

Jan Jelínek - Lukáš Provaz

**HISTORIE
MĚSTSKÉHO NÁRODNÍHO VÝBORU
KUTNÁ HORA
v letech 1945-1990**

Název: Historie Městského národního výboru Kutná Hora v letech 1945-1990.

Autor: Jan Jelínek, Lukáš Provaz

Vydal: Vydavatelství a nakladatelství Martin Bartoš - Kuttna, 17. listopadu 97, 284 01 Kutná Hora - kuttna@seznam.cz (39. publikace). Vydání první.

OBSAH

Úvod	3
1. Přípravy na utváření národních výborů v ČSR a jejich struktura	4
2. Správa města Kutné Hory v letech 1938-1945	6
3. Utvoření Místního národního výboru v Kutné Hoře v roce 1945	7
4. Místní národní výbor v období 1946-1948	13
5. Místní národní výbor v období 1948-1950	18
6. Místní národní výbor v období 1950-1954	21
7. Místní národní výbor v období 1954-1957	23
8. Místní národní výbor v období 1957-1960	25
9. Městský národní výbor v období 1960-1964	26
10. Městský národní výbor v období 1964-1971	27
11. Městský národní výbor v období 1971-1976	35
12. Městský národní výbor v období 1976-1981	37
13. Městský národní výbor v období 1981-1986	40
14. Městský národní výbor v období 1986-1990	42
Závěrečné shrnutí	46
Prameny a literatura	48
Přílohy:	50
- Předsedové MNV a MěstNV Kutná Hora 1945-1990	50
- I. náměstci předsedy MNV 1945-1954	50
- II. náměstci předsedy MNV 1945-1953	50
- III. náměstci předsedy MNV 1945-1950	51
- Náměstci předsedy MNV a MěstNV 1954-1970	51
- Tajemníci MNV a MěstNV 1950-1990	51
- Místopředsedové MěstNV 1971-1990	51
- Volby do MNV a MěstNV v Kutné Hoře 1945-1990	52
- Volební období a počty poslanců a členů rady MNV a MěstNV	52
- Dokument „Pro záchranu Kutné Hory“	53
- Dokument „Hodnocení rozvoje města Kutné Hory a činnosti Městského národního výboru v letech 1964-1971“	57
Seznam zkratk	68

Úvod

„Historie Městského národního výboru Kutná Hora v letech 1945-1990“ představuje zřejmě první publikaci, která se této problematice blíže věnuje. Nápad se zrodil koncem osmdesátých let, kdy Jan Jelínek shromažďoval materiály pro sepsání publikace *Kutná Hora*, vydané pak v Praze roku 1990. Cílem práce je přiblížit dějiny Místního národního výboru a (od června 1960) Městského národního výboru Kutná Hora v letech 1945-1990. Název publikace vzhledem ke změně pojmů „místní“ a „městský“ v označení výboru není úplně přesný, dopouští se totiž jistého zjednodušení.

Důraz je kladen na personální obsazení čelných funkcí národního výboru a také na důležitá rozhodnutí, přijatá radou nebo na plenárních zasedáních. Protože však národní výbor neexistoval osamoceně bez vztahů k dalším výborům, orgánům, úřadům, politickým stranám, podnikům a v neposlední řadě i bez vztahů k občanům města Kutné Hory, neobešla se tato práce bez větších či menších zmínek i o těchto ovlivňujících faktorech. Přesto ji ale nelze chápat jako dějiny města po druhé světové válce, neboť případná líčení situace v Kutné Hoře v konkrétním historickém okamžiku slouží vždy jen pro potřebu znázornění situace na národním výboru. Práce také neanalyzuje příčiny společenských změn v Československu v období po roce 1945, nýbrž pouze zaznamenává vliv těchto změn na činnost a podobu kutnohorského národního výboru.

Publikace je členěna do kapitol, které oproti možnému očekávání nekopírují klasicou periodizaci českých, resp. československých dějin po druhé světové válce s nejnvýznamnějšími mezníky v letech 1948, 1968 a 1989. Kapitoly naopak zachycují jednotlivá volební období v Kutné Hoře, a to bez ohledu na jejich nestejnou délku i různý význam pro dějiny města. V prvních kapitolách je pozornost věnována stručně rovněž správě města v době tzv. druhé republiky a za německé okupace, což se jevílo jako nezbytné pro pochopení výchozí situace vznikajícího Místního národního výboru Kutné Hory v květnu 1945. Někteří regionální politici, jako např. někdejší předválečný starosta Jaroslav Bouška nebo předseda obecní správní komise JUDr. Miloslav Haertl, zastávali navíc funkce ve správě města či okresu jak před, tak i po přelomových okamžicích roku 1945.

Závažnosti historických událostí v průběhu některých volebních období, např. v roce 1968, je pak přímo úměrný také rozsah příslušných kapitol v porovnání s jinými. Mimořádná pozornost je také věnována okolnostem vzniku MNV v květnových dnech roku 1945. Většina dalších kapitol začíná informací o konaných volbách do zastupitelských sborů a jejich výsledcích a dále obsahuje zmínky o personálních změnách, důležitých činech, případně také stručné zhodnocení konkrétních akcí nebo celého volebního období.

Publikaci doplňují přílohy s ucelenými citacemi konkrétních dokumentů, přehledy vedoucích představitelů města v letech 1945-1990, přehledy konaných voleb do místního zastupitelského sboru Kutné Hory a také přehledy jednotlivých volebních období s počty poslanců a členů rady.

Pravopisná poznámka: Text této publikace v souladu s Pravidly českého pravopisu používá velké počáteční písmeno pouze u přesných názvů institucí (Městský národní výbor Kutná Hora, Městský národní výbor v Kutné Hoře). Při citaci dobového textu je však pochopitelně zachován dobový úzus, byť mnohdy odlišný od dnešních pravidel. U používání zkratky pro městský národní výbor upřednostňují autoři podobu MěstNV před podobou MěNV. Velká počáteční písmena jsou volena rovněž u pojmů Únor a Listopad, označují-li tyto pojmy konkrétní dějinné události českých (československých) dějin v roce 1948 a 1989.

1. Přípravy na utváření národních výborů v ČSR a jejich struktura

Národní výbory jako správní orgány nebyly výmyslem až československého exilu za druhé světové války. Toto označení existovalo již v polovině devatenáctého století, kdy se dne 10. dubna 1848 Svatováclavský výbor, vzniklý 11. března toho roku v Praze, přejmenoval na Národní výbor. Řídil petiční hnutí za konstituční svobody a zanikl po potlačení svatodušních bouří dne 26. června 1848.

Znovu došlo k oživení tohoto označení v posledním roce první světové války, kdy byl dne 13. července 1918 ze zástupců českých politických stran včetně sociální demokracie a několika představitelů kultury a vědy založen v Praze Národní výbor československý, přičemž počáteční počet zástupců (třicet) byl stanoven podle výsledků voleb do říšské rady v roce 1911. Podle tohoto Národního výboru československého, jemuž předsedal dr. Karel Kramář, se pak v říjnu tvořily národní výbory i mimo Prahu, a to na úrovni místní, okresní a zemské. Neměly ale dlouhého trvání: Národní výbor československý se po vyhlášení samostatného státu 28. října 1918 a především po schválení zatímní ústavy 13. listopadu změnil v Revoluční národní shromáždění, dne 1. listopadu byla pravomoc ostatních národních výborů omezena tzv. Regulativem a nakonec vláda svým usnesením začátkem prosince rozhodla o jejich rozpuštění. Jen v pohraničních oblastech zůstaly národní výbory až do podzimu následujícího roku, ovšem pouze s kontrolními pravomocemi.

O obnově národních výborů - a tedy i záměrném navázání na jejich revoluční tradici - se uvažovalo znovu za druhé světové války. Z londýnského centra exilové československé vlády byl odboj zaměřen především na zpravodajské úkoly a na vytváření ilegálních vojenské sítě. Moskevské vedení komunistické strany prosazovalo domácí aktivní boj. Proto v začátcích roku 1943 vypracovalo směrnice, v nichž byl položen důraz na zesílení národně osvobozenického boje, rozvinutí ozbrojeného boje proti okupantům, na sjednocení sil národa a na vytváření ilegálních národních výborů jako jednotných orgánů národně osvobozenického boje. Tyto směrnice, zejména pak postavení a pravomoc národních výborů v osvobozeném Československu, se staly předmětem dlouhých a mnohdy i bouřlivých jednání mezi exilovou vládou londýnskou a moskevským vedením komunistické strany. Šlo především o to, budou-li národní výbory v osvobozené republice trvalými nositeli státní moci ve svých regionech, což požadovalo moskevské vedení komunistické strany, či budou-li mít funkci nařizovací a výkonnou pravomoc pouze v době revoluční. Poté, až dojde k normalizaci poměrů v osvobozené republice, se měly podle názorů představitelů tří socialistických stran, zastoupených v exilové vládě, stát pouze orgány legislativními a poradními. Výkonnou pravomoc v nové republice by pak měly uskutečňovat státní orgány v obdobném uspořádání, jaké existovalo v první republice.

Ke sjednocení názorů došlo až na moskevském jednání prezidenta Edvarda Beneše s představiteli komunistické strany v prosinci roku 1943. Na základě závěrů z tohoto jednání vypracovala londýnská vláda 16. dubna 1944 v Londýně „Provolání československé vlády k tvoření národních výborů se směrnicemi pro jejich organizaci a činnost“, jež obsahovalo tyto zásadní body:

1. Tvořit národní výbory, aby na území obsazeném pečovaly o vše, čeho je třeba k aktivnímu boji proti nepříteli, a aby na území osvobozeném organizovaly vše, čeho je třeba ke správě tohoto území.

2. Tvořit všude národní výbory místní a v sídlech okresních politických správ národní výbory okresní. Pro zemi Českou, Moravskoslezskou a Slovenskou a pro Podkarpatskou Rus utvořit národní výbory zemské.

3. V místech, kde snad vzniklo podzemních národních výborů několik, sjednotit je rychle v jediný.

4. Národní výbory měly být složeny z Čechů, Slováků a Podkarpatorusů státně a národně

spolehlivých a bezúhonných a měly v nich být zastoupeny všechny sociální vrstvy lidové i všechny čl. vlastenecké politické směry.

5. Počet členů necht' zpravidla nepřevyšuje počet obecního, okresního a zemského zastupitelstva.

6. Úkoly národních výborů se měly řídit danou situací a měly se týkat všech oborů dané správy a samosprávy, pokud nebude zajištěna organizací pravidelnou. Zejména mělo být úkolem obecních a okresních národních výborů v první době:

a) Zajistit pořádek a bezpečnost.

b) Zajistit veřejný majetek, jakož i opuštěný majetek soukromý.

c) Zajistit provoz průmyslový i zemědělský a zásobování obyvatelstva.

d) Zabránit zašantročení čl. majetku a zboží do ciziny a zajistit, aby se nevyvážel do ciziny ani majetek nepřátel a provinilců.

e) Odstranit ihned z veřejných funkcí příslušníky nepřátelských států a osoby, jež se zpronevěřily ČSR nebo spolupracovaly s nepřitelem, jakož i zajistit všechny tyto osoby, aby neuprchly.

f) Dosadit na jejich místa osoby spolehlivé.

g) Nařídit okamžitě odevzdání všech zbraní v držení nespolehlivých osob nejbližším vojenským velitelům, pověřeným postavením a vyzbrojením čl. vojenských jednotek.

h) Pomáhat vojenským velitelům při organizaci vojenských jednotek a při zabezpečování místa nebo obvodů proti nepříteli zevnímu i vnitřnímu, jeho ozbrojeným organizacím, tlupám nebo záškodníkům.

7. Ve své činnosti řídí se národní výbory platnými československými zákony a směrnicemi, které budou vydány prezidentem a vládou.

8. Organizace a působnost národních výborů v osvobozených územích republiky až do ustavení řádně zvoleného Národního shromáždění bude co nejdříve vydán zvláštní dekret prezidenta republiky¹).

Ústavní dekret prezidenta republiky o národních výborech a Prozatímním národním shromáždění byl vydán v Londýně dne 4. prosince 1944. Jeho základem byl návrh tzv. levého bloku v Moskvě. Dekret umožňoval různé možnosti řešení pravomocí národních výborů, jež měla vláda později upřesnit. Záleželo tedy na tom, jak bude v praxi uváděn v život.

Druhým základním dokumentem k činnosti národních výborů byl Košický vládní program, schválený na prvním zasedání československé vlády v Košicích dne 5. dubna 1945. Tento vládní program obsahoval i pasáž týkající se domácí politiky vlády a činnosti národních výborů, a to ve hlavě V:

„Ve své domácí politice bude vláda vycházet ze základního článku československé ústavy, že lid je jediným zdrojem státní moci. Proto vláda bude budovat veškerý veřejný život na podkladě široce demokratickém, zabezpečí lidu všechna politická práva a povede neúprosný boj za vymýcení všech fašistických prvků.

Na rozdíl od dřívějšího byrokratického, lidu vzdáleného správního aparátu tvoří se v obcích, okresech a zemích, jakožto nové orgány státní a veřejné správy, lidem volené národní výbory. Tyto lidem volené, pod neustálou kontrolou lidu stojící a až na další lidem odvolatelné národní výbory budou v obvodu své působnosti spravovat všechny veřejné záležitosti a dbát vedle orgánů ústředních o veřejnou bezpečnost a zřídí si podřízený jim demokratický úřednický aparát. Vláda bude svou politiku uskutečňovat přes národní výbory a plně se o ně opírat. Všechny správní a násilnické orgány a instituce, vytvořené bývalými režimy okupantů a zrádců, se zrušují. Pro prozatímní správu obcí a okresů s většinou státně nespolehlivého, neslovanského obyvatelstva budou určeny správní funkce.

¹ Srov. B. Laštovička, *V Londýně za války. Zápasy o novou ČSR 1939-1945*, Praha 1978, s. 372-379.

Osvobozený lid vyšle do národních výborů své nejlepší představitele, nehledě i na to, jsou-li nebo nejsou-li příslušníky některé politické strany, kteří se však osvědčili v boji proti cizáckým vetřelcům a zrádcům a svými činy dokázali a dokazují skutečně vlastenecké cítění a demokratické přesvědčení.“²⁾

Košický vládní program položil v oblasti domácí politiky základy činnosti vlády a vymezil organizaci a působnost národních výborů. Důsledná realizace tohoto vládního programu se jevila jako nejschůdnější cesta ke skutečné „lidovládě“. Vládní program byl přitažlivý pro široké vrstvy občanů, neboť předpokládal uskutečnění zásadních přeměn politických, hospodářských, sociálních i národnostních.

Národní výbory se tedy objevily znovu v roce 1945, kdy vznikaly jako orgány revoluční, které koncem druhé světové války přebíraly moc v osvobozovaném Československu a nahrazovaly dosavadní složky územní státní správy a samosprávy. Na základě Košického vládního programu (a později Ústavy 9. května z roku 1948 a Ústavy ČSSR z roku 1960) národní výbory přetrvávaly a existovaly až do roku 1990 jako orgány státní moci a správy. Měly opět svou hierarchii, podobnou té z roku 1918: místní národní výbory (MNV), městské (od roku 1960; MěstNV), okresní (ONV), krajské (od roku 1949; KNV) a zemské (do roku 1949). Zvláštní postavení měla postupně některá velká města v Československu, například Národní výbor hlavního města Prahy stál na úrovni krajských národních výborů a jednotlivé pražské obvody měly své vlastní obvodní národní výbory³⁾.

Základním orgánem národních výborů se stala plenární zasedání, tvořená všemi zvolenými poslanci příslušného národního výboru. Volby měly podle zákonů být prováděny na základě obecného, rovného a přímého volebního práva. Výkonný orgán plenárního zasedání představovala rada národního výboru, tvořená předsedou, místopředsedou (resp. místopředsedy) a dalšími členy volenými plenárním zasedáním. Později k těmto funkcionářům přibyl ještě tajemník národního výboru.

Vedle plenárního zasedání a rady měly národní výbory ještě další orgány: komise a odbory. Komise byly definovány jako orgány iniciativní, kontrolní a výkonné. Většinu jejich členů tvořili poslanci a názvy jednotlivých komisí většinou jasně naznačovaly, čím se daná komise zabývala. Odbory tvořily „aparát“ národního výboru a pracovali v nich úředníci, zaměstnanci, kteří tuto práci vykonávali jako své povolání. Další orgány národního výboru představovaly výbory lidové kontroly a také občanské výbory, jejichž prostřednictvím mělo docházet k zapojování občanů do činnosti národních výborů.

Délka volební období poslanců národních výborů byla během jejich existence několikrát měněna, jak je zachyceno v této práci. Rovněž se měnily počty volených poslanců a počty členů rady národních výborů, aby byly nakonec obvykle stanovovány podle počtu obyvatel v dané lokalitě.

2. Správa města Kutné Hory v letech 1938-1945

Pro popsání situace správy města Kutné Hory za druhé světové války je nutné vrátit se k událostem v pomnichovské, tzv. druhé republice. Na podzim 1938 zmítala Kutnou Horou krize ve vedení města. Začala vlastně již dříve tím, že komunistický poslanec Kučera navrhl poslat exprezidentu dr. Edvardu Benešovi do exilu pozdravný telegram. Poslanci za občanský blok, tedy především reprezentanti Republikánské strany zemědělského a malorolnického lidu (zvaní „agrárníci“), reprezentanti Československé živnostensko-obchodnické strany středosta-

²⁾ *Košický vládní program*, Praha 1975, s. 17-18.

³⁾ Praha a Bratislava dostaly jakožto hlavní města národní výbory na úrovni krajské a jejich jednotlivé městské obvody měly své obvodní NV. Podobně například Brno, Ostrava, Plzeň, Košice a Ústí nad Labem měly své národní výbory na úrovni okresních.

vovské a také Československé strany lidové, to odmítli. Odhalení pomníku T. G. Masaryka v předvečer dvacátého výročí vzniku Československé republiky, zřejmě poslední gesto na obranu demokracie, jen přililo olej do ohně. Občanský blok se dne 4. listopadu 1938 sešel a všech jeho patnáct členů se rozhodlo rezignovat na členství v obecním zastupitelstvu. O čtyři dny později byla tato rezignace předána starostovi Kutné Hory Jaroslavu Bouškovi. Tím se ale situace stala bezvýhodnou i pro něj. Jestliže z městského zastupitelstva odešlo patnáct z šestařiceti členů, nebylo způsobilé k odhlasování finančních záležitostí města. Starosta se tomu snažil čelit alespoň tak, že na schůzi obecní rady dne 14. listopadu prostě rezignaci členů občanského bloku odmítl vzít na vědomí. Všechny vyzval nejen, aby neodstupovali, ale naopak aby zůstali na svém místě a pracovali pro město. Krize se mohla jevit jako zažehnaná alespoň na nějaký čas.

V pátek dne 25. listopadu 1938 byl starostovi J. Bouškovi odevzdán týden starý výnos Zemského úřadu v Praze, jímž se na základě paragrafu 106 obecního zřízení kutnohorské obecní zastupitelstvo rozpouštělo. Zároveň došlo podle téhož paragrafu ke jmenování sedmičlenné správní komise, jež toto zastupitelstvo i radu města nahradila. O den později, tedy v sobotu 26. listopadu 1938, došlo na slavnostním zasedání ve Vlašském dvoře k převzetí správy města novou komisí, jejíž členové právě složili slib. Jaroslav Bouška přestal být po devíti letech starostou Kutné Hory a tato funkce zanikla. Nebyla obnovena ani za války, ani po válce - na nového starostu si musela Kutná Hora počkat až do roku 1990. V čele správní komise stál jako její předseda ing. Jaromír Dajbych, kutnohorský stavitel, místopředsedou pak byl JUDr. Miloslav Haertl. Předseda ing. Dajbych kromě toho zastával i funkci vedoucího referátu elektrárna a plynárna. Exstarosta Bouška si na něm ještě vymohl povolení naposledy svolat obecní zastupitelstvo, aby je se vším detailně seznámil. Do politiky se Jaroslav Bouška vrátil až po druhé světové válce, když se stal v roce 1946 III. náměstkem předsedy ONV Kutná Hora.

Město řízené „provizorně“ správní komisí čekalo, kdo a kdy bude jmenován jeho vládním komisařem. Ale na začátku prosince stále ještě nebyl vládní komisař jmenován. Od roku 1942 se ing. Dajbych práce komise neúčastnil, a proto jí musel předsedat místopředseda dr. Haertl. A dne 13. srpna 1942 mu ve Vlašském dvoře předal okresní hejtman JUDr. Antonín Steinfeld slavnostně jmenovací dekrety jakožto novému předsedovi, a tedy i nejvyššímu představiteli města.

Sama komise už před sebou měla pouze rok činnosti. Zanikla definitivně výměrem Okresního úřadu v Kutné Hoře ze dne 17. srpna 1943, a to ve smyslu výnosu protektorátního ministerstva vnitř z 8. července 1943. Jakékoli zbytky samosprávy byly už tehdy nemožné. O den později oznámil dr. Haertl členům komise, že místo ní „dosazuje se k vedení obecních záležitostí vládní komisař p. Josef Reif, dosavadní starosta Königsbergu an der Eger“⁴), česky Kynšperku nad Ohří. Jeho příjezdem ztratili Kutnohořané definitivně vliv na řízení svého města a SS-Sturmbannführer Josef Reif zde zůstal jako „Regierungskommissar der Städte Kuttenberg, Sedletz und Gang“ až do revolučních květnových dnů roku 1945⁵).

3. Utvoření Místního národního výboru v Kutné Hoře v roce 1945

Když v průběhu roku 1943 začal londýnský a moskevský zahraniční rozhlas vysílat pokyny pro zakládání národních výborů na území naší republiky, nalezly tyto výzvy své adresáty i v Kutné Hoře. V roce 1940 byl však komunistický odboj ve městě likvidován a vedoucí funkcionáři této strany internováni v koncentračních táborech. Také nekomunistický

⁴ SOKa Kutná Hora, Zápisy o schůzích správní komise Kutné Hory, schůze 18.8.1943.

⁵ Blíže srov. L. Provoz, *Kutná Hora v pohnutém období let 1938-1943*, I-VIII, Kutnohorský deník, 21.1., 28.1., 4.2., 11.2., 18.2., 25.2., 3.3. a 10.3.2000, s. 10.

odboj musel svou práci v roce 1942 dočasně přerušit, protože několik jeho skupin bylo odhaleno a jejich příslušníci uvězněni. Nacistické represe se nedotkly jen některých společenských a politických organizací. V úvahu je nutné také vzít i blízkost gestapa, které sídlilo v nedalekém Kolíně a jehož konfidentské sítě zasahovaly i do Kutné Hory. Existovala také politická řevnivost mezi stranami, která ještě doznívala z dob první republiky. K aktivizaci komunistického a demokratického odboje dochází v Kutné Hoře na sklonku roku 1943, a to zejména v době, kdy nacistická vojska utrpěla kruté porážky na východní frontě. Poučení zkušenostmi se však příslušníci odbojového hnutí museli chovat velice opatrně a veškerá jednání o ustavení revolučního národního výboru vést na přísných zásadách konspirace.

Josef Hornych, povoláním poštovní úředník, legionář, ve svých pozdějších vzpomínkách charakterizoval tuto dobu jako dusnou atmosféru a sám uváděl, že veškeré rozhovory s osobami musel vést výhradně mezi čtyřma očima⁶). On sám byl funkcionářem Československé strany národně socialistické, a proto také jeho předběžné rozhovory byly vedeny především s členy této strany a v okruhu osob, které dobře znal a předpokládal u nich naprostou mlčenlivost. Kolem Vánoc roku 1943 uskutečnil svůj první rozhovor se členem své strany bratrem Junkem, o kterém věděl, že je organizátorem odbojové skupiny Pribina. Dohodl se s ním, že provede výběr vhodných osob a že jeho úkolem bude sestavit sbor, který bude schopný převzít po nacistech správu města.

Začátkem roku 1944 si vytipoval osoby a čekal, jak sám prohlásil, na konkrétní pokyny zahraničního vyslání. Ty se k němu dostaly zveřejněním „Provolání československé vlády k tvoření národních výborů se směrnicemi pro jejich organizaci a činnost“ ze dne 16. dubna 1944. Teprve pak začal jednat s vytipovanými osobami a v průběhu téhož roku dal dohromady skupinu dvaadvaceti osob, se kterými počítal do revolučního národního výboru. Se skupinou se postupně dohodl, že v kritickou dobu signálem pro shromáždění všech jejích členů na okresním úřadu bude táhlý zvuk protiletceckých sirén. Učinil také pokusy navázat spojení s komunistickým odbojem, ale tyto pokusy nebyly úspěšné.

Od počátku roku 1945 již zřejmě nikdo nepochyboval o tom, jak válka dopadne, a tak se i aktivita této odbojářské skupiny zvyšovala. Dne 15. dubna vykonal Josef Hornych osobní návštěvu u okresního hejtmána JUDr. Antonína Steinfelda, jemuž se představil jako organizátor revolučního národního výboru v Kutné Hoře a zároveň ho požádal o spolupráci. Hejtmán dr. Steinfeld spolupráci přislíbil a prohlásil, že se dává plně k dispozici místnímu národnímu výboru. Zároveň však Hornycha upozornil, že ve městě je více skupin odhodlaných převzít ve městě správní moc, ale že on je přesvědčen, že v rozhodný okamžik se skupiny dohodnou a podle pokynů exilové vlády vytvoří jeden společný národní výbor.

Další skupiny, které připravovaly revoluční národní výbor, skutečně ve městě existovaly. Jedněmi z jejich organizátorů byli například prap. Pavel Vrána, člen vedení podzemního hnutí organizovaného komunisty, prof. Alois Pipek, sociální demokrat, a rovněž jeho bratr František Pipek. Alois Pipek, člen ilegální organizace „V boj!“ již od roku 1939, zprostředkovával styk další ilegální skupiny „Pěst“ s Pavlem Vránou. Sám se podílel na tvorbě revolučního národního výboru výběrem osob, které v něm měly pracovat. S Vránou, bývalým předsedou Sdružení přátel Junáka v Kutné Hoře, měl zřejmě úzký styk, neboť se oba dobře znali právě ze skautské organizace. Tyto kontakty se ukázaly být koncem války velmi významné a potřebné⁷).

⁶ Srov. J. Hornych, *O přípravě k utvoření místního národního výboru v Kutné Hoře*, Krásné město, 1946, č. 4, s. 34-35.

⁷ Srov. Z. Jelínek, *Kutnohorští skauti v boji proti hákovému kříži*, Obzory Kutnohorska, 1995, č. 18-19, s. 11.

Dne 5. května 1945 se ve městě rozezvučely sirény táhlým zvukem, což bylo domluvené znamení pro členy revolučního národního výboru. Ve městě byly odstraňovány německé nápisy a na domech lidé vyvěšovali připravené československé vlajky. Na balkoně Vlašského dvora byly vyvěšeny vedle československé také vlajky spojenců.

Ráno toho dne se sešla na okresním hejtmánství dvaadvacetičlenná skupina Josefa Hornycha a dalších odbojářů. „Před devátou hodinou stojí u okresního hejtmána 22 osoby mé skupiny. P. Vrána a F. Zelený za další skupinu, řed. gymnasia J. Pelikán a odb. učitel Fr. Marhan opět jménem jiných skupin.“⁸⁾ Okresní hejtmán nekladl žádný odpor a podle svého dřívějšího příslibu začal spolupracovat s představiteli kutnohorské veřejnosti. Promluvil v místním rozhlase a dovolil vyvěšení vlajek a nošení odznaků. Po krátkém jednání byl vytvořen revoluční okresní národní výbor pod vedením Pavla Vrány a revoluční místní národní výbor, přičemž mělo být dbáno zásady, aby byl složen ze zástupců všech vrstev občanů a politických stran, jejichž existenci připouštěl Košický vládní program. Vedoucí představitel (revolučního) Místního národního výboru Kutná Hora:

- **Josef Hornych** - předseda MNV
- Jaroslav Mach - I. náměstek předsedy MNV
- JUDr. Miloslav Haertl - II. náměstek předsedy MNV
- Josef Kaube - III. náměstek předsedy MNV

V tzv. užším výboru zasedli Antonie Voslařová, Petr Blahník, Jan Filip, František Fousek, František Kotrba, Pavel Líbal, Antonín Vokál a Josef Zedník. Členy výboru se stali Marie Snížková, Bedřich Bervid, MUDr. Josef K. Demharter, Rudolf Jaškov, Rudolf Jiráň, Bohuslav Brožek, Antonín Kopecký, Jindřich Kvaček, František Lorenc, Zdeněk Louda, František Procházka, Alois Procházka, František Snížek, Alois Pipek, František Vysekal, Stanislav Pokorný, JUDr. František Semelka, František Šibrava a Jaromír Pavlát. O několik dní později přibyli ještě Josef Luřcha, Ladislav Jung, ing. Rudolf Sýkora a dr. Jan Egidy. Každý z členů předsednictva si vytvořil pomocnou skupinu, která prozatím reprezentovala obecní zastupitelstvo. Dva zástupci národního výboru Josef Hornych a Pavel Líbal se odebrali do Vlašského dvora, aby převzali městský úřad a správu města. Vládní komisař Josef Reif nejprve vyhrožoval a snažil se oddálit předání městského úřadu, pak ale prý rezignovaně prohlásil: „Kdybych já byl Čechem, počkal bych!“⁹⁾

Již 6. května 1945 zasedal ve Vlašském dvoře revoluční místní národní výbor a začal pracovat podle pokynů uveřejněných v „Provolání“ londýnské vlády a pokynů pražského rozhlasu, který již v té době vysílal příkazy revolučního Zemského národního výboru v Praze. Rovněž „vzal si za úkol převést kutnohorské obyvatelstvo přes tyto dny bez zbytečných obětí na životech.“¹⁰⁾

Prozatímní místní národní výbor byl ustaven především z příslušníků národně socialistické strany skupiny Josefa Hornycha. Rozhodně je však nutné odmítnout domněnku, že členové této Československé strany národně socialistické chtěli ve městě uchvátit politickou moc. Byla tu řada objektivních příčin, proč se tak stalo. Především v průběhu okupace nebyla tato strana citelněji postižena nacistickou represí. Měla také řadu vyspělých funkcionářů majících ve městě autoritu a známých z politického života předmnichovské republiky. V Kutné Hoře byly také její členská základna a skupina sympatizantů silné. Komunistická strana Československa se organizačně ustavila dne 13. května 1945 a již 19. května vyšlo první číslo jejího týdeníku Úder. Menší vliv měla ve městě Československá strana lidová a nejmenší pak Československá

⁸⁾ Srov. J. Hornych, cit. d., s. 34.

⁹⁾ Tamtéž.

¹⁰⁾ J. Nuhlíček, *Kutná Hora v revolučním květnu 1945*, Krásné město, 1946, č. 4, s. 35.

sociální demokracie ¹¹).

V pondělí dne 7. května 1945 přišel ráno na radnici vládní komisař Josef Reif a prohlásil, že místní národní výbor neuznává. Jednalo se však pouze o gesto, ve skutečnosti již byl bezmocný. Místní národní výbor zabezpečoval v tuto chvíli především zásobování obyvatelstva, dodávky vody, provoz elektrárny, lékařskou službu a také pohřbívání. Zároveň toho dne vyšlo první číslo Svobodných novin, kde „Místní a Okresní národní výbor v Kutné Hoře“ společně vyzvaly obyvatele města k „ukázněné poslušnosti, naprosté důvěře a přesnému plnění pokynů, které budou ve vhodnou chvíli vydávány“ ¹²).

Dne 8. května oznámil třímínutový táhlý hlas sirén konec druhé světové války. Německé vojsko začalo opouštět město a vládní komisař Josef Reif odešel spolu s ním. Místní národní výbor dal zajistit nespolehlivé osoby a organizoval bezpečnostní službu. Ve středu 9. května 1945 dopoledne postupovala po státní silnici Malínem Rudá armáda směřující na Prahu. Kutnohorský národní výbor ji byl v Malíně přivítat. Do vlastního města vstoupila o den později, nadšeně vítána obyvatelstvem, a postup sovětských jednotek Kutnou Horu pokračoval i v dalších dnech a spolu s nimi také jednotky 1. československého armádního sboru.

V neděli 13. května se uskutečnila na Palackého náměstí v centru Kutné Hory „slavnost osvobození“. O tři dny později jel předseda MNV Josef Horných uvítat spolu s dalšími reprezentanty města Kutné Hory a kutnohorského okresu na nádraží do Kolína prezidenta republiky dr. Edvarda Beneše, který se vracel s manželkou Hanou do Prahy. Pan prezident byl prý velmi potěšen zprávou, že Kutná Hora a její starobylé památky zůstaly hrůz války a jejího závěru ušetřeny ¹³).

Již 17. května 1945 vzpomínal předseda MNV Josef Horných, jak před dvanácti dny místní národní výbor vznikl. Jeho příspěvek na titulní straně místních novin vyzníval v závěru velice optimisticky: „Slib věrnosti prezidentu Benešovi a Čsl. republice složili členové ve stoje. Jeden druhému do očí přísahali si sestry a bratři, že svorně budou pracovat pro pořádek v přechodné době a pro rozvoj města v budoucnu. Nahromadilo se tolik problémů a tolik práce, že šla každému nad hlavu. Ale bratrský duch, soudružská disciplína provázela každé naše jednání. A takovou krásnou spolupráci nechť nám osud zachová i v budoucnu. Zdar Bůh!“ ¹⁴)

Nově utvořený revoluční národní výbor, i když nebyl ustaven podle zásad Košického vládního programu, měl ve městě autoritu. V těch památných květnových dnech byli občané jednotní a ochotni spolupracovat i přes rozdílnost svých politických názorů. Charakterizuje to například dopis Československé sociální demokracie zasláný dne 25. května 1945 předsednictvu KSČ v Kutné Hoře, který byl otištěn v týdeníku Úder pod názvem „Příslib spolupráce“:

„V rozradostnění z vytožené svobody a po ustavení prozatímního místního a okresního národního výboru Československé sociální demokracie v Kutné Hoře dovolujeme si Vás upřímně pozdravit s ujištěním nejvroucnější touhy pro opravdovou přátelskou spolupráci ve službách zájmů pracujícího lidu Kutnohorska, osvobozeného národa a nově budované republiky. - Prosti stranických záměrů chceme solidárně s Vámi tvořiti podmínky, z nichž by pramenil veřejný a všeobecný prospěch. Zdar Vaší společné práci! Za okresní výbor: Kubant. Za místní organizaci v z. Fr. Fousek.“ ¹⁵)

V odpovědi komunistická strana uvedla, jak článek doplňuje: „S povděkem potvrzujeme

¹¹ Srov. L. Vaněk, *Průvodce po archivních fondech a sbírkách (Okresní archiv v Kutné Hoře)*, Kutná Hora 1969, s. 15.

¹² *Občané a občanky!* Svobodné noviny, 1945, č. 1, s. 2.

¹³ Srov. J. Nuhlíček, cit. d., s. 37.

¹⁴ J. Horných, *Jak byl ustaven místní národní výbor*, Svobodné noviny, 1945, č. 2, s. 1.

¹⁵ *Příslib spolupráce*, Úder, 1945, č. 2, s. 1.

Váš příspěvek ze dne 25.5.1945 a můžeme Vás ujistit, že naše touha po opravdové a upřímné práci s Vámi je stejně veliká jako Vaše. Prodechnuti nezlomnou vůlí hájiti práva pracujícího lidu na Kutnohorsku, těšíme se na spolupráci s Vaší stranou a zdravíme Vás pozdravem dělného lidu: Práci čest!“ Článek pak končí: „Dvě strany - jedno členstvo - příslib spolupráce nejen dnes, ale i do budoucna. Komunisté, akceptující příslib spolupráce, zůstávají nadále bojovníky za starý ideál: Jediná, silná, socialistická strana Československa - jednotná fronta pracujícího lidu!“¹⁶⁾

Po částečné konsolidaci poměrů ve městě došlo k plnému obnovení činnosti politických stran, ale pouze těch, jejichž existenci povolovala tzv. Národní fronta Čechů a Slováků, ustavená Košickým vládním programem na základě předchozích dohod londýnského a moskevského exilového centra. Existence politických stran mimo rámec Národní fronty nebyla možná. Členové Československé strany národně socialistické, Komunistické strany Československa, Československé strany lidové a Československé sociální demokracie přistoupili k jednání o zastoupení ve voleném národním výboru. V úvahu bylo vzato rozložení politických sil ve městě v období první republiky, podíl na odboji proti nacistům, stávající politická situace a její předpokládaný vývoj. V průběhu jednání došlo k dohodě, že skutečné rozložení politických sil ve městě prokážou až všeobecné volby, a proto se představitelé politických stran dohodli, že ve voleném orgánu budou zastoupeny paritně. Každá strana do termínu veřejných voleb předloží seznam svých kandidátů a o jejich zvolení rozhodne veřejné shromáždění občanů, jenž bude svoláno na den 2. června 1945.

Toho dne večer byl na Palackého náměstí skutečně manifestačně „zvolen“ nový zastupitelský orgán v počtu třiceti šesti členů. Každá politická strana v něm měla devět mandátů a vedle toho byli zvoleni za každou stranu ještě tři náhradníci. Josef Horných zakončil toto shromáždění výzvou k občanům, aby dobře spolupracovali se svými zvolenými zástupci. Nový národní výbor si pak vytyčil heslo, které mělo charakterizovat jeho úsilí: „Ve starobylé Kutné Hoře chceme moderně, krásně žít a tento nový národní výbor si toto heslo zapisuje do svého štítu a půjde společně s Vámi všemi.“

Dne 5. června 1945 se konalo první zasedání nově zvoleného zastupitelského sboru. Byla na něm zvolena rada MNV a vedoucí představitelé města. V třináctičlenné radě zasedali:

- čtyři komunisté: Bohumil Čihák (pozdější předseda Okresního národního výboru Kutné Hory), Antonie Voslařová, Alois Procházka a MUDr. Josef K. B. Demharter
- tři lidovci: Bohumil Jelínek, Václav Kalaš a František Šibrava
- tři národní socialisti: Josef Horných, JUDr. Miloslav Haertl a Pavel Líbal
- tři sociální demokraci: Petr Blahník, František Fousek a František Bouška

Vedoucími představiteli města byli zvoleni:

- **Josef Horných** - předseda MNV
- Bohumil Čihák - I. náměstek předsedy MNV
- Petr Blahník - II. náměstek předsedy MNV

Zároveň vznikly následující referáty a do jejich čela byli postaveni následující referenti:

- referát všeobecný, osobní, ústřední správy, cizineckého ruchu - Josef Horných
- referát městského pivovaru a městské cihelny - Bohumil Čihák
- referát městské elektrárny a městské plynárny - Petr Blahník
- referát sociální, chudinství, nadace, měšťánského špitálu - Antonie Voslařová
- referát školský, osvěta - Bohumil Jelínek
- referát lesní, rybníční a Tylovo divadlo - František Fousek
- referát disciplinární, právní, finanční, archiv - JUDr. Miloslav Haertl

¹⁶⁾ Tamtéž.

- referát zdravotní, jatky, záchytná stanice - MUDr. Josef K. B. Demharter
- referát stavební, kanalizační, dlažební, vodárna - Václav Kalač
- referát bezpečnostní, národní očista, popisný a bytový - Alois Procházka
- referát zásobovací, živnostenský, učňovská škola - Pavel Líbal
- referát hospodářský, zahradnictví - František Bouška
- referát patronátní a pohřebního ústavu - František Šibrava

Předseda J. Horných složil slib do rukou zástupce Okresního národního výboru Kutné Hory místopředsedy Jana Kubáně, ostatní zvolení pak už do rukou předsedy MNV Horných.

Zhodnotíme-li stručně politický život ve městě tak, jak se utvářel bezprostředně po skončení druhé světové války, musíme konstatovat, že to bylo období vzájemné snášenlivosti a tolerance. Charakterizovala ho především snaha o vytvoření demokratické městské společnosti. Této snaze odpovídala i činnost politických stran. Bližší spolupráce však panovala mezi stranami socialistickými, tedy všemi kromě ČSL. Týdeník Úder z 28. června 1945 píše: „Socialisté v Kutné Hoře se dohodli.“¹⁷) Dne 22. června 1945 se totiž sešli ve Vlašském dvoře zástupci tří socialistických stran v Kutné Hoře, a to pod předsednictvím komunisty Bohumila Čiháka. Vedeny „duchem naprosté solidarity a vzájemné upřímnosti“ byly projednány všechny otázky společného postupu a spolupráce: V místech stávajících organizací musí se vytvořit koordinační výbory a vytvořit „Národní blok pracujících lidu československého“. Jako zástupci stran, vyslaní k vytvoření koordinačních výborů, byli jmenováni:

- za národní socialisty - Josef Horných, Stanislav Pokorný a JUDr. Miloslav Haertl
- za sociální demokraty - Petr Blahník, František Fousek a Josef Pipek
- za komunisty - Bohumil Čihák, Josef Veverka a Zdeněk Černoš

Bylo zdůrazněno, že národní blok pracujících chce a bude spolupracovat i se stranou lidovou, aby v nové republice byl zaveden i nový duch stranic. K utvoření „Národního bloku pracujících lidu československého“ však nedošlo. S blížícími se volbami se začínaly projevovat názorové rozdíly na uspořádání nové, lidově-demokratické společnosti. Sřety nabývaly na ostroti a zaplňovaly stránky místního tisku. Nakonec z proklamované spolupráce socialistických stran zbyl jen ty proklamace.

V roce 1945 došlo také k testání prvních zrádců a kolaborantů. Člen rady Místního národního výboru v Kutné Hoře MUDr. J. K. B. Demharter se dokonce snažil zapojit do soudních procesů namísto soudů národní výbor, když veřejně publikoval své názory: „MNV jsou nejnižší sověty zákonodárné. (...) O zrádcích národa rozhoduje ve vyšetřování jedině a konečně MNV, i to, kdo má být zatčen, proč má být zatčen, jak má být vyšetřován, i to rozhoduje MNV a nad to ještě konečně a neodvolatelně, kdo má být propuštěn a kdo má být postaven před N. S. (národní soud - pozn. autorů). (...) Můj názor je suverénní. Debatovat se o něm nebude.“¹⁸)

Dne 13. září 1945 se plénum MNV usneslo na podnět člena rady a někdejšího náměstka předsedy JUDr. M. Haertla obnovit pomník prezidenta Osvoboditele před Vlašským dvorem, který byl za války německými okupanty odstraněn a záměrně zničen. I když ještě v měsíci září v této záležitosti kontaktoval MNV autora pomníku prof. Karla Dvořáka, k novému odhalení sochy T. G. Masaryka došlo až za tři roky.

O den později se vypravila z Kutné Hory do Prahy početná delegace, vedená předsedou MNV Josefem Horným, aby předložila ministru školství a osvěty dr. Zdeňku Nejedlému návrh na vybudování pomníku „Kde domov můj“. Předseda Horných ministru vyložil, že město chce zmíněným pomníkem oslavit jak českou hymnu, tak i svého rodáka Josefa

¹⁷ *Socialisté v Kutné Hoře se dohodli*, Úder, 1945, č. 6, s. 1.

¹⁸ J. Demharter, *Veškerá moc vychází z vůle lidu*, Úder, 1945, č. 8, s. 1.

Kajetána Tyla. Názor Zdeňka Nejedlého byl ale jednoznačný: „Pomník J. K. Tylovi ano, ale „Kde domov můj“ ne. Důvody: Tyl by se v alegorii nebo genu pomníku s takovým námětem ztratil. Ostatně národní hymna je dílem Škroupovým.“¹⁹⁾

Dne 31. října 1945 zavítal do Kutné Hory primátor hlavního města Prahy dr. Petr Zenkl, předseda Československé strany národně socialistické. Účastnil se plenárního zasedání městského národního výboru, kde byl uvítán.

4. Místní národní výbor v letech 1946-1948

Všeobecné volby proběhly ve městě dne 26. května 1946. Volilo 9.172 voličů. Výsledky jednotlivých politických stran podle čísel jejich kandidátek byly následující:

- č. 1 - Komunistická strana Československa - 2.845 hlasů (31,0 %)
- č. 2 - Československá strana lidová - 1.451 hlasů (15,8 %)
- č. 3 - Československá sociální demokracie - 1.078 hlasů (11,8 %)
- č. 4 - Československá strana národně socialistická - 3.770 hlasů (41,1 %)

Bílých lístků bylo odevzdáno celkem 28 (0,3 %). Výsledky voleb byly překontrolovány a schváleny. Krátce po těchto volbách, dne 12. června, obdržel národní výbor písemné prohlášení okresního výboru sociálně demokratické strany, v němž bylo zdůrazněno, že zástupci této strany budou v zastupitelském orgánu provádět nezávislou politiku a že nejsou pravdivé zprávy, záměrně šířené před volbami, že sociální demokraté budou v zastupitelském orgánu spolupracovat s komunisty.

Dne 25. června 1946 zasedal místní volební výbor a podle výsledku voleb rozdělil mandáty jednotlivým stranám do 36členného městského zastupitelského sboru: ČSNS získala čtrnáct mandátů, KSČ třináct mandátů, ČSL pět mandátů a ČSSD čtyři mandáty. Ustavující schůze městského zastupitelského sboru se konala dne 4. července 1946. Byla na ní zvolena rada národního výboru a vedoucí představitelé města. Ve dvanáctičlenné městské radě zasedalo pět národních socialistů (Marie Snížková, Bedřich Černý, Josef Kaube, Josef Horných a František Čermák), čtyři komunisti (Marie Jelínková, František Klos, Antonín Růžička a ing. Vladimír Chmelík), dva lidovci (Josef Kludský a JUDr. Gustav Svěrák) a jeden sociální demokrat (František Fousek). Za vedoucí představitel národního výboru, a tím i města Kutné Hory, byli zvoleni:

- **Josef Horných** - předseda MNV
- ing. Vladimír Chmelík - I. náměstek předsedy MNV
- JUDr. Gustav Svěrák - II. náměstek předsedy MNV

Do čela jednotlivých referátů se jako referenti postavili:

- referát všeobecný, osobní, cizineckého ruchu a regulace Vrchlice - Josef Horných
- referát městského pivovar a městské cihelny - Antonín Růžička
- referát městské plynárny (jen do 22. září 1946, kdy plynárnu převzaly Východočeské plynárny, n. p., Pardubice) a městské elektrárny (jen do 22. října 1946, kdy Elektrické podniky král. horního města Kutné Hory převzaly Východočeské elektrárny, n. p., Hradec Králové) - František Čermák
- referát finanční, národní správy a konfiskace majetku - Bedřich Černý
- referát sociální, nadační, špitálu a zdravotnictví - Marie Jelínková
- referát školství a osvěty - Marie Snížková
- referát lesní a rybníční, Tylova divadla a záchrané stanice - František Fousek
- referát stavební, vodovodní, dlažební, kanalizační a správy budov - ing. Vladimír

¹⁹⁾ V. Fiala, *Pomník národní hymny Kde domov můj?*, Krásné město, 1946, č. 1, s. 9.

Chmelík

- referát bytový, bezpečnostní a požární - František Klos
- referát živnostenský, zásobovací a jatek - Josef Kludský
- referát hospodářský a zemědělský, obecního dvora, zahradnictví a čištění města - Josef Kaube
- referát patronátní, archivu a pohřebního ústavu - JUDr. Gustav Svěrák

Do tohoto časového období spadá také návštěva prezidenta republiky dr. Edvarda Beneše v Kutné Hoře dne 6. července 1946. Jako první přišel s nápadem pozvat prezidenta do Kutné Hory zřejmě předseda Místního národního výboru v Kutné Hoře Josef Horných. Ten totiž 13. listopadu 1945 zavítal na dvanácté zasedání kutnohorského okresního národního výboru a navrhl, aby prezident republiky přijel do města v červnu příštího roku, tedy 1946. Návrh byl jednomyslně přijat a ze strany představitelů ONV došlo také k příslibení podpory s realizací tohoto nápadu. Jistě není bez zajímavosti, že v téže době bylo také schváleno přejmenování některých kutnohorských ulic. Návrh, aby byla jedna z nich přejmenována přímo na ulici Dr. E. Beneše, měl sice podporu, nicméně se rozhodlo, že o souhlas s tímto návrhem musí být požádán vyšší úřad.

O tom, že prezident s manželkou a dalšími do města přijedou, se Kutnohořané dověděli až 4. července 1946, tedy pouhé dva dny předem. Tehdy se sešli ve Vlašském dvoře zástupci úřadů, škol a korporací, aby vyslechli z úst Josefa Hornýcha program prezidentovy návštěvy. Stejně jako návštěvu prezidenta T. G. Masaryka v roce 1922, i Benešovu kazila nepřízeň počasí. Návštěva se začala poměrně brzy - již v půl deváté ráno. Prezident vykonal na Palackého náměstí přehlídku čestné rotы zdejší posádky a půlrotы SNB, načež odešel na připravenou tribunu. Tam byli hosté přivítáni předsedou MNV J. Hornychem, velitelem zdejší posádky a také okresním velitelem Sboru národní bezpečnosti. Po přivítání následoval prezidentův projev před připraveným mikrofonem. V projevu se objevila jak připomínka historie Kutné Hory, tak také nové poměry v poválečné republice. Dr. Beneš především vyzdvihl význam lidové správy a nezapomněl ani na novou Gottwaldovu vládu, když podotkl, jak těžké úkoly ji čekají. On sám však prý doufá, že se válkou vzniklé obtíže podaří zdárně překonat, k čemuž povede především tvořivé, krátkodobé plánování. To přinese podle jeho slov lidu Československa blahobyt. Při proslovu stále pršelo, tribuna byla plná deštníků, a ačkoliv byl deštník držen i nad hovořícím prezidentem, dobové snímky ho zachycují s oblekem mokrým od stékajících dešťových kapek. Návštěva byla skutečně velice krátká. Po proslovu obdržel prezident republiky od místních podniků dárky, podepsal se do pamětní knihy, byl ještě obdarován květinami a pak už pokračoval s manželkou, ministrem zahraničních věcí Janem Masarykem a dalšími v cestě. Nejprve odjeli do Čáslavi, pak do Borové a Havlíčkova Brodu a do dalších měst Českomoravské vysočiny.

Dne 22. listopadu 1946 se uskutečnilo ve Vlašském dvoře slavnostní plenární zasedání Místního národního výboru Kutná Hora, kde bylo odsouhlaseno jmenování čtyř nových čestných občanů města. Stali se jimi předseda vlády Klement Gottwald, předseda Ústavodárného národního shromáždění Josef David a dva náměstci předsedy vlády Zdeněk Fierlinger, někdejší první předseda čs. vlády po druhé světové válce, a Msgr dr. Jan Šrámek, někdejší předseda vlády v exilu. O den později odevzdala delegace MNV ve složení J. Horných, M. Jelínková, M. Snížková, F. Fousek a dr. G. Svěrák oceněným v Praze umělecké diplomy, vypracované malířem Františkem Vysekalem a knihařem Josefem Podlipným. Všichni ocenění kromě nepřítomného J. Davida slíbili městu brzkou návštěvu²⁰).

²⁰ Srov. J. Nuhlíček, *Město Kutná Hora jmenovalo předsedu vlády Klementa Gottwalda, předsedu ÚNS Josefa Davida a náměstky předsedy vlády Zdeňka Fierlingera a Msgr dr. Jana Šrámka svými čestnými občany*, Krásné město, 1946, č. 6, s. 67-68.

Koncem roku 1946 shrnul předseda Josef Hornych vykonanou práci Místního národního výboru Kutná Hora za uplynulý rok: „Každý dobrý hospodář skládá na konci roku účty ze své činnosti. Dělá přehledku, srovnává úspěchy s neúspěchy. Tak činí také MNV v Kutné Hoře. S pocitem opravdové odpovědnosti pohlíží zpět, zkoumá výsledky práce ve všech oborech své působnosti.

MNV je v prvé řadě správcem obecního jmění. Město Kutná Hora má velmi značný majetek. Hospodaří na 2300 ha lesů, 110 ha rybníků a 230 ha polí a luk - to je již práce na pěkném velkostatku. Městské podniky: pivovar, jatky, pohřební ústav, stavební kancelář, obecní dvůr, městské zahradnictví, záchraná stanice, cizinecká kancelář jsou součástí našeho hospodářství. Ač jsme dva nejlepší podniky - elektrárnu a plynárnu znárodněním ztratili, přece podniky zbývající představují slušné jmění. K tomu dlužno připočísti ještě přes 90 domů a budov veřejných, abychom si udělali představu celkového majetku města. Spravovati tento majetek vyžaduje přirozeně značné úsilí. Je ovšem pravda, že má MNV k dispozici své zaměstnance a i síly odborné. Nelze však popřít, že i jeho členům, zvláště pak členům rady a komisí, ukládá správa obecního majetku práci nemalou. S klidným svědomím si mohou říci, že se úkolu dobrého hospodáře v uplynulém roce, který stále ještě nazýváme rokem revolučním, zhostili dobře. (...) V přenesené působnosti musí MNV vykonávati nyní mnohem více úkonů než předválečná správa: zásobovací, vyživovací a zemědělské věci, bezpečnost města, péči o oběti války, očista veřejného života, ochrana konfiskovaného majetku, národní správy, podpora Svazu brannosti jsou problémy, které na národní výbory vložila lidová správa a jež zabraly hodně času a spotřebovaly hodně našeho úsilí.“ Celá zpráva končila optimisticky: „MNV byl dobrým představitelem Národní fronty, dobrou součástí - jedním kolečkem - moderní lidové samosprávy. Rok práce národního výboru v Kutné Hoře je prvním stupněm k dobrému životu - k blahobytu občanstva Krásného města.“²¹⁾

Na léta 1947-1948 byl vyhlášen dvouletý budovatelský plán, tzv. dvouletka. Náměstek předsedy MNV ing. V. Chmelík seznamoval občany Kutné Hory s konkrétními body této dvouletky pro jejich město. Označoval ji jako „první náš pokus, jak urychlit vývoj záměrným úsilím, nyní hned, bez čekání na vlivy přírodní a běh událostí.“ Vědom si určité specifičnosti města poznamenával, že „Kutná Hora nemá podniky, které by svou produkcí význačně zdůraznily cíl dvouletky. Přesto však se výsledky projeví, budou-li občané ve svých drobných dílnách, závodech, úřadech a domácnostech pracovat důkladněji, s méně chybami, beze ztrát.“ Kutnou Horu označil za město s více nedostatky než přednostmi, když shrnul všechny její problémy: „Její obyvatelé v celku velmi uboze bydlí, nemají průměrných vymožeností moderního města. Město potřebuje nejméně 300 nových moderních bytů. (...) Město potřebuje velmi nutně nové stoky. (...) Město musí pro sebe a pro celé okolí postavit moderní vodovod.“²²⁾

Národní výbor, ustavený na základě výsledků všeobecných voleb v roce 1946, vykonával svou funkci až do únorových událostí roku 1948. Změny v jeho složení provedla komunistická strana, která dne 2. února 1948 odvolala své dva zástupce. Novým členem rady se stal JUDr. Karel Jelínek a Pavel Vrána, který se zároveň stal I. náměstkem předsedy místo ing. Vladimíra Chmelíka. Další změnu provedla národně socialistická strana a do městské rady delegovala svého člena Josefa Hlavatého.

Klíčovými problémy, jež řešil tento zastupitelský sbor, bylo vypracování regulačního plánu města Kutné Hory, vybudování nových zdrojů pitné vody pro obyvatelstvo a připojení

²¹⁾ J. Hornych, *Rok práce*, Krásné město, 1946, č. 6, s. 62.

²²⁾ V. Chmelík, *Kutná Hora v dvouletém budovatelském plánu*, Krásné město, 1946, č. 6, s. 63. Část výsledků dvouletky shrnul předseda J. Hornych v článku *První rok dvouletky MNV v Kutné Hoře*, Krásné město, 1947, č. 6, s. 66.

Kaňku a Sedlce ke Kutné Hoře.

Únorové události v Československu v roce 1948, které vyvrcholily ve vládě odstoupením národně socialistických ministrů, lidoveckých ministrů a ministrů za slovenskou Demokratickou stranu, se samozřejmě promítly do politického i občanského života ve městě. A to tím více, že v Kutné Hoře měla národně socialistická strana velmi silnou pozici a zvítězila zde ve volbách v roce 1946. Politické střety se zákonitě odehrávaly i na půdě zastupitelského orgánu. Občanský život ve městě byl neklidný, zástupci stran se vzájemně podezírali, vzájemné chápání a tolerance zmizely. Jak došlo k uchopení moci komunistickou stranou na nejvyšších místech ve státě, odbývalo se také přebírání moci na nižších úrovních. Na samém počátku února 1948 provedla KSČ, jak již bylo zmíněno, obměnu dvou svých zástupců v kutnohorské městské radě. Ing. Chmelík byl ve funkci náměstka předsedy národního výboru nahrazen Pavlem Vránou, někdejší účastníkem odboje za druhé světové války a rovněž bývalým předsedou Okresního národního výboru Kutná Hora. P. Vrána pak sehrál při únorových událostech významnou roli.

Zápis v kronice Kutné Hory se o demisi ministrů dne 20. února 1948 zmiňuje a k následujícímu dni popisuje svolanou prokomunistickou demonstraci na pražské Staroměstské náměstí. Klement Gottwald tam ve svém projevu oznámil, že se pod vedením jeho strany tvoří akční výbory Národní fronty, které Národní frontu „obrodí“ a zbaví „nepřátelských živlů“. Členům Komunistické strany Československa v Kutné Hoře se ale zrod akčního výboru ještě nezdařil. Dne 22. února řádila v noci v Kutné Hoře silná vichřice a sněhová bouře. A i když počasí bylo po celé republice velice chladné, sjízděly se do Prahy delegace závodních rad pro podporu Gottwaldovy strany. Dne 23. února se lze na stánkách kutnohorské městské kroniky (vedle konstatování, že vládní krize trvá) dočíst: „Kutnohorská vojenská posádka vzpomněla za účasti zástupců MNV, ONV, úřadů a družstev 30. výročí založení Rudé armády. K pomníku padlých položen věnec. Účast 4000 osob. Pořadatelem ORO, MRO a místní posádka.“²³ Toho dne ještě naposledy zasedala rada Místního národního výboru Kutné Hory za předsednictví Josefa Hornycha. K následujícímu dni 24. února, kdy proběhla v celé zemi hodinová generální stávka, kutnohorský kronikář opět poněkud stroze zapsal, že vládní krize trvá. Zároveň dodal, že je Kutná Hora plná příslušníků Sboru národní bezpečnosti, jež tu má oblastní cvičení.

Nejzávažnějším dnem byla středa 25. února 1948. Prezident E. Beneš v obavách z možné občanské války demisi demokratických ministrů přijal a doplnil vládu osobami podle Gottwaldova návrhu. Komunisté tak nyní měli ve vládě naprostou převahu, účast členů jiných stran měla pouze budít zdání další existence Národní fronty. Téhož dne byla v Kutné Hoře svolána mimořádná schůze rady místního národního výboru. Řídil ji náměstek předsedy Pavel Vrána. Přítomným členům rady oznámil rezignaci předsedy Josefa Hornycha a člena rady Josefa Hlavatého, který rezignoval jak na funkci člena rady, tak i na své členství v zastupitelském orgánu. Zároveň oznámil ustavení akčního výboru Národní fronty a dotázal se členů rady, kdo s tímto orgánem souhlasí a setrvá i nadále v radě národního výboru. Členství v radě se vzdali všichni přítomní členové národně socialistické strany. Lze konstatovat, že se **Pavel Vrána** de facto v tuto chvíli stal nejvyšším představitelem Místního národního výboru Kutné Hory, i když volby vedení města proběhly až v červnu.

František Fousek prohlásil, že jeho strana - sociální demokracie - přistupuje k akčnímu výboru Národní fronty a že do tohoto orgánu již jmenovala své zástupce. JUDr. Gustav Svěrák oznámil, že lidová strana sdělí své stanovisko do 16 hodin následujícího dne.

V krátké době byly ustaveny akční výbory Národní fronty ve všech státní orgánech, v závodech, školách a institucích. Podle pokynů krajského akčního výboru Národní fronty

²³ SOkA Kutná Hora, Kronika města Kutné Hory 1945-1952, zápis k 23.2.1948.

začaly provádět „očistu“ veřejného života a nastolily režim, v němž zákony začaly „dělat“ akční výbory. Jejich rozhodnutí byla závazná i pro volený orgán - národní výbor (Zápisy místního akčního výboru Národní fronty jsou součástí zápisů z jednání rady Místního národního výboru Kutné Hory z března a června 1948.). Městský kronikář se zmiňuje o znárodnění řady místních podniků s větším počtem zaměstnanců, například firmy RESPO, Středovy pekárny, Dajbychova stavitelství, továrny na cukrovinky Koukol a Michera či tiskárny Novák a Gryč. Kronikář také píše, že se „v továrnách a družstvech tvoří za vedení KSČ akční výbory, které hrozí čistkou mezi zaměstnanci.“²⁴) Velká čistka již prý proběhla u krajského a okresního soudu a též na státním zastupitelství. Zároveň také byly v Kutné Hoře úřední budovy a budovy politických činitelů ozdobeny prapory, a to až do sobotního rána.

V pátek 27. února se uskutečnila v 15 hodin schůze zaměstnanců kutnohorského místního národního výboru. Promluvil k nim zastupující předseda Pavel Vrána a důrazně jim připomněl jejich povinnosti. Na schůzi došlo ke zvolení desetičlenného akčního výboru národního výboru Kutné Hory, jehož členy se stalo šest dělníků a čtyři úředníci. Závěrem, jak je v kronice Kutné Hory uvedeno, Pavel Vrána provolal: „Ať žije ČSR! Ať žije předseda vlády Klement Gottwald! Ať žije prezident dr. Beneš!“²⁵) Týdeník Úder přinesl 5. března 1948 „Provolání krajského akčního výboru národní fronty Všichni svorně a jednotně za obrozenou vládu Klementa Gottwalda“²⁶). Krajský akční výbor NF vytýčil úkoly okresním akčním výborům NF:

1. Očistit státní a veřejný aparát od všech lidí republiky a lidu nepřátelských, zejména z řad národních socialistů a lidové strany, kteří neskytají záruku, že by plnili nová nařízení a usnesení Gottwaldovy vlády.

2. Zajistit klidný běh všech úřadů, závodů a podniků. Zajistit, aby se zvýšila pracovní morálka.

3. Dosadit národní správy do podniků nad 50 zaměstnanců, do všech velkoobchodů, družstev a jiných podniků, všude, kde jsou živly republiky a lidu nepřátelské.

4. Doporučit organizacím národně socialistické a lidové strany, aby očistily svoje organizace a sekretariáty od lidí, kteří neskytají záruku, že budou pracovat v duchu Košického vládního programu a ve směrnicích nové vlády Klementa Gottwalda.

5. Okresním akčním výborům se ukládá, aby se ihned sešly a provedly tato usnesení.

6. Vytvořit ve všech okresech, místech, úřadech a závodech akční výbory Národní fronty, které s urychlením provedou usnesení krajského akčního výboru Národní fronty.

Po těchto událostech rezignoval dne 8. března 1948 na své členství v národním výboru Pavel Líbal, člen národně socialistické strany. Akční výbor Národní fronty zprostil členství v MNV dne 11. března 1948 Františka Fouska, Josefa Kludského a JUDr. Gustava Svěráka. V radě národního výboru zůstali jen zástupci komunistické strany. Doplnění rady bylo provedeno na návrh akčního výboru Národní fronty dne 22. března 1948. Za členy byli schválení Václav Řežábek za odborové hnutí, Augustin Kaiser za svaz zahrádkářů, Julie Svátková za svaz žen, Alois Zicha za živnostníky, Bedřich Bervid za svou osobu, JUDr. Gustav Svěrák za svou osobu, Emilie Stračovská za stranu sociálně demokratickou a Ladislav Dvořák za svaz mládeže.

Národní fronta zůstala formálně i nadále zachována, nyní však byla zcela ovládána KSČ. Osud nekomunistických stran po Únoru byl následující: Československá sociální demokracie se v červnu 1948 sloučila s KSČ, Československá strana národně socialistická byla fakticky

²⁴ Tamtéž, zápis k 26.2.1948.

²⁵ Tamtéž, zápis k 27.2.1948.

²⁶ *Provolání krajského akčního výboru národní fronty Všichni svorně a jednotně za obrozenou vládou Klementa Gottwalda*, Úder, 1948, č. 10, s. 1.

zlikvidována a její zbylí členové vytvořili Československou stranu socialistickou (ČSS), Československá strana lidová byla okleštěna a do jejího člena se dostalo vedení loajální ke KSČ.

Změnu ve složení rady provedla i komunistická strana a odvolala své dva zástupce Marii Jelínkovou a Antonína Růžičku. Zároveň schválila rezignaci JUDr. Karla Jelínka, který odcházel mimo Kutnou Horu. Do rady delegovala své nové zástupce, a to Vladimíra Vepřka a Maxmiliána Ševčíka.

Členka rady MNV Emilie Stračovská se snažila obyvatelům Kutné Hory vyložit na stránkách tisku, jak podstatné a pozitivní změně Únorem došlo: „Považuji za nejpotřebnější vyložit co nejširším vrstvám obyvatel našeho okrsku, proč jdeme k socialismu. Na konkrétních případech ukázat, jak má vypadat životní úroveň člověka ve státě socialisticky uspořádaném, neboť přemnozí nemají o tom jasné představy. Vysvětlit, proč znárodnujeme, čeho tím chceme dosíci. Ukázat, co brzdí vývoj.“²⁷⁾

5. Místní národní výbor v letech 1948-1950

Do těchto napjatých dnů po Únoru jakoby nezapadala vzácná návštěva Kutné Hory v dubnu 1948. Město se připojilo k oslavám 600. výročí založení Univerzity Karlovy Karlem IV., když pozvalo na 10. dubna 1948 jejího rektora prof. dr. Bohumila Bydžovského spolu s rektorem Sorbonny Jeanem Sarrailhem a dalšími hosty ze zahraničí. Celá velice početná mezinárodní delegace byla nejprve na Palackého náměstí uvítána zastupujícím předsedou MNV a I. náměstkem P. Vránou a také II. náměstkem JUDr. G. Svěrákem, poté následovala cesta do Vlašského dvora a další uvítání, proslovy a samozřejmě prohlídka nejen Vlašského dvora, ale i ostatních památek, a to s odborným výkladem.

Dne 9. května 1948 přijalo Ústavodárné národní shromáždění novou československou ústavu, označovanou jako Ústava 9. května. Kapitola šestá této ústavy se ve svých paragrafech 123 až 133 zbývala místními, okresními a krajskými národními výbory. „Národní výbory vykonávají na území, pro které jsou zvoleny, veřejnou správu ve všech jejích oborech, zejména obecnou správu vnitřní, správu kulturní a osvětovou, ochranu práce a správu zdravotní a sociální; správu finanční pak podle zvláštních ustanovení.“ (§ 123)²⁸⁾ Národní výbory měly podle paragrafu 125 této ústavy zejména chránit a posilovat lidově demokratické zřízení, spolupůsobit při plnění úkolů obrany státu, pečovat o národní bezpečnost, podporovat udržování a zvelebování národního majetku, účastnit se vypracování a provádění jednotného hospodářského plánu, pečovat o národní zdraví apod.²⁹⁾

Z hlediska únorových událostí je zajímavý výsledek voleb konaných dne 30. května 1948. Konaly se podle nového volebního zákona a volebním lístkem byla „Jednotná kandidátka obrozené Národní fronty“. Volební výsledky v Kutné Hoře byly následující: Ve voličských seznamech bylo zapsáno 8.250 voličů, pro kandidátky obrozené Národní fronty hlasovalo 5.902 voličů, bílých lístků bylo odevzdáno 1.333, neplatných 1.015.

Plenární zasedání národního výboru se konalo dne 24. června 1948 a na něm byla formálně potvrzena rada složená koncem března, provedeny volby vedoucích představitelů města, ustaveny komise národního výboru a jmenování jejich předsedové. Dvanáctičlennou radu místního národního výboru tvořili Bedřich Bervid, Ladislav Dvořák, Augustin Kaiser, Václav Řežábek, Julie Svátková, Maxmilián Ševčík, Vladimír Vepřek, Alois Zicha, Pavel Vrána, František Klos, Emilie Stračovská a JUDr. Gustav Svěrák.

²⁷⁾ E. Stračovská, *Novou cestou*, Krásné město, 1948, č. 1, s. 4.

²⁸⁾ *Ústava 9. května*, Praha 1951, s. 62.

²⁹⁾ Srov. tamtéž, s. 62-63.

Za vedoucí představitele města byli zvoleni:

- **Pavel Vrána** - předseda MNV
- František Klos - I. náměstek předsedy MNV
- Emilie Stračovská - II. náměstkyně předsedy MNV
- JUDr. Gustav Svěrák, III. náměstek předsedy MNV

Do čela jednotlivých referátů se jako referenti postavili:

- referát bezpečnostní a národní očisty - František Klos
- referát stavebně-technický a bezpečnostně-požární - Václav Řežábek
- referát sociální a zdravotní - Julie Svátková
- referát školský a osvětový - Emilie Stračovská
- referát polního hospodářství - Augustin Kaiser
- referát lesního hospodářství (lesního velkostatku) a rybníční - Ladislav Dvořák
- referát živnostenský - Alois Zicha
- referát patronátní - JUDr. Gustav Svěrák
- referát archivální - JUDr. Gustav Svěrák
- referát městského pohřebního ústavu - JUDr. Gustav Svěrák
- referát cizineckého ruchu - Bedřich Bervid
- referát městského pivovaru - Vladimír Vepřek
- referát zemědělský - Augustin Kaiser
- referát bytový - František Klos
- referát osobní - Pavel Vrána
- referát pro správu Tylova divadla, cihelny a koupaliště - Vladimír Vepřek
- referát pro národní správu a konfiskaci - Maxmilián Ševčík
- referát disciplinární pro úředníky úřadu a jeho zařízení - JUDr. Gustav Svěrák
- referát pro správu sportovního stadionu Lorec a koupaliště - Vladimír Vepřek
- referát finanční - nejprve Pavel Vrána a kolektiv odborníků, poté Maxmilián Ševčík

Referáty národního výboru dohlížely na činnost úřednického aparátu a vykonávaly dohled nad správou městského majetku. Vedoucí referátů ustanovovala rada MNV a zprávy z těchto referátů byly hlavní náplní programu jednání plenárních zasedání. Toto organizační členění národního výboru se udrželo až do května roku 1954.

Dne 20. října 1948 navštívil předseda Pavel Vrána spolu s delegací MNV Prahu, kde odevzdal předsedovi vlády Antonínu Zápotockému jmenovací diplom čestným občanem města Kutné Hory. Dne 27. října 1948, v předvečer třicátého výročí vzniku Československa, byl před Vlašským dvorem znovu odhalen pomník prezidenta T. G. Masaryka. Tato slavnostní akce se sice konala pod záštitou Okresního národního výboru Kutné Hory, tedy nikoli města, ale tento pomník přece jen působil jako výrazná dominanta před sídlem MNV - Vlašským dvorem. Největší zásluhu na obnovení pomníku měl „Komitét pro postavení pomníku T. G. M.“, který fungoval od roku 1947 pod předsednictvím někdejšího starosty a současného náměstka předsedy ONV Jaroslava Boušky, který pomník odhaloval poprvé v roce 1938. Protože ministr techniky prof. dr. ing. Emanuel Šlechta odmítl nové slavnostní odhalení provést, bylo svěřeno kutnohorskému evangelickému faráři Janu Dusovi³⁰). Ministr E. Šlechta, kutnohorský rodák, do města přijel dne 31. října, kdy mu také představitelé místního národního výboru předali jmenovací dekret - i on se stal čestným občanem města.

Dne 21. května 1949 zavítala do Kutné Hory početná vládní delegace, vedená

³⁰ Srov. V. Šiblo, *Masarykův pomník a tradice v Kutné Hoře*, in: *Tomáš Garrigue Masaryk. Osobnost a tradice. Kutná Hora 1991*, Kutná Hora 1991, s. 22; srov. též J. Bouška, *Poznámky k obnově pomníku T. G. M.*, *Krásné město*, 1948, č. 3, s. 29-31.

ministrským předsedou Antonínem Zápotockým. Spolu s ním přijelo do města také osm ministrů československé vlády, mimo jiné ministr vnitra Václav Nosek, ministr školství, věd a umění prof. Zdeněk Nejedlý a ministr techniky prof. Emanuel Šlechta. Důvodem jejich návštěvy bylo zahájení výstavy „700 let československého hornictví“, která rozmístěna v sedmi sálech znázorňovala „vývoj hornické práce od primitivních počátků ve feudálním zřízení přes údobí kapitalismu, vykořisťujícího dělnickou třídu, až k vítěznému dnešku, počínajícímu znárodněním dolů a hutí, hornickým pojištěním a postupujícímu v úsilí o vyšší těžbu a současně i o zvýšení životní úrovně pracujícího lidu.“³¹) Na Palackého náměstí vykonal předseda vlády spolu s předsedou ONV Bohumilem Čihákem a předsedou MNV Pavlem Vránou přehlídku čestné roty a závodních milic a poté se hosté odebrali do Vlašského dvora. Tam je předseda P. Vrána ještě jednou slavnostně uvítal a Ant. Zápotocký poté promluvil z balkónu k shromážděným lidem. Výstava trvala až do podzimu a i její závěr se nesl ve slavnostním duchu: Dne 18. října 1949 odevzdala delegace města Kutné Hory, vedená předsedou MNV Pavlem Vránou, v Praze všem členům vlády „kopii barokního horníka“ a kutnohorský stříbrný pamětní groš. P. Vrána poděkoval ministrům za podporu celé akce a ještě též den delegace předala čestný dar také v Kanceláři prezidenta republiky, předsedovi Národního shromáždění a představitelům všech politických stran.

Únorovými událostmi rekonstruovaný zastupitelský sbor procházel v období let 1948 až 1950 častými personálními změnami. Dne 28. září 1949 přijalo plenární zasedání rezignaci I. náměstka předsedy Františka Klose a zvolilo I. náměstkem předsedy Stanislava Lustiga. Ten po svém předchůdci převzal také referát bezpečnostní a byl rovněž v čele referátu lesního. Kulturní událost s významem pro město představoval vznik Jeneweinovy galerie v Kutné Hoře. Rozhodnutím rady MNV ze dne 24. října 1949 jí bylo přiděleno deset místností v prvním patře tehdejšího školního traktu Vlašského dvora. Slavnostně zpřístupněna byla galerie 1. května 1950.

Koncem roku 1949 seznámil na stránkách regionálního tisku předseda Místního národního výboru v Kutné Hoře Pavel Vrána v obsáhlém článku čtenáře s výsledky činnosti MNV v první roce pětiletky. Úvodem psal: „První rok pětiletky je za námi. Vykonali jsme v něm poctivý kus práce. Šli jsme vpřed cestou, kterou nám naznačil náš prezident Klement Gottwald, a vytvářeli jsme tak předpoklady pro šťastnější život všeho pracujícího lidu a pro rozkvět našeho města. Národní výbor je vykonavatelem vůle lidu. Složili jsme občanstvu účty ze své činnosti při hovorech, konaných v Tylově divadle 8. prosince 1949.“³²) Příspěvek dále například uváděl, že počet pracovníků MNV se oproti roku 1938 zvýšil o pět, a dosahuje tak počtu šedesáti devíti, což vzhledem k mnohem širší agendě nepředstavovalo vlastně žádný nárůst. Dále bylo u obce zaměstnáno sedmasedmdesát osob „manuelně pracujících“. Největšími akcemi, jakými se MNV zabýval, byla plánovaná (a již schválená) stavba přehrady na Vrchlici a stavba hotelu. Pro Kutnohořany příjemným faktem byla již probíhající stavba nového koupaliště. Dvanáctitisícové město hospodařilo na cca 2.200 ha lesů, 130 ha zemědělské půdy a mělo 49 rybníků o výměře 140 ha. Nejvýznamnějším městským podnikem byl pivovar Lorec³³).

K 1. lednu 1950 byl ke Kutné Hoře přičleněn Kaňk, Sedlec a Perštejnec a národní výbor byl rozšířen z 36 na 48 členů.

³¹ J. Nuhlíček, *Výstava „700 let československého hornictví“ v Kutné Hoře*, Krásné město, 1949, č. 2, s. 14.

³² P. Vrána, *První rok naší pětiletky*, Krásné město, 1949, č. 6, s. 63.

³³ Článek přináší dále přesné údaje o hektarových výnosech polí, počtech kusů chovaných hospodářských zvířat, dodávkách masa a mléka, sběru nerostných surovin, přehled investic do výstavby a rekonstrukcí objektů v Kutné Hoře a také např. počet pohřbů na městském hřbitově u Všech svatých.

6. Místní národní výbor v letech 1950-1954

Ve dnech 15. a 16. dubna 1950 se konala v Kutné Hoře V. okresní konference KSČ, aby uvedla do praxe výzvu prezidenta republiky Klementa Gottwalda „Dále a směleji vpřed k vybudování socialismu“. V duchu dohodnutého programu pak mělo dojít k velké reorganizaci Místního národního výboru Kutná Hora. Nebylo sice nikde řečeno, že se bude jednat o nové volební období MNV a neproběhly ani volby alespoň v podobě z roku 1948, přesto měla reorganizace takový rozsah a průběh, že je fungování MNV v letech 1950-1954 vyčleněno do této samostatné kapitoly. Ve skutečnosti se za touto reorganizací skrývala po Únoru již druhá čistka, tentokrát zaměřená na možného „vnitřního nepřítele“.

Ke zmiňované reorganizaci došlo dne 8. srpna 1950 na slavnostní veřejné schůzi vedené předsedou ONV, jež se konala od osmi hodin večer na Havlíčkově náměstí za účasti asi šesti tisíc občanů, jak uvádí - což je nutné zdůraznit - dobový tisk.

Po vztýčení státní vlajky a tónech státní hymny promluvil již dříve zmiňovaný ministr prof. dr. ing. E. Šlechta, který přivítal také občany Sedlce, Kaňku a Perštejnec, tedy obcí nově přičleněných ke Kutné Hoře. Zároveň s poděkováním za vykonanou práci odstupujícímu předsedovi MNV P. Vránovi neopomněl připomenout úlohu Národní fronty, úkoly lidové správy, pětiletý plán, přátelství se Sovětským svazem a rovněž „hrdiný boj korejského lidu proti americkým vojskům“³⁴). Druhým řečníkem byl předseda Středočeského KNV arch. Oldřich Beran a zabýval se rozdílným chápáním demokracie před a po „Vítězném únoru“. Předností současnosti podle něj je, že veřejnost bude mít vždy možnost kontrolovat práci svých zástupců.

Na této veřejné schůzi byla nejprve aklamací zvolena nová rada, jednomyslně nový předseda MNV a nakonec další představitel města:

- **Ladislav Jůva** - předseda MNV
- Bohumil Lázňovský - I. náměstek předsedy MNV
- Jindřich Výborný - II. náměstek předsedy MNV

Z odstupujících členů rady byli znovu zvoleni Stanislav Lustig, JUDr. Gustav Svěrák, Jaroslav Veselý a Pavel Vrána. Novými členy se stali Antonín Červený, Milada Kotenová, Bohumil Lázňovský, Josef Šlechta, Bohumil Tyrkas a Jindřich Výborný. Počet členů rady byl tedy i s jejím předsedou jedenáct. Nový předseda složil slib do rukou předsedy okresního národního výboru. Ministr Šlechta změnu označil slovy: „Reorganizace MNV je první přehlídkou naší lidové demokracie. Náš pracující lid se stal opravdovým hospodářem nejen na svém pracovišti, ale i ve své obci, ve své zemi, ve svém státě. Až dokončíme první pětiletku, splníme tím vývoj, který by za kapitalistického řádu u nás probíhal 20-25 let.“³⁵)

Nový předseda L. Jůva shrnul v připraveném referátu pracovní plán reorganizovaného, jak se stále zdůrazňovalo, místního národního výboru. Na první místě zmínil spolupráci s kutnohorskými průmyslovými podniky, jimž měl pomoci v plnění pětiletky. Představitelé MNV měli do budoucna rovněž pečovat o to, aby „poskytli vhodné ubytování především dělnické třídě a všem pracujícím“, s čímž souvisely hygiena, čistota města a dobudování kanalizačních stok. Prohlídky v prodejnách, výrobnách a skladech „životních potřeb“ měly do budoucna přinést jistotu vždy kvalitního zboží. Před závěrečným vyzváním velikého Sovětského svazu, generalissima Stalina a milovaného prezidenta Gottwalda ještě L. Jůva uvedl poněkud nejasnou tezi: „Dnes v naší lidové demokratické republice již nejsou voleny místní národní výbory proto, aby naše dělnická třída chodila žebrat o práci nebo pro

³⁴ *Dále a směleji vpřed k vybudování socialismu*, Krásné město, 1950, č. 3-4, s. 18.

³⁵ Tamtéž.

desetikorunové žebračenky.“³⁶) Šestitisícový dav na závěr zazpíval Píseň práce a nejkurióznější „volby“ do kutnohorského místního národního výboru v jeho dějinách byly skončeny.

Rozhodnutím Okresního národního výboru Kutná Hora byla v roce 1950 na Místním národním výboru Kutné Hory zřízena funkce tajemníka. Stal se zaměstnancem národního výboru a vykonával politickou a odbornou práci jako poradce zastupitelského sboru. Do funkce byl volen plenárním zasedáním, ale nemusel být voleným členem zastupitelstva. Plenární zasedání dne 7. listopadu 1950 zvolilo tajemníkem Vladimíra Chudíka, který tuto funkci vykonával do 30. září 1952. Po jeho odchodu byla funkce tajemníka neobsazena.

K dalším změnám došlo na plenárním zasedání národního výboru dne 25. června 1951. Tehdy plénium schválilo rezignaci členů rady MNV Pavla Vrány, JUDr. Gustava Svěráka, Milady Kotenové a Zdeny Havlíčkové. Místo nich byli novými členy rady zvoleni Josef Kurka (referent bytový), Jan Nasswetter (zdravotní), Leopold Gerlich (plánovací) a Věra Kinclová (výživy). Dne 4. září toho roku pak plénium zvolilo novým bezpečnostním referentem po odstoupení S. Lustiga Václava Krtila. A změny pokračovaly i v roce následujícím: Dne 15. dubna 1952 byl II. náměstek předsedy Jindřich Výborný odvolán a na jeho místo zvolili poslanci plenárního zasedání dosavadního I. náměstka předsedy Bohumila Lázňovského. Novým I. náměstkem se stal Antonín Červený. Jenže po necelém roce (na plenárním zasedání dne 27. února 1953) byl I. náměstek předsedy Antonín Červený z funkce zase odvolán a jeho nástupcem se stal opět Bohumil Lázňovský. Nový II. náměstek předsedy už volen nebyl.

Ke velkým změnám došlo v období let 1949-1954 také v majetku města. V roce 1948 město vlastnilo 2.300 hektarů lesa (ke konci roku 1949 údaj 2.200 ha), 110 hektarů rybníků (140 ha), 230 hektarů polností a luk (130 ha), 95 obecních domů a budov. Dále vlastnilo pivovar Lorec, městské jatky, městské zahradnictví a obecní hospodářský dvůr. Výtěžek z tohoto majetku, daně a jiné poplatky byly základem městského rozpočtu. V průběhu pěti let byla podstatná část majetku městu odebrána. V roce 1949 byl založen Sdružený komunální podnik (a vznikl referát Sdruženého komunálního podniku v čele s Vladimírem Vepřkem) a převzal do své správy také městské zahradnictví. V polovině roku 1952 však musel místní národní výbor předat tento podnik Okresnímu národnímu výboru Kutné Hory. Když v roce 1953 tento podnik zanikl, nahradily jej v Kutné Hoře organizace Okresní stavební podnik, Okresní průmyslový kombinát a také Komunální služby města Kutné Hory, jež byly organizací řízenou místním národním výborem a jejich zisk byl z části zapojen do městského rozpočtu. Pivovar byl předán socialistickému sektoru k 1. lednu 1950. Veškeré polnosti a louky byly předány k 1. lednu 1951. Městské lesy převzaly Státní lesy k 1. lednu 1954. Naposledy byly předány městské rybníky, a to k 1. lednu 1960 Státnímu rybnářství. Těmito zásahy ze samostatného a ekonomicky silného města zůstalo jen torzo bez možnosti vlastního podnikání a z podstatné části odkázané na příděl finančních prostředků ze státního rozpočtu.

Koncem roku 1950 došlo ke schválení „Směrného územního plánu“, jenž vytvářel podmínky pro plánovitý rozvoj města. Rok 1950 byl také rokem, kdy Kutná Hora uzavřela z podnětu Československé společnosti „věčné bratrství“ se slovenským báňským městem Kremnica. Zároveň došlo k přejmenování dosavadní Anglické ulice na ulici Kremnickou.

Do tohoto volebního období spadá také měnová reforma z roku 1953. Československo se počátkem padesátých let dostávalo stále více do hospodářské krize, navíc ještě existoval přídělový (lístkový) systém, zavedený před druhou světovou válkou. Jednostranná orientace na těžký průmysl vedla k tomu, že lidé sice měli peníze, ale v obchodech spotřební zboží chybělo. Nutnost provedení měnové reformy tak byla již delší čas zřejmá, ačkoli ji vedoucí představitelé státu až do poslední chvíle popírali. Dne 30. května 1953 ještě nový prezident

³⁶ Tamtéž.

republiky Antonín Zápotocký ubezpečoval národ, že se nic takového nechystá - a druhý den se lidé v tisku dočetli, že je reforma vyhlášena s platností od pondělí 1. června. Na stránkách kutnohorské městské kroniky bylo měnové reformě věnováno poměrně hodně prostoru. „Po dlouhých 14 letech bude náš lid žít opět bez lístků a bez přidělů. Zaniká také bývalý „volný trh“ za drahé peníze. Dnes vchází v život trh, který je jednotný a volný pro všechno obyvatelstvo naší republiky. Zavedení tohoto jednotného volného trhu nebylo však možno bez peněžní reformy. (...) Proto bylo nutno peněžní reformu uskutečnit, neboť jedině tímto opatřením bylo možno zeslabit nebezpečí kupní síly třídního nepřítele pracujícího člověka.“³⁷⁾ Jenže reforma zasáhla všechny, pracující nevyjímaje, což kronikář nakonec také přiznal: „Nelze ovšem popřít, že peněžní reforma postihuje i pracující, zejména ty, kteří své úspory neměli ve spořitelnách, ale přechovávali je doma.“ Po vyhlášení reformy vypukl v Kutné Hoře obdobně velký rozruch, mnoho lidí propadlo nákupní horečce a snažilo se ještě utratit co možná nejvíce starých peněz. Většina ochodů ale zůstala v prvních červnových dnech uzavřená, otevřeno měly pouze mlékárny, pekařství, masna a obchody s ovocem a zeleninou. Kdo se nesnažil nakupovat, spěchal do výměnného střediska, kde vznikaly dlouhé fronty.

V průběhu období 1950-1954 docházelo k častým změnám v zastupitelském sboru, což se pochopitelně projevilo i na práci tohoto orgánu. Místní národní výbor se postupně stal především úřadem vzdáleným potřebám občanů. Z orgánu Kutné Hory se stal úřadem pro výkon rozhodnutí vyšších orgánů státních i stranických. Na jeho adresu byly vyslovovány tvrdé kritiky. Jako příklad lze uvést diskusní příspěvky přednesené na plenárním zasedání dne 12. srpna 1954 Ludvíkem Zikmundou a Josefem Šlechtou: „Zikmunda: Dříve se sešlo plénum a Jůva, náměstek, nebo referenti přednesli zprávu, zeptali se, kdo má připomínku, a tím to bylo vyřízené. Spojení s občanstvem nebylo žádné.“ „Šlechta: Činnost členů národního výboru je slabá, musí být zřízeny uliční výbory.“³⁸⁾ Úpadek aktivity poslanců MNV byl vzhledem ke všem výše zmíněným skutečnostem značný.

7. Místní národní výbor v letech 1954-1957

Na jaře roku 1954 byly vydány nové zákony o národních výborech a o volbách do národních výborů. Ústavní zákon o národních výborech č. 12 z 8. března 1954 definoval národní výbory jako místní orgány státní moci, řídící hospodářskou a kulturní výstavbu socialismu podle směrnic vlády a zákonů republiky. Zároveň stanovoval, že národní výbory jsou voleny na dobu tří let.

Zákon o národních výborech č. 13 z 8. března 1954 ve vnitřní organizaci národního výboru zřizoval místo referátů odbory a stále komise. Komise byly řízeny a kontrolovány národním výborem, neměly rozhodovací pravomoc a nemohly zasahovat do činnosti odborů. Jejich úkolem bylo pomáhat národnímu výboru k úspěšnému plnění národohospodářských plánů, spolupracovat na přípravě usnesení pro radu a pléna a sledovat práci odborů. K zákonu o národních výborech bylo rovněž vydáno vládní nařízení č. 23 ze 7. května 1954 o organizaci výkonných orgánů národního výboru.

Zákon o volbách do národních výborů č. 14 z 8. března 1954 upravoval postup při organizaci a řízení voleb. V části IV (Kandidáti) stanovoval, že kandidáti pro volbu do národního výboru jsou kandidáti Národní fronty jakožto svazku dělníků, rolníků a pracující inteligence. Národní fronta - bojový blok KSC, ROH, ČSM, ČSS, ČSL, Strany slovenskej obrody, Strany slobody a ostatních organizací pracujícího lidu - navrhuje za kandidáty nejlepší dělníky, členy JZD, drobné a střední rolníky a příslušníky pracující inteligence. V Kutné Hoře

³⁷⁾ SOkA Kutná Hora, Kronika města Kutné Hory 1952-1958, zápis k 1.6.1953.

³⁸⁾ SOkA Kutná Hora, Zápisy o schůzích pléna MěNV Kutná Hora, zasedání 12.8.1954.

výboru Národní fronty předsedal člen KSČ a také větší část jeho členů byla komunisty a nebo s nimi sympatizovala. KSČ proto měla dokonalý přehled o výběru kandidátů a svou většinou mohla rozhodovat, kdo bude zapsán na kandidátní listinu.

Všeobecné volby se konaly v neděli dne 16. května 1954 a bylo tehdy „dobrým zvykem“ volit manifestačně. V Kutné Hoře se jich zúčastnilo 98,4 % zapsaných voličů. Pro kandidáty Národní fronty hlasovalo 84,4 % voličů. Do národního výboru bylo zvoleno 98 poslanců, z toho 77 mužů a 21 žen. Ustavující plenární zasedání se konalo dne 25. května 1954 a na něm byla zvolena devítičlenná rada, ve které zasedalo osm komunistů a jeden člen Československé strany socialistické. Za představitele města byli zvoleni:

- **Ladislav Jůva** - předseda MNV
- Bohumil Lázňovský - náměstek předsedy MNV
- Václav Vytlačil - tajemník MNV

Všichni představitelé byli členy Komunistické strany Československa. Dále byly ustaveny odbory a jejich vedením pověřeny jako vedoucí tyto osoby:

- odbor zemědělský - Zdeněk Piskač
- odbor místního hospodářství - Jan Ladra
- odbor finanční - Antonín Štrobl
- odbor školský a kulturní - Růžena Hornychová
- odbor vnitřních věcí - Alois Procházka
- odbor výstavby města - Antonín Pokorný

Zároveň byly zřízeny tyto stálé komise: finanční, školská, kulturní, pro vnitřní věci, výstavby, zdravotní, sociální a bytová. Předsedali jim vybraní poslanci a ostatní poslanci v nich podle své volby nebo podle svých profesí pracovali. V tomto systému lze spatřovat určitou snahu zapojit do řízení národního výboru všechny poslance. Měli tím být také dostatečně informováni. Avšak vzhledem k tomu, že komise neměly rozhodovací pravomoc, a vzhledem k direktivnímu řízení národních výborů byla tato snaha problematická. Praxe ukázala, že ne všichni poslanci, vybraní do zastupitelského sboru Městským výborem Národní fronty v Kutné Hoře, vykonávali svou funkci zodpovědně. Z protokolu o jejich přítomnosti na jednání národního výboru lze například vybrat: Na pracovním zasedání dne 12. srpna 1954 jich bylo z 98 přítomno pouze 56, omluveno bylo 11 poslanců a 29 se jich bez omluvy nedostavilo. Na plenárním zasedání dne 27. září 1954 přítomno pouze 58, dne 3. listopadu 1954 přítomno 68 poslanců, dne 2. června 1955 přítomno 51 poslanců, a 7. července 1955 muselo být plenární zasedání dokonce rozpuštěno, protože se nemohlo usnášet - nebyla přítomna nadpoloviční většina poslanců.

Příčiny tohoto stavu charakterizuje nejlépe referát tajemníka Václava Vytlačila, přednesený na plenárním zasedání dne 5. června 1956 a nazvaný „Decentralizace a zvýšení pravomoci místních národních výborů“:

„V důsledku dosavadní praxe v celé značně sešňerované práci místního národního výboru dospěla situace tak daleko, že téměř 50 % nynějších členů místního národního výboru své povinnosti plní nedostatečně, zřídka se zúčastňuje zasedání, málo se podílí na práci stálých komisí a o úkoly národního výboru nejeví valný zájem, a jen čeká na skončení volebního období, protože se necítí být platným a potřebným článkem orgánu státní moci ve svém obvodu.

V nové organizaci národních výborů se staly místní národní výbory pouze vykonavatelem směrnic, nařízení a pokynů, vyšších národních výborů, respektive ministerstev. Tuhý systém plánování, kdy každý i nepatrný výkyv z plánu podléhá předem řadě schválení, je jednou z příčin toho, že národní výbor nemůže živě reagovat na potřeby občanů a problematiku spravovaného obvodu. Pro velmi malou pravomoc se staly veškeré dosavadní plány národního

výboru, akční programy atd. jen pouhým zbožným přáním a snem, neboť národní výbor bez leštění klik vyšších orgánů nemůže splnit ze svých plánů řadu úkolů. Ztrácí se tím důvěra voličů, nastává lhostejnost, a to dokonce i u členů národního výboru, protože se pak právem domnívají, že jsou úplně zbyteční, že jsou odsouzeni do role pouhých schvalovatelů rozhodnutí centra či stranických orgánů.“³⁹⁾

Bude-li tento referát chápán jako zhodnocení práce zastupitelského sboru, naskýtá se otázka, zda výběrem jeho kandidátů, způsobem jejich volby a centralistickým řízením mohl být národní výbor skutečným místním orgánem státní moci fídicím hospodářskou a kulturní výstavbu socialismu. Vždyť po celé funkční období ho doprovázel nezájem poslanců a nedostatečná iniciativa i odbornost zvolených představitelů. Zřejmě také proto v období let 1954-1957, kromě zahájení modernizace těžebních provozů Rudných dolů Kaňk vyvolaného embargem na dovoz důležitých surovin, nelze u něj nalézt žádnou výraznou činnost, kterou by se zapsal do života města.

8. Místní národní výbor v letech 1957-1960

Další volby proběhly ve městě v neděli dne 19. května 1957. Do voličských seznamů bylo zapsáno 11.198 osob. Volební účast byla 99,1 %. Pro jednotnou kandidátku Národní fronty hlasovalo 11.021 voličů, proti jich bylo 60, neplatných hlasů bylo odevzdáno 15. Ve volbách do národního výboru bylo zvoleno 98 poslanců.

Ustavující plenární zasedání se konalo dne 24. května 1957 a zvolilo vedoucí představitele města, městskou radu (radu MNV), ustavilo komise a jejich předsedy a potvrdilo ve funkcích vedoucí odborů. V radě zasedlo jedenáct komunistů (Helena Fialková, Alois Nácovský, Bohuslav Tyrkas, Leopold Gerlich, Julie Svátková, František Povondra, František Mokřý, František Beneš, Josef Šlechta, Václav Sovák a Václav Vytlačil), jeden člen Československé strany socialistické (Josef Chuchvalec) a jeden člen Československé strany lidové (Jan Nasvetter). Za představitele města byli zvoleni:

- **Josef Šlechta**, předseda MNV
- Václav Sovák, náměstek předsedy MNV
- Václav Vytlačil, tajemník MNV

Také odbory byly reorganizovány a zvýšen jejich počet. Zemědělský odbor řídil Václav Slavíček, vnitřní Alois Procházka, místního hospodářství Jan Ladra, bytový Josef Karásek, finanční Antonín Štrobl, školský a kulturní Vlastimil Němec, výstavby Antonín Pokorný a všeobecný Stanislav Bulánek. Rovněž počet komisí byl rozšířen. V novém období pracovaly tyto komise: zemědělská, vnitřních věcí, zdravotní, kulturní a školská a cizineckého ruchu, finanční a rozpočtová, místního hospodářství, plánovací, bytová, výstavby a sociální.

Nově zřízená plánovací komise vypracovala ještě v tomtéž roce programový plán na léta 1957-1960. Po schválení v radě a na plenárním zasedání se stal tento plán základní směrnicí pro rozvoj města. Byl rozdělen do dvou částí: Na úkoly, jež měly být dokončeny v daném volebním období, a na úkoly výhledové, sledující plánovitý rozvoj města. Hlavní důraz byl položen na dokončení úpravy vody ve Starém Kolíně a dokončení bytových jednotek u Tylova divadla a na zahájení výstavby prvního kutnohorského sídliště soustředěné zástavby a nového hotelu. Ve výhledové části sledoval zprůměrnění města, další výstavbu bytů a obnovu historického jádra. Přijetí a schválení tohoto plánu představuje první pokus a iniciativu městského zastupitelstva o změnu poměrů ve městě a zajištění plánovitého rozvoje. Vždyť vzhledem k jeho dosavadní absenci Kutná Hora ekonomicky stagnovala a jiná města ji ve svém rozvoji v mnohém předběhla.

³⁹⁾ Tamtéž, zasedání 5.6.1956.

Dne 18. ledna 1959 se v Kutné Hoře konala oslava 550 let od vydání Dekretu kutnohorského králem Václavem IV. Na tyto oslavy vedl do Kutné Hory vládní delegaci někdejší ministr informací a kultury a současný náměstek předsedy vlády Václav Kopecký. Z obavy, aby „nebyl pohoršen“ sochou prezidenta Osvoboditele T. G. Masaryka, jež stála před Vlašským dvorem⁴⁰), rozhodla dne 14. ledna 1959 rada MNV o odstranění sochy a jejím deponování v muzeu. Stalo se tak 18. ledna a toto rozhodnutí rady bylo dodatečně schváleno plenárním zasedáním dne 22. ledna.

V lednu 1959 také rezignoval na svou funkci předsedy Josef Šlechta. Jeho rezignace byla přijata plenárním zasedáním dne 22. ledna. Nového předsedu však zvolilo až další plenární zasedání dne 4. března; stal se jím člen KSČ Ludvík Zikmunda. V krátkém „mezivládi“ leden-březen tak stál v čele města jako zastupující předseda náměstek **Václav Sovák**.

Při stručném shrnutí činnosti tohoto zastupitelského sboru lze v jeho práci spatřit počátky určité koncepčnosti. V průběhu roku 1957 organizoval tzv. Akci Z, v jejímž rámci drobnými stavbami zahájil svépomocí zvelebování města i jeho životního prostředí. Tato akce pokračovala i v dalších letech. V Kutné Hoře první plány této akce zahrnovaly úpravy sportovišť, zalesňování okolí města, úpravy veřejných prostorů a menší stavby. V rámci bytové výstavby napomohl MNV v roce 1959 k ustavení bytového stavebního družstva a v tomtéž roce prosadil zahájení soustředěné zástavby sídliště na Revoluční třídě (dnes Masarykova ulice).

9. Městský národní výbor v letech 1960-1964

Začátkem roku 1960 byla provedena změna v ústavním zákoně o národních výborech č. 12 z 8. března 1957. Změna stanovila, že národní výbory budou voleny na období čtyř let. Podstatnou změnou byla také změna označení národního výboru v Kutné Hoře: Po volbách v roce 1960 již nebyl národním výborem místním (MNV), ale městským (MěstNV, resp. MěNV).

Volby do městského zastupitelského sboru se konaly v neděli dne 19. června 1960. Oproti minulému období byl počet členů zastupitelstva (poslanců MNV) snižen z 98 na 60. Na kandidátce Národní fronty bylo zaregistrováno šedesát poslanců a všichni byli jednotně zvoleni. Ustavující plenární zasedání se konalo dne 21. června 1960 a zvolilo třináctičlennou radu, vedoucí představitele města, obnovilo odbory a ustanovilo jejich vedoucí, nově zřídilo stálé komise a zvolilo jejich předsedy. Stali se jimi někteří členové rady a někteří vedoucí odborů.

V radě zasedlo devět komunistů (Ludvík Zikmunda, Jaroslav Suchý, Miroslav Ďoubal, Josef Ouřecký, Klement Němeček, František Čermák, Marie Janatová, Bohumil Pospíšil a Josef Šimůnek) a čtyři poslanci bez politické příslušnosti (Václav Kříž, Marie Svašková, Jindřich Švarc a Anna Ventluková). Za představitele města byli zvoleni:

- **Ludvík Zikmunda** - předseda MěstNV
- Jaroslav Suchý - náměstek předsedy MěstNV
- Miroslav Ďoubal - tajemník MěstNV

Ustaveny byly tyto odbory a jejich vedoucí:

- odbor místního hospodářství - Klement Němeček
- odbor výstavby - Antonín Pokorný
- odbor finanční - Josef Ouřecký
- odbor školský a kulturní - Vlastimil Němec
- odbor vnitřních věcí - Václav Kubišta

⁴⁰ Srov. V. Šíblo, cit. d., s. 22.

Stálé komise Městského národního výboru Kutná Hora a jejich předsedové:

- komise zemědělská - Josef Šimůnek, člen rady
- komise plánovací - Jaroslav Suchý, člen rady a náměstek předsedy
- komise finanční - Josef Ouřecký, člen rady a vedoucí finančního odboru
- komise školská, kulturní a zdravotní - Bohumil Pospíšil, člen rady
- komise výstavby - Jindřich Švarc, člen rady
- komise místního hospodářství, dopravy a obchodu - Klement Němeček, člen rady a vedoucí odboru místního hospodářství
- komise sociální - František Čermák, člen rady
- komise bezpečnostní - Václav Kubišta, poslanec a vedoucí odboru vnitřních věcí

Zvolením těchto předsedů komisí bylo posíleno centralistické řízení národního výboru, neboť o zásadních věcech rozhodovala rada a vedoucí odborů, zatímco ostatní členové voleného orgánu, i když byli členy jednotlivých komisí, se ve skutečnosti stali víceméně pouhými schvalovateli rozhodnutí. Vzhledem k politickému zastoupení a z něj vyplývajícímu obsazení klíčových funkcí je zřejmé, že se vliv Komunistické strany Československa dále upevnil. Toto direktivní řízení a postavení KSČ ve voleném orgánu se pochopitelně projevilo i na práci poslaneckého sboru a jeho účasti na plenárních zasedání. Po celé funkční období totiž nepřesahovalo cca 60 %. Na druhé straně však nelze popřít, že právě tomuto zastupitelskému sboru se podařilo prosadit zprůmyslnění města a nastoupit cestu k rychlejší bytové výstavbě, záchraně a obnově historického jádra. V roce 1961 byla zahájena výstavba mohutného strojírensko-metalurgického závodu ČKD a v tomtéž roce bylo historické jádro města prohlášeno městskou památkovou rezervací. V následujícím roce byl zahájen hydrogeologický průzkum podloží historického jádra a v roce 1964 byla ve městě ustavena speciální stavební četa na jeho obnovu.

Město se rozrůstalo a příchodem stavbařů se počet obyvatelů značně zvýšil (z 16.900 v roce 1964 na 18.100 v roce 1970). Nárůstem počtu obyvatel se začala projevovat nedostatečnost občanské vybavenosti, zejména ve školství, v obchodní síti, ve sportovních a kulturních zařízeních. Dalším přílivem obyvatel se tento stav neustále prohluboval. Ke Kutné Hoře byly navíc v roce 1961 přičleněny obce Malín, Neškaredice a Poličany.

V průběhu volebního období 1960-1964 došlo k jediné změně mezi představiteli města. Dne 30. října 1963 uvolnilo plenární zasedání z funkce tajemníka Miroslava Ďoubala a tato funkce zůstala neobsazena až do nových voleb.

10. Městský národní výbor v letech 1964-1971

Podle platných zákonů o národních výborech a o volbách do národních výborů se všeobecné volby konaly jako obvykle v neděli, a to 14. června 1964. V městských volebních seznamech bylo zapsáno 12.374 voličů, k volbám se dostavilo 12.360 voličů a pro kandidáty Národní fronty hlasovalo 12.359 voličů. Kandidáti Národní fronty tak bez jednoho hlasu obdrželi 100 % všech hlasů odevzdaných. Zvoleno bylo šedesát poslanců Městského národního výboru Kutné Hory, a to na funkční období čtyř let. Ze zvolených poslanců bylo 41 mužů a 19 žen. V politickém složení poslaneckého sboru bylo 39 komunistů a 21 ostatních.

Ustavující plenární zasedání se konalo 2. července 1964. Opět, jak bylo obvyklé, zvolilo radu, představitele města, stálé komise národního výboru a jejich předsedy a nově ustavilo odbory a potvrdilo jejich vedoucí. Ve třináctičlenné městské radě zasedalo deset komunistů (Ludvík Zikmunda, Jaroslav Suchý, Bohuslava Jiroutková, František Čermák, Vincenc Hájek, Vladimír Hanuš, Jiří Timmer, Vlasta Vilímová, Marie Janatová a Alois Suchánek) a tři bezpartijní (Miroslav Svoboda, Zdeněk Bernat a Václav Kříž). Představiteli města byli zvoleni:

- **Ludvík Zikmunda** - předseda MěstNV
- Jaroslav Suchý - náměstek předsedy MěstNV
- Bohuslava Jiroutková - tajemnice MěstNV

Ustaveno bylo dvanáct stálých komisí, ve kterých pracovalo devětapadesát poslanců, třicet členů z řad občanů zvolených na plenárním zasedání a dalších sedmapadesát nevolených aktivistů z řad občanů:

- komise plánovací - Jaroslav Suchý
- komise zemědělská - Jiří Timmer (po čase byla pro neopodstatněnost v Kutné Hoře zrušena)
- komise finanční - František Čermák
- komise výstavby - Alois Suchánek
- komise ochrany veřejného pořádku - Josef Pavel
- komise místního hospodářství - Vincenc Hájek
- komise obchodní - Josef Křištof
- komise bytová - Miroslav Svoboda
- komise zdravotní - MUDr. Emanuel Růžička
- komise sociální - Vladimír Poláček
- komise školská a kulturní - Vlasta Vilímová

V aparátu MěstNV byly potvrzeny tyto odbory a jejich vedením pověřeni:

- odbor školský a kulturní - Růžena Hornychová
- odbor výstavby - Jaroslav Kubín
- odbor finanční - Josef Ouřecký
- odbor komunálního hospodářství, služeb a obchodu - Klement Němeček
- odbor vnitřních věcí - Václav Kubišta

Pro činnost národního výboru byl plenárním zasedáním schválen dokument „Pravomoce, odpovědnost a uspořádání činnosti orgánů a aktivit Městského národního výboru v Kutné Hoře“, který se stal jedním ze základních dokumentů pro jeho práci.

V průběhu roku 1965 se začala velmi vážně projevovat v minulých letech zanedbaná péče o obnovu inženýrských sítí, zejména v historickém jádru města. Střešní pláště a okapové svody byly na většině objektů v dezolátním stavu, voda podmácela základy a vzhled města byl neutěšený. Okresní stavební podnik, řízený Okresním národním výborem Kutné Hory, místo údržby bytového fondu věnoval šedesát procent své stavební kapacity výstavbě nových investičních celků. Jeho provozy byly navíc rozmístěny po celém městě. V historickém jádru docházelo k destrukci domů, řada z nich musela být podepřena, a dokonce hrozilo propadnutí celých domovních bloků.

Kritickou situaci řešil Městský národní výbor Kutné Hory vydáním vyhlášky o zákazu vjezdu vozidel nad 3,5 tuny do vnitřního města. Urychleně zahájil práce na statickém zabezpečení podzemí, po poradě s odborníky rozhodl o vybudování objezdové komunikace po obvodu městské památkové rezervace (dnešní ulice Československých legionářů a Na Valech, dodnes však běžně zvaná „objezdovka“ nebo „nová silnice“), o výstavbě nových kanalizačních stok a vybudování nového autobusového nádraží v prostoru u Lorce. To bylo přesunuto z náměstí 1. máje (dnes Václavské) k 15. říjnu 1965. Dalším problémem byla nepřipravenost města na rychlý nárůst počtu obyvatel. Stavěly se nové byty, ale souběžně s jejich výstavbou se nebudovala dostatečná občanská vybavenost.

Tento stav vyvolával oprávněné rozhořčení občanů a národní výbor byl pod neustálým tlakem. Čelil mu sice vydáním a schválením dalšího „Programového plánu města Kutné Hory na léta 1967-1970“, jež byl zaměřen na maximální využití místních zdrojů, péči o zlepšení životního prostředí, přestavbu struktury osídlení města, součinnost se společenskými

organizacemi, zlepšování služeb obyvatelstvu, péči o rozvoj zemědělství, upevnění socialistické zákonnosti a zvyšování úlohy městského národního výboru. Avšak vzhledem k direktivnímu řízení národního výboru, jeho závislosti na přidělu finančních prostředků ze státního rozpočtu a naprosté absenci stavebních kapacit v přímém řízení národního výboru, byl i tento plán z větší části uskutečnitelný jen za předpokladu, že se podaří sehnat chybějící kapacity a hlavně přesvědčit nadřízené orgány, aby spolu s nimi poskytl i příslušné množství financí.

Následující léta lze zaznamenat ve městě značný nárůst občanské aktivity. Například plenárního zasedání, jež se konalo dne 11. listopadu 1965 a jež jednalo o kritické situaci v historickém jádru města, se zúčastnilo 265 občanů. Projednávání nového Směrného územního plánu města Kutné Hory, konaného dne 10. listopadu 1966, se zúčastnilo 259 občanů. Na plenárním zasedání dne 23. února 1967, jednajícím o zřízení Technických služeb města Kutné Hory, bylo přítomno 307 občanů. Z těchto údajů lze usuzovat, že se zájem o činnost národního výboru značně zvýšil, neboť městské problémy se svým způsobem dotýkaly každého občana.

K personální změně došlo 1. března 1966, kdy plenární zasedání odvolalo z funkce tajemnice Bohuslavu Jiroutkovou a novým tajemníkem zvolilo Josefa Pavla.

Dne 29. června 1967 byl přijat zákon č. 69 o národních výborech. V paragrafu 1 bylo řečeno: „Národní výbory jsou orgány socialistické státní moci a správy v krajích, v okresech a v obcích. Ve své činnosti upevňují pod vedením Komunistické strany Československa socialistické společenské zřízení, řídí se ústavou, ostatními zákony a právními předpisy.“ A zákon dodával, že „národní výbory jako zastupitelské sbory pracujícího lidu jsou složeny z poslanců, kteří jsou voleni na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva tajným hlasováním.“ Paragraf 13 téhož zákona pak určoval, že pro obce do dvaceti tisíc obyvatel mají mít městské národní výbory šedesát poslanců a rada jedenáct až čtrnáct členů.

Stejně jako v celém státě vzrůstala i v Kutné Hoře v druhé polovině šedesátých let občanská aktivita a snaha změnit dosavadní byrokratický způsob řízení správy města. Tato aktivita kulminovala zejména po lednu 1968, kdy došlo k odvolání Antonína Novotného z funkce prvního tajemníka ÚV KSČ a zvolení Alexandra Dubčeka na jeho místo. Tato změna se stala signálem k nástupu reformních sil nejprve v KSČ a potom v celé společnosti. Dne 25. dubna 1968 přednesl na plenárním zasedání Městského národního výboru Kutné Hory náměstek předsedy Jaroslav Suchý referát následujícího znění:

„Vážené shromáždění, dámy a pánové, soudružky a soudruzi, prosincové a lednové plénum ÚV KSČ otevřelo široce dveře jak kritice dosavadních metod stranické práce, tak celého dosavadního našeho politického a veřejného života. Demokrizační proces, který u nás v současné době probíhá a po kterém jsme volali, není nám rozhodně cizí a dává nám možnost odstranit z našeho života a z naší práce ty vlivy, které až dosud nepříznivě působily. Proto považují za nutné informovat vás, jaké stanovisko k současným problémům a otázkám zaujala rada jako celek na svých posledních jednáních.

Je nutno konstatovat, že direktivní způsob řízení a omezování pravomocí se velmi markantně projevil právě u národních výborů nižších stupňů. Koncem padesátých let a začátkem šedesátých let, byly národním výborům odňaty poslední zbytky jejich ekonomické základny. Tímto opatřením byly z národních výborů učiněny jen trní čekatelé. Formy direktivního řízení se přímo či nepřímou projevíly na všech úsecích činnosti národního výboru. Nemusíme si nalhávat, že takovéto řízení ovlivňovalo kvalitu poslanců. V zájmu tak zvané jednoty názorů byly komisím, radě i plenárnímu zasedání předkládány návrhy na rozhodnutí a vyjádření, které mnohdy musely být předem projednány buď ve stranických orgánech, nebo funkcionáři KSČ, a členové komisí, poslanci byli pak v roli trpného schvalovatele. Je přeci notoricky známo, že předsedové komisí anebo členové rady hledali pouze formu, jak předem

připravené opatření co nejlépe tak zvané politicky anebo celospolečensky zdůvodnit tak, aby proti němu nemohlo být námitek. Takový způsob jednání byl běžný až do konce minulého roku, než došlo k částečnému zlepšení. Rada národního výboru při hodnocení stavu došla k závěru, že tento způsob výkonu poslanecké funkce byl mnohému poslanci cizí, a proto jejich aktivita klesala.“⁴¹⁾

V jarních měsících roku 1968 probíhaly ve městě předvolební schůze, na kterých byli představováni kandidáti Národní fronty, neboť v tomto roce se měly konat volby do národních výborů podle zákona č. 114 o volbách do národních výborů z 30. listopadu 1967. V paragrafu 26 tohoto zákona bylo stanoveno, že kandidáti pro volby do národních výborů jsou kandidáti Národní fronty, že kandidáty navrhuje Komunistická strana Československa, jiné politické strany a další společenské organizace sdružené v Národní frontě a že návrhy se předkládají městské volební komisi Národní fronty, jež je soustředí a projedná a výsledný návrh předloží k registraci.

Tak bylo vybráno šedesát kandidátů na poslance a postupně představováno v jednotlivých volebních obvodech. Reakce občanů však byla různá. Na předvolební schůzi dne 20. března 1968 ve volebním obvodu číslo 5 vystoupil občan B., zpochybnil kandidátku Národní fronty a navrhl odložení schůze až do vydání nového volebního zákona. Jeho názor podpořil občan Ř. a podtrhl, že dnes máme demokracii - to je diskusi. Téhož dne ve volebním obvodu číslo 4 vystoupil pan H. s názorem, že kandidáti byli navrženi z dřívější doby, a zpochybnil jejich poměr k demokratizačnímu procesu. Pan T. zase žádal, aby u každého kandidáta bylo uvedeno, za kterou stranu kandiduje a kým je navrhován, aby opět nedošlo ke starým chybám, jež způsobily zkázu demokratického socialismu. Dne 15. března vystoupil na předvolební schůzi na Karlově pan N. a ve svém dlouhém projevu hovořil o dvacetiletém temnu, kritizoval komunistickou stranu, že uchvátila moc, a navrhol zavést systém více stran a jejich kandidátek, aby volby byly skutečně demokratické. Obdobná situace byla téměř na všech předvolebních schůzích. Nejvýrazněji na nich zazníval požadavek, aby se předvolební shromáždění konala až po vydání nového, demokratického volebního zákona o komunálních volbách, a byl zdůrazňován požadavek systému více politických stran. Reakce občanů přítomných na předvolebních schůzích byla různá; ti odvázní kritizovali a předkládali návrhy, část občanů mlčela a čekala, jak to dopadne.

Z rozhodnutí vyšších státních orgánů se volby v roce 1968 nekonaly. Byly odloženy na neurčito. S tímto rozhodnutím bylo seznámeno plenární zasedání dne 7. května 1968.

Jednání představitelů Kutné Hory vyústilo v rozhodnutí, že bude vypracován vlastní Akční program města, který by za daných podmínek řešil nejdůležitější problémy. Tento Akční program byl předložen plenárnímu zasedání dne 27. června 1968 a byl schválen. Obsahoval tyto hlavní zásady:

Ve všeobecné části konstatoval, že Akční program je programem řešení nejnaléhavějších otázek a problémů v politice, ekonomice, kultuře, v růstu životní úrovně a v celé řadě dalších otázek. Vycházel ze zkušeností z minulosti, připomínek a námětů shromážděných od občanů. Hlavní zásadou práce národního výboru a jeho orgánů bylo rozvinutí demokratických principů v řídicí a organizační práci. Zabýval se otázkami tvorby životního prostředí, kterým - jak zdůrazňoval - nebyla v minulosti věnována žádná pozornost, a proto vznikly disproporce v bytovém prostředí občanské vybavenosti a v placených i neplacených službách.

Za rozhodující považoval Městský národní výbor Kutné Hory:

- řešení bytového problému a záchranu bytového a domovního fondu
- doplnění a další rozvoj obchodní sítě
- zajištění většího počtu žákovských míst na všech druhých škol

⁴¹⁾ SOkA Kutná Hora, Zápisy o schůzích pléna MěNV Kutné Hory, zasedání 25.4.1968.

- vnější úpravu města a rozvoj služeb

V diskusi pak vystoupila řada poslanců i občanů a vyjádřila se k tomuto Akčnímu programu, který většinou schvalovala. Z diskusního příspěvku poslance Nebovidského: „Kritika poslanců je ostrá a já s ní souhlasím. Byl to první nápor demokracie, ale někteří lidé to zneužívají a kritizují i dobré poslance, ale to by nemělo mít vliv na jejich další práci.“⁴²⁾

V červenci 1968 se množily v Kutné Hoře dotazy na osud sochy T. G. Masaryka. Předseda MěstNV Ludvík Zikmunda na ně reagoval uveřejněným článkem: „Pokud je vůbec možno rekonstruovat přičiny, které vedly ke zničení sochy v roce 1964, je možno informovat asi takto: Již od roku 1962 byli představitelé MěstNV předseda Ludvík Zikmunda a náměstek Jaroslav Suchý upozorňováni bývalým vedoucím tajemníkem OV KSČ Vladimírem Forejtem na nutnost definitivní likvidace pomníku TGM. Ze strany MěstNV byl tento požadavek přehlížen. V roce 1964 byli soudruzi Zikmunda a Suchý opět voláni k soudruhu Forejtovi, kde již byl přítomen i zástupce útvaru CO a kde bylo zástupcům MěstNV uloženo vydat sochu vojenskému útvaru, který měl provést její likvidaci. O tomto rozhodnutí nebyla rada MěstNV informována. Nynější rada MěstNV považuje tento čin za nekulturní a distancuje se od něho.“⁴³⁾

Dne 18. července 1968 se sešli na Okresním národním výboru Národní fronty v Kutné Hoře kulturní pracovníci, aby poukázali na nedostatky v dosavadní koncepci rozvoje města a zároveň předložili své požadavky na její další rozvoj. Závěry ze svého jednání shrnuli do dokumentu nazvaného „Pro záchranu Kutné Hory“, v němž prezentovali kutnohorské veřejnosti své názory na ideovou koncepci rozvoje města, založenou především na turistickém ruchu, rozvoji služeb a školství. Těmto odvětvím měla být dána v budoucnosti přednost před zprůmyslněním města a jeho bytovou výstavbou, neboť podle nich je především motivována potřebami nově budovaného závodu ČKD:

„Zdálo by se, že období po roce 1945, kdy se náš lid vydal na novou cestu budování, dojde i k opětovnému povznesení Kutné Hory na ono místo, které v minulosti zvláště na kulturním poli pro náš národ znamenala. Namísto toho jsme však v celém období uplynulých 20 let byli svědky naprosté bezradnosti v celkové koncepci dalšího rozvoje města. Všechny snahy o to vytvořit z Kutné Hory město převážně průmyslové nenavazují na tradici města, zůstávají mu cizí a dostávají se do přímého rozporu s přirozeným historickým posláním Kutné Hory. Nad touto situací je nutno se vážně zamyslet. (...)

Problémy kulturního života v Kutné Hoře spatřujeme i v dosavadním způsobu koordinace této činnosti mezi jednotlivými pořadateli. Tímto koordinujícím orgánem by podle našeho názoru měla být kulturní komise Městského národního výboru, jejíž složení by ovšem mělo odpovídat požadavkům změněné koncepce života města, jehož těžiště se stále více přesouvá do oblasti kultury. Také váha a význam kulturní komise přímo v radě Městského národního výboru musí být respektována vzhledem k současným i budoucím potřebám města tak, aby přinejmenším předseda této komise byl členem rady MěstNV. Protože však při dnešním obsazení kulturní komise nemohou se zde soustředit všichni zájemci a odborníci v otázkách kultury, doporučujeme zřídit oponentní orgán dobrovolných poradců, nezávislých na komisi, který by svou kvalifikací zajistil správné rozhodování komise a stal se občanským garantem všech kulturních požadavků našeho města. Stejně věříme, že budoucí vývoj v Kutné Hoře si vynutí zřízení samostatného odboru kultury MěstNV.

Předkládáme všem veřejným orgánům v našem městě i celé kutnohorské veřejnosti naše stanovisko k současnému stavu i k dalšímu výhledu rozvoje našeho města. Naše požadavky

⁴²⁾ Tamtéž, zasedání 27.6.1968.

⁴³⁾ L. Zikmunda, *Vyjádření rady městského národního výboru v Kutné Hoře k odstranění pomníku T. G. Masaryka*, Úder, 1968, č. 28, s. 3.

jsou výsledkem našeho dlouhodobého úsilí dát Kutné Hoře takové postavení, jaké jí právem vzhledem k jejímu postavení v minulosti i významu mezi ostatními městy i vzhledem k současné ekonomické situaci našeho státu plně náleží. Vyzýváme vás všechny k zamyšlení nad našimi slovy a zveme vás k aktivní spolupráci pro další rozkvet našeho města.“⁴⁴⁾

Dokument vyvolal v Kutné Hoře bouřlivou diskusi. Část občanů souhlasila s názorem čtyř desítek podepsaných kulturních pracovníků, část občanů poukazovala na to, že jen z turistického ruchu, služeb a školství se město neuživí, neboť v zimním období je turistický ruch minimální a v tomto období by prakticky Kutná Hora byla mrtvým městem.

Vstup vojsk pěti států Varšavské smlouvy do Československa v noci na 21. srpen 1968 silně otrásl národním cítěním každého Kutnohořana. Do Kutné Hory vtrhla vojska Polska. Téhož dne v ranních hodinách se sešla část rady Městského národního výboru Kutné Hory a vydala prohlášení, ve kterém vyzvala občany ke klidu, rozvaze, uvážlivému vystupování a zachování pořádku v zásobování obyvatelstva. Na den 22. srpna 1968 bylo svoláno mimořádné plenární zasedání, aby posoudilo vzniklou situaci a zaujalo stanovisko ke vstupu cizích vojsk. Jednání zastupitelského sboru vyústilo k následující usnesení:

„V důsledku mimořádné situace vzniklé okupací naší vlasti státy Varšavské smlouvy bylo svoláno plenární zasedání, aby projednálo dosavadní opatření prováděná radou Městského národního výboru a přijalo další opatření.

Plenární zasedání:

I. Schvaluje dosavadní postup rady Městského národního výboru.

II. Ukládá radě a vedoucím odboru Městského národního výboru:

- zajistit dobré zásobování obyvatel a poskytování služeb

- zajistit případnou pomoc při dokončování sklizně obilovin

- učinit všechna opatření v zájmu obyvatel města, ale řídit se pouze pokyny a usneseními

vydanými prezidentem republiky Ludvíkem Svobodou, Národním shromážděním vedeným Josefem Smrkovským, vládou ČSSR vedou Oldřichem Černíkem a předsednictvem ÚV KSČ vedené Alexandrem Dubčekem a v žádném případě nepřebírat úkoly od jiných orgánů.“⁴⁵⁾

Zároveň plenární zasedání schválilo „Výzvu Městského národního výboru v Kutné Hoře občanům města“. Výzva byla rozšířena ve městě a nabádala občany, aby vytvořili pro okupanty „mrtvé město“, neposkytovali pomoc, pokud nebude vynucena násilím, vytvořili okupantům takové prostředí, aby pochopili, že jejich pobyt u nás je nežádoucí, aby zabránili škodám na našem společném majetku, poskytovali pomoc funkcionářům stojícím za zákonnou vládou a aby zadrželi výtržníky a provokatéry.

Další plenární zasedání se konalo dne 29. srpna 1968 a posoudilo politickou situaci ve městě, schválilo zprávu a protestní petice proti narušení suverenity našeho státu a rozhodlo se, že další plenární zasedání se uskuteční, až budou známy výsledky jednání představitelů našeho státu v Moskvě. Československá delegace nakonec pod nátlakem souhlasila s „dočasnou“ přítomností vojsk na území ČSSR a přijala tzv. moskevský protokol, zavazující ji k „normalizaci“ poměrů v zemi na základě marxismu-leninismu.

Dne 3. října 1968 se rozšířil počet členů rady z třinácti na čtrnáct a novou členkou rady zvolilo plenární zasedání Květoslavu Křemenákovou.

Začátkem roku 1969 doznívala ještě ve městě občanská iniciativa a snaha o zachování demokratizačního procesu. Postupem času se „normalizátorům“ dařilo upevňovat své pozice, občanská iniciativa, veřejně proklamovaná, se pomalu vytrácela a nakonec vyústila v nezájem

⁴⁴⁾ Text prohlášení *Pro záchranu Kutné Hory*, s. 1 a 7-8. Prohlášení bylo rovněž zveřejněno v místním tisku (*Pro záchranu Kutné Hory*, Úder, 1968, č. 32, s. 2-3), neobsahovalo však výčet signatářů. Přepis tohoto prohlášení je přílohou této publikace.

⁴⁵⁾ SOKa Kutná Hora, Zápisy o schůzích pléna MěNV Kutné Hory, mimořádné zasedání 22.8.1968.

o veřejný život. Část poslanců Městského národního výboru Kutné Hory přestala pracovat v zastupitelském sboru, sedmáct občanských výborů zvolených v roce 1966 se až na malé výjimky úplně rozpadlo. Dne 15. dubna 1969 byl jmenován vedoucím finančního odboru Julius Aufrecht a vedoucím odboru vnitřních věcí Růžena Lepšíková.

Předseda městského národního výboru Ludvík Zikmunda dovršil důchodový věk a požádal o uvolnění z funkce k 1. září 1969. Zastupitelský sbor s tím však nesouhlasil a uvolnil ho až k 31. prosinci 1969. Na zasedání dne 18. prosince 1969 pověřilo (od Nového roku) výkonem funkce předsedy **Jaroslava Suchého**, náměstka předsedy. Ke dvěma změnám došlo i na odborech MěstNV. Ludvík Zikmunda zastával funkci předsedy MěstNV celých deset let, tedy do té doby nejdéle a navíc v převratné době: „Pro vývoj města to bylo desetiletí neobyčejně důležité, snad nejdůležitější od dob středověku, když máme na mysli, že právě v tomto období se podařilo překonat staletou stagnaci města a získat mu nové ohnisko života a výroby v závodu ČKD. (...) Ve své funkci se upřímně snažil městu prospět, být užitečný celku i jednotlivci. Jeho klidná povaha neznala zášť a mstu. Spory a překážky se snažil řešit spíše úsměvem než siláckými projevy. Na málokteré kulturní události chyběl a jeho účast nebyla diktována jen povinností předsedy MěstNV. Proto snad také zůstává jako poslanec MěstNV členem kulturní komise.“⁴⁶⁾

Městská stranická organizace KSČ „očistila své řady“ a začala opět uplatňovat svou vedoucí úlohu. V létě bylo členům Československé strany lidové a Československé strany socialistické oznámeno, že mohou dále fungovat opět jen v rámci Národní fronty a pod vedením KSČ⁴⁷⁾. Po projednání ve stranickém orgánu musel zastupitelský sbor zrušit předchozí usnesení týkající se vstupu spojeneckých vojsk do Československa. Učinil tak na svém zasedání dne 24. září 1969 a zrušil také svou zprávu z 29. srpna 1968, která - jak se stalo pravidlo v usnesení - „na základě dezorientace provedené sdělovacími prostředky, nadřazenými a stranickými orgány je v rozporu se zásadami internacionalismu a dohod, uzavřených mezi socialistickými státy“.⁴⁸⁾

Následující plenární zasedání konané dne 20. listopadu 1969 uložilo radě, „aby pod vedením Uličních organizací KSČ a ve spolupráci se společenskými organizacemi prováděla doplnění Občanských výborů a postupně obnovovala jejich činnost“⁴⁹⁾. Zároveň na doporučení městské stranické organizace ustanovilo komisi složenou z poslanců, která měla za úkol zpracovat zhodnocení práce MěstNV v roce 1968.

Hodnocení bylo projednáno na plenárním zasedání dne 18. prosince 1969 a komisi zpracovatelů ho přednesl Jaroslav Suchý. Dokresluje průběh normalizace: „Po lednovém plénu ÚV KSČ jsme se všichni domnívali, že dojde k rozvoji iniciativy vlastních sil a že se otevrou nové možnosti národního výboru ve vlastním rozhodování a řízení činností národních výborů. Dosavadní způsob a systém řízení práce NV byl nepružný a nedával možnost uplatnit v plné šíři pravomoc NV. Záhy se však ukázalo, že tz. obrodný proces, halasně proklamovaný za novou cestu socialismu s lidskou tváří, má zcela jiné cíle, než jaké byly hlášány. Nejmarkantněji se to projevilo právě v přípravě voleb do NV, kdy na předvolebních schůzích začali vystupovat lidé, kteří více jak 20 let žili v ústraní, mnohdy lidé, kteří po celou dobu našeho budování socialismu stáli zcela otevřeně proti socialismu, anebo skrývali své pravé myšlenky a cíle. Že nešlo jen o akce náhodné a nebo ojedinělé, ale o organizovaný útok proti komunistické straně a její vedoucí úloze, svědčí vystoupení protisocialistických sil na veřejných předvolebních schůzích. Byly vedeny útoky nejen proti kandidátům z řad

⁴⁶⁾ *Změna v Městském národním výboru v Kutné Hoře*, Krásné město, 1970, č. 1, s. 15-16.

⁴⁷⁾ Srov. H. Štroblová - B. Altová a kol., *Kutná Hora*, Praha 2000, s. 266.

⁴⁸⁾ SOkA Kutná Hora, Zápisy o schůzích pléna MěNV Kutné Hory, zasedání 24.9.1969.

⁴⁹⁾ Tamtéž, zasedání 20.11.1969.

komunistické strany, ale proti volebnímu zákonu, proti všemu, co za minulých 20 let bylo vykonáno. (...)

Od samého počátku tz. obrodného procesu byly prováděny nejrůznější nátlakové akce na NV, byla vyvolána psychosa mezi obyvatelstvem proti NV a jeho práci. Tyto akce vedli především lidé z tz. kulturní fronty. Není jistě náhodou, že po známé kontrarevoluční výzvě „Dva tisíce slov“ (Ludvíka Vaculíka - pozn. autorů) následovaly další útoky, namířené proti podstatě NV. V K. Hoře to byl známý materiál „Za záchranu Kutné Hory“. (...)

Srpnové dny vyvolaly, tak jako u tisíců obyvatel naší země, v myslí poslanců chaos. Rada reagovala na vstup spojeneckých vojsk do naší země dne 21. srpna 1968 nejprve prohlášením, ve kterém vyzývá obyvatelstvo ke klidu, pořádku v zásobování a uvážlivému vystupování. V žádném případě toho dne ráno nezaujali funkcionáři NV a celá řada pracovníků NV negativní stanovisko. Teprve na základě stanoviska ÚV KSČ, OV KSČ a ONV a především protisovětského vysílání Československého rozhlasu a jeho zpráv dochází k zaujetí záporného stanoviska, které však není dosud vyhraněno. (...) Totéž lze říci o pracovnících MěstNV. I když se v průběhu minulého roku, zvláště pak v srpnových dnech, projevil nesprávné názory u několika jedinců, je možné odpovědně říci, že pracovníci jako celek zůstali pevní a ti, kteří podlehlí dočasně nesprávným názorům, se od vlastních chyb již rovněž v listopadu distancovali. ...“⁵⁰)

Na tomto zasedání bylo přítomno třicet jedna poslanců, dvanáct se jich omluvalo a třináct se jich bez omluvy nedostavilo. Zároveň na poslaneckou funkci rezignovalo sedm poslanců a jejich rezignace byla schválena.

Změny ve složení poslaneckého sboru umožnil Ústavní zákon č. 117 ze dne 15. října 1969 „o prodloužení volebního období národních výborů, národních rad a Federálního shromáždění, Nejvyššího soudu, krajských, okresních a vojenských soudů“, jenž stanovil, že

- volební období se prodlužuje nejpozději do 31. prosince 1971 (§ 1)
- uprázdní-li se z jakýchkoliv důvodů funkce poslance v zastupitelském sboru, není třeba před provedením všeobecných voleb do tohoto sboru konat doplňovací volby (§ 1)
- vyžaduje-li to řádný chod zastupitelského sboru, může tento sbor na návrh příslušného orgánu Národní fronty doplnit volbou počet svých členů. (§ 2)
- zastupitelský sbor může svého poslance zprostit poslanecké funkce, jestliže to navrhne příslušný orgán Národní fronty proto, že poslanec
 - a) bez vážného důvodu po delší čas neplní svou poslaneckou funkci nebo
 - b) svou činností narušuje politiku Národní fronty. (§ 3)

Podle tohoto zákona proběhly změny v poslaneckém sboru Městského národního výboru Kutné Hory. Dne 9. dubna 1970 bylo zvoleno pět nových poslanců - z toho čtyři za KSČ a jeden bezpartijní. Dne 2. listopadu 1970 byl zvolen novým poslancem a zároveň novým předsedou MěstNV **Vladimír Podávka**.

Pouhé zbavení poslance jeho mandátu na základě výše zmíněného zákona však mnohdy nebylo tím jediným krokem. Rezoluce k aktuálním otázkám jednoty strany, schválená ÚV KSČ dne 11. prosince 1970, stanovovala, že je nutné „vyvozovat nutné závěry z pasivity členů strany, která oslabuje akceschopnost strany, demoralizuje stranický kolektiv, vrhá špatné světlo na jméno člena strany a veřejnosti. Hlásání a rozšiřování pravicově oportunistických názorů, revizionistických koncepcí a antisovětských projevů je neslučitelné s členstvím ve straně.“ Zároveň bylo stanoveno, že „nedodržování schváleného postupu, ať už vychází z netrpělivosti, z maloměstřáckého radikalismu, přehlížení zkušenosti mas, přeskakování nutných etap či oportunistického vyčkávání, narušuje akční jednotu strany a je škodlivé.“⁵¹)

⁵⁰ Tamtéž, zasedání 18.12.1969.

⁵¹ *Poučení z krizového vývoje ve straně a společnosti po XIII. sjezdu KSČ. Rezoluce k aktuálním otázkám*

Dne 15. prosince 1970 byl odvolán z funkce místopředsedy Jaroslav Suchý a jako důvod bylo uvedeno, že mu bylo zrušeno členství v KSČ a on že kandidoval za tuto stranu. Jaroslav Suchý se k tomu vyjádřil, že je odvoláván podle zákona č. 117/1969 Sb., ale podle téhož zákona mu nebyly žádné chyby vytknuty a nikdo s ním nic neprojednával. Proto navrhovaný postup považuje za nezákonný. Na tomto zasedání bylo přítomno třicet sedm poslanců, čtyři se omluvili a jedenáct se jich nedostavilo.

Dne 24. února 1971 byli zvoleni dva noví poslanci František Zedník a Václav Podaný, oba členové KSČ. František Zedník byl zároveň zvolen místopředsedou MěstNV s nástupem dne 1. března 1971. Dne 28. ledna byli zvoleni další čtyři noví poslanci, z toho tři za KSČ a jeden bezpartijní. Odvolán z funkce poslance byl Jaroslav Suchý a Jan Pavlík. Dne 31. srpna 1971 stanovilo plenární zasedání, že ve městě bude šedesát volebních obvodů a 23. září doplnilo své rozhodnutí a rozšířilo počet volebních obvodů o dva, a to u vojenského útvaru CO. V zastupitelském sboru tak mělo pracovat dvašedesát poslanců.

Dne 16. listopadu 1971 vystoupil na plenárním zasedání Městského národního výboru Kutné Hory předseda Vladimír Podávka, jenž ve svém obsáhlém referátu hodnotil činnost národního výboru od roku 1964 do roku 1971. Hodnocení bylo závažné a dokreslovalo rozvoj města Kutné Hory. Předseda v něm zmínil problematické období 1968-1969. V životě města připomněl výstavbu závodu ČKD a s tím související zvýšení počtu obyvatel města, vznik nového závodu OSP na Karlově i výstavbu Ústavu nerostných surovin (1966-1970), rekonstrukci cihelny v Sedlci, zemědělskou výstavbu v Neškaredicích, významnou stavbu vodní nádrže na Vrchlici, rozšíření vodovodu do předměstí Sedlec, Šipší a Žižkov, stavbu kanalizace, vznik 982 bytů v nových panelových domech na revoluční třídě i rekonstrukci objektů v historickém jádru města a v neposlední řadě zahájení výstavby nového stadionu Rudá hvězda na Žižkově v roce 1969. Výsledky měly i akce „Z“.⁵²)

11. Městský národní výbor v letech 1971-1976

Pro volby v roce 1971 byly vydány nové zákony. Ústavní zákon č. 43 ze dne 6. července 1971 v paragrafu 1 stanovoval: „Ústava ve znění pozdějších ústavních zákonů se mění takto: Článek 88 odst. 3 zní: Národní výbory se volí na dobu pěti let.“ Zákon č. 54 České národní rady ze dne 7. července 1971 o volbách do národních výborů v České socialistické republice v paragrafu 24 „Kandidáti“ stanovoval:

1. Kandidáti pro volby do národních výborů v České socialistické republice jsou kandidáty Národní fronty.

2. Kandidáty navrhuje Komunistická strana Československa a jiné politické strany a společenské organizace sdružené v Národní frontě.

Zákon č. 57 České národní rady ze dne 8. července 1971, kterým se měnil zákon č. 69/1967 Sb. o národních výborech, nově stanovoval počty poslanců podle množství obyvatel. Podle tohoto zákona byla Kutná Hora zahrnuta mezi obce do dvaceti tisíc obyvatel, a musela proto mít nejméně šedesát poslanců.

Podle těchto zákonů proběhly ve dnech 26. a 27. listopadu 1971 všeobecné volby v Kutné Hoře. Ve volebních seznamech bylo zapsáno 14.044 voličů. Pro kandidáty Národní fronty hlasovalo 13.905 voličů, pro kandidáty na poslance Městského národního výboru Kutné Hory 13.863 voličů. Zvoleno bylo šedesát dva poslanců, z toho čtyřicet členů Komunistické strany Československa, jeden člen Československé strany lidové, jeden člen Československé strany socialistické a dvacet ostatních. Podle zamětnání bylo mezi poslanci dvacet dělníků, šest

jednoty strany. Praha 1971, s. 47-48.

⁵² Protože volební období 1964-1971 bylo historicky nejdelším a také plně důležitých událostí, je přepis celého textu tohoto hodnocení přílohou této publikace.

zemědělců, třináct z řad inteligence a dvacet tři ostatních. Ve věkovém složení poslaneckého sboru bylo do 30 let čtrnáct poslanců, od 31 do 40 let osmnáct poslanců, od 41 do 50 let osmnáct poslanců, od 51 do 60 let jedenáct poslanců a nad 60 let jeden poslanec.

Nařízení vlády České socialistické republiky číslo 135 ze dne 24. listopadu 1971 nově upravilo zřizování odborů na národních výborech. Podle tohoto nařízení městské (místní) národní výbory mohly zřídit po předchozím souhlasu okresního národního výboru nejvýše tyto odbory: odbor organizačních a vnitřních věcí, odbor plánovací a finanční, odbor výstavby, odbor komunálního hospodářství, služeb a obchodu a odbor školství, kultury, sociálních věcí a zdravotnictví.

Ustavující plenární zasedání se konalo dne 14. prosince 1971. Byla na něm zvolena městská rada (rada MěstNV), vedoucí představitelé města, ustaveny komise a jejich předsedové a nově ustaveny odbory a jejich vedoucí. V radě zasedali: Vladimír Podávka, František Zedník, Josef Pavel, Vincenc Hájek, Stanislav Vaněk, Helena Pešková, Věra Kalašová, Radoslav Drtina, Jiří Nováček, Josef Hanuš, Květoslava Havlová, Antonín Janečka a Anna Kratochvílová. Za představitele města byli zvoleni:

- **Vladimír Podávka** - předseda MěstNV
- František Zedník - místopředseda MěstNV
- Josef Pavel - tajemník MěstNV

Ustaveny byly tyto komise a zvoleni jejich předsedové:

- komise plánovací a finanční - Jiří Timmer
- komise místního hospodářství - Miloslav Mareš
- komise bytová - Václav Podaný
- komise obchodní, cestovního ruchu a dopravní - Zdeněk Krákora
- komise výstavby a vodního hospodářství - Alois Suchánek
- komise školská - Vlasta Vilímová
- komise kulturní - Miroslav Just
- komise zdravotní a sociální - MUDr. Emanuel Růžička
- komise ochrany veřejného pořádku - Vladimír Podávka
- správní komise: užší komise ochrany veřejného pořádku - Josef Černý; výbor lidové kontroly - Jaromír Blažek

Odbory národního výboru:

- odbor organizační a vnitřních věcí - vedoucí nebyl ustanoven a zastupoval ho Stanislav Bulánek
- odbor školství, kultury, zdravotnictví a sociálních věcí - Růžena Hornychová
- odbor výstavby a vodního hospodářství - Jaroslav Kubín
- odbor místního hospodářství - Rudolf Rogl
- odbor plánovací a finanční - Julius Aufrecht

V závěru plenárního zasedání vystoupil předseda Okresního národního výboru Kutné Hory Josef Vaněk. V jeho projevu zaznělo, že volby skončily konsolidační proces ve státě i ve městě. Státní politika je jen jedna, je to politika Komunistické strany Československa. Upevňuje se autorita státního plánu a podle toho musí i pracovat lidospráva. Slíbil podporu městu a vyzval poslance k odpovědnému plnění poslaneckých povinností. Na plenárním zasedání byl schválen „Volební program Městského výboru Národní fronty a Městského národního výboru Kutná Hora na léta 1972-1976“. V historii MěstNV byl na volební období volební program zpracován poprvé.

V tomto období došlo k mnoha personálním změnám v zastupitelském sboru. Plenární zasedání dne 26. dubna 1972 zvolilo druhým místopředsedou Stanislava Vaňka, ale k 1. lednu 1973 byl plenárním zasedáním dne 14. prosince 1972 z funkce zase uvolněn. Plenární zasedání

odvolalo z funkce také tajemníka Josefa Pavla a novým tajemníkem zvolilo Jiřího Berného. Dne 9. října 1975 zvolilo plenární zasedání místopředsedou Městského národního výboru Kutné Hory Jana Jelínka s nástupem funkce 15. října 1975⁵³). Stal se také předsedou komise pro životní prostředí.

V období upevňujícího se politického vedení společností komunistickou stranou bylo složitým úkolem vybrat do zastupitelského sboru takové občany, kteří by v něm pracovali z vlastní vůle a přesvědčení. O získání funkce vedoucího představitele města málokdo usiloval, byla časově náročná a finančně nedocenená. Proto jí byly většinou pověřovány osoby na základě stranických rozhodnutí.

Noví představitelé města navazovali užší spolupráci s řediteli místních závodů, škol a institucí, a tak si zabezpečili nezanedbatelnou pomoc, zejména při výstavbě občanské vybavenosti. V průběhu volebního období pokračovala výstavba sídliště a značně se rozvinula výstavba rodinných domků, kterou národní výbor podporoval. Vázla však příprava území pro tuto zástavbu. Nedostatečné množství finančních prostředků a stavebních kapacit zapříčinilo, že práce na výstavbě inženýrských sítí se zpožďovaly. Chyběly zejména komunikace, což mnohdy vyvolávalo tvrdou kritiku národního výboru majiteli nových rodinných domků, kteří se dožadovali konečných úprav v této zástavbě. V historickém jádru bylo v podstatě dokončeno jeho statické zabezpečení, ale na rychlejší obnovu nadzemních částí historických domů již nebylo dostatek stavební kapacity i finančních prostředků. Podepřené domy nadále hyzdily vzhled města a tento stav vyvolával kritiku nejen místních občanů, ale i turistů navštěvujících Kutnou Horu.

Při hodnocení práce tohoto zastupitelského sboru lze konstatovat, že schválený volební program byl splněn a že MěstNV vyvinul velké úsilí o dostavbu a modernizaci občanské vybavenosti města. K docílení lepších výsledků mu však bránila závislost na přidělu financí od nadřazených orgánů a direktivní řízení, zejména v oblasti stavebních kapacit a jejich nasazení, o kterých sám nemohl rozhodnout.

12. Městský národní výbor v letech 1976-1981

Všeobecné volby do zastupitelských sborů se konaly ve dnech 22. a 23. října 1976 podle zákon č. 44/1971 Sb. o volbách do Federálního shromáždění, zákona ČNR č. 53/1971 Sb. o volbách do České národní rady a zákona ČNR č. 54/1971 Sb. o volbách do národních výborů v České socialistické republice. Podle pokynů Ústřední volební komise Národní fronty a České volební komise Národní fronty zabezpečení voleb připravovaly orgány Národní fronty, volební komise Národní fronty a národní výbory pod vedením Komunistické strany Československa. Podle těchto pokynů měly být volby organizovány tak, aby se důsledně naplnil jejich demokratický charakter a aby svými výsledky vytvořily další předpoklady pro budování rozvinuté socialistické společnosti v ČSSR. Z toho je zřejmé, že platné zákony stejně jako ústava, v níž byla zakotvena vedoucí úloha komunistické strany, do určité míry předurčovaly volební výsledky.

V Kutné Hoře bylo ve voličských seznamech zapsáno 14.614 osob. K volbám se jich dostavilo 14.535 a pro kandidáty Národní fronty hlasovalo 14.515 voličů, tj. 99,9 %. Zvoleno bylo sedmdesát poslanců Městského národního výboru Kutné Hory. Z tohoto počtu bylo dvacet pět žen a čtyřicet pět mužů. Podle politického složení měla i nadále komunistická strana v zastupitelském sboru výraznou převahu.

Ustavující plenární zasedání Městského národního výboru Kutné Hory se konalo dne 11.

⁵³ Zřejmě určitou nedůsledností je ale již předcházejícího dne, tedy 14.10.1975, Jan Jelínek veden jako místopředseda MěstNV Kutná Hora v zápisu ze schůze rady.

listopadu 1976 a zvolilo radu MěstNV, vedoucí představitele města, ustavilo komise a potvrdilo ve funkcích vedoucí odborů národního výboru. Ve třináctičlenné radě MěstNV zasedlo deset komunistů a tři ostatní. Za vedoucí představitele města byli zvoleni:

- **prom. hist. Lubomír Vaněk** - předseda MěstNV
- František Zedník - místopředseda MěstNV
- Jan Jelínek - místopředseda MěstNV
- Jana Němcová - tajemnice MěstNV

Zatímco František Zedník byl místopředsedou pro úsek plánovací, finanční, lesního a vodního hospodářství a zemědělství, služeb, obchodu, dopravy a místního hospodářství, místopředseda Jan Jelínek byl určen pro úsek výstavby a územního plánování, školství, kultury, zdravotnictví a sociálních věcí.

Plenární zasedání zřídilo tyto komise a zvolilo jejich předsedy:

- komise finanční - Pavel Pajer
- komise místního a bytového hospodářství - Anna Mašínová
- komise obchodu a cestovního ruchu - František Pešl
- komise dopravy - Antonín Křivohlavý
- komise plánovací - ing. Jiří Holub
- komise výstavby - Jiří Fiala
- komise vodního a lesního hospodářství a zemědělství - Josef Bendásek
- komise kultury a školství - Miroslav Just
- komise sociální a zdravotní - MUDr. Emanuel Růžička
- komise pro ochranu veřejného pořádku - prom. hist. Lubomír Vaněk
- komise pro mládež a tělesnou výchovu - Ladislava Zimová

Správní komise pro ochranu veřejného pořádku měla tři subkomise. Výboru lidové kontroly předsedal ing. Ladislav Pospíšil. Ve funkcích vedoucích odborů byli potvrzeni:

- odbor organizační a vnitřních věcí - Ladislav Kunert
- odbor školství, kultury, zdravotnictví a sociálních věcí - Růžena Hornychová
- odbor výstavby, vodního hospodářství a územního plánu - Jaroslav Kubín
- odbor plánovací a finanční - Julius Aufrecht
- odbor místního hospodářství, obchodu, cestovního ruchu a bytový - Rudolf Rogl

Pro činnost MěstNV byl schválen jednací řád rady i pléna a dělba pravomocí jednotlivých orgánů. S programovým prohlášením vystoupil zvolený předseda Lubomír Vaněk a ve stručnosti nastínil volební program na léta 1976-1981, který byl plenárním zasedáním schválen. Obsahoval hlavní úkoly národního výboru v oblasti politicko-ideové a kulturně-výchovné práce a úkoly politicko-organizační práce. V ekonomické části byl zahrnut rozvoj hospodářství schválený státním plánem pro Kutnou Horu, akce a úkoly při zvelebování města odpovídající finančním možnostem MěstNV. V péči o občany zahrnoval výchovu a přípravu pro život u mladé generace, péči o zaměstnané ženy a jejich děti a úkoly v péči o staré občany. Volební program byl velmi obsáhlý, ale neobsahoval finanční a kapacitní zajištění. To bylo svěřeno vedoucím představitelům města, kteří pak každoročně litovali s nadřazeným orgánem o jejich přidělení.

Činnost národního výboru byla ve značné míře podřízena stranické kontrole. Základem jeho práce byly i úkoly z rozpracovaných usnesení stranických sjezdů a konferencí Komunistické strany Československa. Ty pak byly pravidelně kontrolovány a jejich výsledky předkládány k posouzení Městskému výboru KSČ. Teprve po projednání ve stranickém orgánu mohly být předloženy plenárnímu zasedání ke schválení, či přijetí nápravných opatření, což vylučovalo samostatnost v práci voleného orgánu. Navíc MěstNV musel předkládat

městskému stranickému výboru i zápisy z jednání rady, což samo o sobě představovalo porušování demokratických principů.

Městská stranická organizace řídila své uliční výbory, v nichž byli organizováni převážně staří lidé, kteří již dávno překročili horizont svých možností. Často pak nastávala groteskní situace, kdy městský stranický orgán trval na provedení opatření a nebo vyřešení připomínek získaných z uličních výborů, i když bylo jasné, že nic nového nepřinášejí a nebo nejsou v souladu se schváleným volebním programem. Prosazování vedoucí úlohy komunistické strany po vzoru městského výboru dovedly uliční organizace do takové podoby, že trvaly na tom, aby jim občanské výbory skládaly své účty, a dokonce i nutily předsedy občanských výborů, byť nestraniky, aby se zúčastňovali jejich jednání. Je samozřejmé, že tento způsob poručnickování vyvolával negativní odezvu, pasivitu i nechuť k veřejně prospěšné práci. O to složitější byla pak činnost Městského národního výboru Kutné Hory, neboť se ve své práci mezi občany opíral především o pomoc občanských výborů.

V průběhu roku 1980 byly v budově městského národního výboru uvolněny dvě místnosti pro Městský výbor KSČ. Jeho předseda, uvolněný funkcionář OV KSČ, si zde zřídil svou kancelář a zasedací místnost, ve které zasedal i Městský výbor Národní fronty. Jako důvod byla uvedena úzká spolupráce městských orgánů. Ve skutečnosti to však znamenalo další prohloubení vlivu Komunistické strany Československa na činnost zastupitelského sboru i na celý úřad. Trvalé umístění Městského výboru KSČ v budově národního výboru a zásahy do jeho činnosti způsobily, že v mnohých případech docházelo k nahrazování volených představitelů města stranickým předsedou.

Významným dokumentem pro práci národního výboru byl tzv. „Kádrový pořádek MěstNV Kutná Hora“, jenž musel být přijat na základě usnesení vyšších státních orgánů. Městská rada i plenární zasedání ho schválily v roce 1979. Kádrový pořádek ve své úvodní části zdůrazňoval, že důsledné provádění kádrové politiky v duchu usnesení a směrnic stranických a státních orgánů je jednou z předních povinností vedoucích pracovníků. Dále stanovil, že je základním předpokladem k vytvoření účelného systému práce s kádry v národních výborech a jimi řízených organizacích v duchu leninských zásad kádrové politiky, formulovaných usnesením předsednictva ÚV KSČ v listopadu 1970. Dokument stanovoval okruhy pravomocí, podle kterých se schvalovaly změny a navrhovali do funkcí noví pracovníci. U nomenklатурních funkcí, zařazených do kádrového pořádku stranického orgánu, byl navrhovatel povinen předem s nimi projednat svůj návrh. Opatření se týkalo všech vedoucích funkcí, počínaje funkcí vedoucího odboru. Na první místo kladl stranický orgán politickou příslušnost ke KSČ - odbornost a morální kvality byly až na dalším místě. Tímto nařízením se výběr vhodných osob pro práci na národním výboru značně zužoval. Nezanedbatelnou byla i skutečnost, že práce na národním výboru nebyla dostatečně finančně ohodnocena, ač byla časově velmi náročná. Přitom například ve funkci vedoucího odboru je nutné spatřovat kontinuitu rozhodnutí voleného orgánu, neboť ten se mohl měnit každých pět let, zatímco vedoucí odborů zpravidla zůstávali na svém místě delší dobu. Proto bylo důležité mít tato místa obsazena skutečnými odborníky s hlubokými znalostmi městské problematiky, kteří by měli přehled, co již bylo vykonáno, a v perspektivním vývoji města zajišťovali předchozí rozhodnutí voleného orgánu.

Sílící stranický vliv měl vedle negativních stránek jednu výhodu - napomáhal národnímu výboru k splnění schváleného volebního programu, a to zejména při získávání finančních prostředků a stavebních kapacit a pomoci závodů při výstavbě předškolních zařízení. S touto stavební kapacitou se však nenechalo počítat na delší dobu. Proto národní výbor zaměřil svou pozornost na vybudování stálých stavebních čtí z řad občanů v rámci investiční akce „Z“ a přijal i dlouhodobější záměr na vybudování vlastního stavebního podniku, který by řídila městská rada, a mohla tak reagovat na okamžité potřeby města. V průběhu let 1976-1981 se

podářilo vybudovat ve městě pět nových mateřských škol, šestitřídni základní školu, klub mládeže, umělou ledovou plochu, halu kuželkářů, novou čerpací stanici pohonných hmot (Benzina) a několik prodejen potravinářského zboží. Paradoxem však bylo, že obchodní organizace, jež měly za povinnost zásobovat obyvatelstvo, nové provozovny nestavěly. Pokud chtěl národní výbor zlepšit obchodní síť, musel tato zařízení stavět vlastními silami i z vlastních prostředků a teprve po dokončení je od něj obchodní organizace vykoupily. Stejná situace byla i u výstavby trafostanic pro distribuci elektrické energie, které národní výbor musel budovat v nově zastavovaných územích a i je financovat.

Nejhroší situace byla v městské památkové rezervaci, na jejíž obnovu chyběly především odborné stavební kapacity, podřízené okresu a kraji. Až v závěru volebního období se podařilo přesvědčit Středočeský krajský národní výbor, že péče o jedinou městskou památkovou rezervaci v jeho kraji je i jeho povinností. Teprve pak rozhodl, že do Kutné Hory bude přesunuta část stavebních kapacit okresních stavebních podniků z celého kraje. Proto se v tomto období podařilo rekonstruovat několik památkových domů, dokončit výstavbu nové lékárny na Rejskově náměstí, provést rozsáhlou rekonstrukci palácové části Vlašského dvora a vybudovat na Palackého náměstí novou budovu státní pojišťovny. Za pomoci závodů byla i dokončena náročná rekonstrukce Tylova divadla, pro staré občany zříceny na Pirknerově náměstí dům pečovatelské služby a na Gorkého třídě (dnes Benešova ulice) byly upraveny dva vícepodlažní domy pro přestárlé občany a v jednom z nich zřícena pečovatelská služba a hygienické středisko.

V průběhu volebního období 1976-1981 došlo i k několika závažným změnám v personálním obsazení funkcí představitelů města. V květnu 1979 byl stížen náhlou mozkovou příhodou předseda MěstNV Lubomír Vaněk. Zastupujícím předsedou (a de facto nejvyšším představitelem města Kutné Hory) se stal místopředseda **František Zedník**. Téhož roku v srpnu byl však i on postižen náhlou srdeční příhodou. Novým zastupujícím předsedou MěstNV Kutná Hora (a opět také nejvyšším představitelem Kutné Hory) se stal druhý místopředseda **Jan Jelínek**. A i když se František Zedník uzdravil a devatenáctou schůzi rady MěstNV dne 2. října 1979 již vedl on, Jan Jelínek zastupujícím předsedou zůstal až do zvolení nového předsedy městského národního výboru. Byl zvolen na plenárním zasedání dne 18. prosince 1979 a stal se jím **ing. Ladislav Pospíšil**, když totéž plenární zasedání předtím uvolnilo z funkce na jeho vlastní žádost Lubomíra Vaňka. K 31. prosinci 1979 byl také uvolněn František Zedník. Novým místopředsedou byl zvolen dne 31. ledna 1980 Jiří Berný. V tomto složení pracovali představitelé města až do konce volebního období.

13. Městský národní výbor v období 1981-1986

Podle pokynů Okresního národního výboru Kutné Hory došlo na volební období 1981-1986 ke zvýšení počtu volených poslanců, a to z osmdesáti na devadesát. Tuto změnu schválilo plenární zasedání Městského národního výboru Kutné Hory dne 9. dubna 1981. Volby proběhly v Kutné Hoře ve dnech 5. a 6. června 1981. Počet registrovaných voličů byl 14.984, k volbám se dostavilo 14.960 občanů (99,8 %) a pro kandidáty Národní fronty hlasovalo 14.943 voličů. Kandidátka NF tak obdržela 99,88 % všech odevzdaných hlasů. Zvoleno bylo devadesát poslanců.

Ustavující plenární zasedání MěstNV se konalo 25. června 1981 od tří hodin odpoledne v Tylově divadle za účasti zástupce Krajského výboru KSČ J. Nováka, předsedy ONV Josefa Vaňka a předsedy Městského výboru KSČ Antonína Müllera⁵⁴). Byla na něm zvolena nová rada městského národního výboru, nejvyšší představitel města, zříceny jednotlivé komise a

⁵⁴ Srov. *Ustavující plénum MěstNV v Kutné Hoře*, Úder, 1981, č. 26, s. 2.

zvoleni jejich předsedové. V čele MěstNV Kutné Hory stanuli:

- **ing. Ladislav Pospíšil** - předseda MěstNV
- Jan Jelínek - místopředseda MěstNV
- Jana Němcová - místopředsedkyně MěstNV
- Jiří Berný - tajemník MěstNV

Všichni byli zvoleni jednomyslně. Místopředseda J. Jelínek byl zvolen pro úsek výstavby, financování a plánování, kdežto J. Němcová pro úsek služeb, komunálního hospodářství, obchodu, lesního a vodního hospodářství a zemědělství, dopravy, školství, kultury, zdravotnictví a sociálních věcí. Následovala volba dalších členů rady. Rada MěstNV Kutné Hory byla patnáctičlenná a zasedalo v ní vedle zvoleného předsedy národního výboru, obou místopředsedů a tajemníka dalších jedenáct občanů: Bohumil Beneš, Alena Blažková, Miloslav Drábek, Jaroslav Hrdý, Josef Kaisler, Věra Králíková, Vlasta Kubánková, ing. Zdeněk Kubišta, Květoslav Marek, pplk. Jiří Nováček a Václav Šebek. Převážnou většinu rady tvořili členové Komunistické strany Československa.

Poté plenární zasedání schválilo jednotlivé komise a jejich předsedy:

- komise finanční - Vladimír Topol
- komise plánovací - ing. Karel Růžička
- komise místního hospodářství - ing. Jiří Holub
- komise bytového hospodářství - Jaroslav Hrdý
- komise ochodu a cestovního ruchu - Emil Mišák
- komise dopravy - Antonín Křivohlavý
- komise výstavby - Jiří Fiala
- komise vodního a lesního hospodářství a zemědělství - Josef Bendásek
- komise kultury a školství - Jaroslava Horská
- komise sociální a zdravotní - MUDr. Tomáš Poustka
- komise pro ochranu veřejného pořádku - Jiří Jirout
- komise pro mládež a tělesnou výchovu - ing. Irena Bartoníčková

Správní komise pro ochranu veřejného pořádku měla tři subkomise. Vedle toho vznikl také výbor lidové kontroly MěstNV. Plénum schválilo také jednotlivé odbory národního výboru a jejich vedoucí:

- odbor organizační vnitřních věcí - Vladimír Rudolf
- odbor školství, kultury, sociálních věcí a zdravotnictví - Růžena Hornychová
- odbor výstavby - Jaroslav Kubín
- odbor komunálního hospodářství, služeb a obchodu - Jindřich Kuchař
- odbor plánovací a finanční - Julius Aufrecht

Jestliže předcházející volební období byla poněkud bouřlivější, toto charakterizovala snad jen snaha o rozšíření obchodní sítě a občanské vybavenosti a také o modernizaci a výstavbu nových škol. Podařilo se dokončit opravy nebo dostavby některých významných kutnohorských objektů: V roce 1981 byla dokončena rekonstrukce královského křídla Vlašského dvora, o rok později byl po rekonstrukci a dostavbě otevřen kulturní dům Lorec, v roce 1983 skončila oprava domu U Anděla na náměstí 1. máje (Václavském), roku 1984 rekonstrukce domu U Havířů a také Knížecího domu ve Vladislavově ulici. V roce 1983 vznikly Drobné provozovny MěstNV. Plenární zasedání v prosinci 1984 také zrušilo s účinností ke konci roku Městské kulturní středisko se sídlem v Sankturinovském domě na Palackého náměstí a od 1. ledna 1985 ho nahradilo organizací Průvodcovská služba, jež sídlila ve Vlašském dvoře a jež byla rozpočtovou organizací MěstNV. Vzniklo také několik nových prodejen, zvláště potravin, a v roce 1984 byla otevřena nová budova základní školy v Gottwaldově ulici (dnes Jana Palacha). V září 1985 oslavilo město výročí 1000 let dolování a

mincování v Kutné Hoře⁵⁵).

K podstatnější personální změně došlo dne 21. dubna 1983. Na plenárním zasedání byla odvolána místopředsdkyně MěstNV Jana Němcová a na její místo zvolena Olga Nekvasilová. Koncem volebního období se podobná situace opakovala: Předseda ing. Pospíšil přednesl na osmadvacátém plenárním zasedání MěstNV dne 19. prosince 1985 návrh na uvolnění místopředsedy Jana Jelínka z funkce k 31. prosinci 1985, neboť odcházel do důchodu. Byl nejdéle úřadujícím místopředsedou v dějinách kutnohorského městského národního výboru, funkci vykonával přes deset let. Poslanci s jeho odchodem souhlasili a návrh byl přijat. Novým místopředsedou byl zvolen Miroslav Chmel s nástupem funkce od 1. ledna 1986.

14. Městský národní výbor v období 1986-1990

Ústavní zákon č. 43 ze dne 6. července 1971 stanovoval, že národní výbory se volí na dobu pěti let. Volební období začínající rokem 1986 mělo tedy skončit až v roce 1991 a na tato léta byl také koncipován volební program Městského výboru Národní fronty a Městského národního výboru Kutné Hory. Měl se stát, jak v něm bylo uvedeno, „nástrojem uskutečňování linie XVII. sjezdu Komunistické strany Československa, krajské, okresní a městské konference KSČ v podmínkách našeho města“⁵⁶). Vedle podstatných bodů týkajících se oblasti ekonomické a sociální (výstavba, doprava, obchod a služby, školství a kultura, zdravotnictví a sociální péče, historické jádro města apod.) se program věnoval také oblasti politicko-organizačské činnosti a činnosti ideově výchovné.

Volby do zastupitelských sborů (ČNR a národních výborů v České socialistické republice) se konaly ve dnech 23. a 24. května 1986, jak stanovilo Usnesení předsednictva České národní rady č. 12/1986 Sb. Jejich výsledky měly prokázat „plnou podporu vnitřní i zahraniční politiky KSČ, Národní fronty, socialistického státu, pevnost našeho přátelství, spojenectví a spolupráce se SSSR a ostatními zeměmi socialistického společenství, oddanost věci míru a společenskému pokroku ve světě.“⁵⁷) V Kutné Hoře bylo evidováno 15.328 voličů. K volbám jich přišlo 15.297 (99,79 %) a 15.267 z nich hlasovalo pro kandidátku Národní fronty. Ta tak mohla ve městě vykázat oficiální zisk 99,80 % všech odevzdaných hlasů.

Počet poslanců byl oproti minulému volebnímu období opět zvýšen, a to z devadesáti na sto jednoho. Ustavující plenární zasedání se konalo dne 23. června 1986 a jako vždy v minulosti zvolilo radu městského národního výboru, představitele města (předsednictvo MěstNV), jednotlivé komise a jejich předsedy. V patnáctičlenné radě národního výboru zasedli ing. Ladislav Pospíšil, Miroslav Šír, Miroslav Chmel, Olga Nekvasilová, Alena Blažková, Miroslav Drábek, Věra Králíková, Václav Šebek, Jiří Nováček, Jaroslav Hrdý, Otto Herrmann, ing. Jaromír Blažek, Jaroslav Vrabčák, Jan Reinert a Libuše Mízlerová. Představiteli Kutné Hory byli zvoleni:

- **ing. Ladislav Pospíšil** - předseda MěstNV
- Miroslav Chmel - místopředseda MěstNV
- Olga Nekvasilová - místopředsdkyně MěstNV
- Miroslav Šír - tajemník MěstNV

Následovala obligátní volba jednotlivých komisí a jejich předsedů. Řada z nich zůstala nezměněna z minulého volebního období, ke změnám došlo jen v:

- komisi ochodu a cestovního ruchu - Taťána Čermáková
- komisi výstavby - ing. Josef Oppitz

⁵⁵ Srov. J. Jelínek, *Kutná Hora*, Praha 1990, s. 100n.

⁵⁶ *Volební program 1986-1991 MěstNV a MěstNV Kutná Hora*, Kutná Hora 1986, s. 6.

⁵⁷ *Směrnice ÚV NF ČSSR k zabezpečení voleb do zastupitelských sborů v roce 1986*, Praha 1986, s. 1.

- komisi zemědělské, vodního a lesního hospodářství - Václav Hubáček
- komisi sociálně zdravotní - MUDr. Jan Havlovic
- komisi pro ochranu veřejného pořádku - Josef Daněk
- komisi pro mládež a tělesnou výchovu - Jiří Fiala

Komise dopravy byla sloučena s komisí místního hospodářství pod předsednictvím Antonína Křivohlavého.

Léta 1987 i 1988 se obešla v Kutné Hoře bez významnějších událostí. V roce 1987 došlo k rekonstrukci historického domu U Rytířů u Rejskova náměstí a byly rovněž otevřeny dvě nové prodejny potravin na kutnohorských předměstích. Kutná Hora - a s ní rovněž její městský národní výbor - však již stála před největšími změnami, jaké poznala za poslední čtyři desetky let.

Plenární zasedání dne 25. května 1989 začalo slavnostním předáním jmenovacího dekretu generálmajorovi Viktoru Dimitrijevičovi Rjabčukovi, osvoboditeli Kutné Hory v roce 1945, který se stal čestným občanem města. Genmjr. Rjabčuk byl plenárnímu zasedání jako zvláštní host přítomen i se svou manželkou. Na tomto zasedání byl také uvolněn z funkce tajemníka Miroslav Šír. Protože nového tajemníka poslanci zvolili až na svém dalším zasedání dne 22. června (stal se jím JUDr. Vladimír Řezáč), pověřilo plénum prozatím výkonem této funkce místopředsdkyni MěstNV Olgu Nekvasilovou.

V září 1989 oslavilo město 700 let vzniku názvu „Kutná Hora“ (1289-1989). Městský národní výbor v Kutné Hoře při té příležitosti vydal pamětní listy a spolu s Městským výborem KSČ a Městským výborem NF uspořádal dne 22. září nejprve odpoledne od čtyř hodin slavnostní zasedání městských orgánů v Tylově divadle a od půl osmé pak slavnostní společenský večer v sále Lorce. MěstNV také vydal při této příležitosti zvláštní číslo Kutnohorského zpravodaje, v němž regionální historici připomněli čtenářům historii Kutné Hory⁵⁸). V úvodním slově téhož čísla pak předseda národního výboru L. Pospíšil ve stručnosti vyzdvihl dosažené úspěchy, když se zmínil například o nové 1. základní škole v Gottwaldově ulici (Jana Palacha), přestěhování lidové školy umění do rekonstruovaného Knížecího domu v ulici Vladislavově, modernizaci Tylova divadla nebo vzniku nové restaurace, kavárny, samoobsluhy potravin ad. na kutnohorském sídlišti. „Kutná Hora má dnes více než 22 tisíc obyvatel. Léta mírového budování vytvořila z města jedinečný urbanistický celek, ve kterém se spojuje historie a současnost. Kutná Hora se stala městem, ve kterém slavná minulost navazuje na socialistickou současnost.“⁵⁹)

Koncem osmdesátých let stále více narůstala averze vůči režimu v Československu. To se projevovalo například zvýšenou aktivitou poloilegálních opozičních skupin, ale viditelně také opakujícími se demonstracemi v centru Prahy. Situace vyvrcholila pochodem dne 17. listopadu 1989 při příležitosti 50. výročí listopadových událostí roku 1939. Brutální policejní zásah vyvolal další akce: masové demonstrace, okupační stávku na vysokých školách, stávku divadel. O dva dny později bylo ustaveno Občanské fórum, s jehož představiteli zahájila federální československá vláda v čele s Ladislavem Adamcem dialog 26. listopadu. Následujícího dne došlo ke generální stávce a v první polovině prosince jmenoval prezident republiky Gustáv Husák novou federální vládu „národního porozumění“ a vzápětí abdikoval.

Rada Městského národního výboru Kutné Hory se sešla na mimořádném zasedání dne 28. listopadu 1989 - tedy jedenáct dní po událostech na Národní třídě. Na programu měla

⁵⁸ Kutnohorský zpravodaj - 700. výročí vzniku názvu Kutná Hora 1289-1989, 1989, zvláštní výtisk, 24 s. Výtisk obsahoval příspěvky R. Štátného, J. Vaněčkové, H. Štroblové, M. Bisingerové, R. Šváchy a J. Jelínka.

⁵⁹ L. Pospíšil, *Slovo na úvod*, Kutnohorský zpravodaj - 700. výročí vzniku názvu Kutná Hora 1289-1989, 1989, zvláštní výtisk, s. 1.

informování členů o jednání městského národního výboru se zástupci Občanského fóra v Kutné Hoře. Výsledkem tohoto jednání byla dohoda, že MěstNV dá představitelům Občanského fóra k dispozici místnost s telefonem a pro práci zapůjčí také psací stroj. Dohoda navíc předpokládala pravidelné týdenní schůzky představitelů MěstNV se zástupci OF, čímž chtěly obě strany pokračovat v konání dialogu představitelů oficiálního kutnohorského orgánu s občany. V radě po předložení těchto informací vypukla diskuse s různými názory, nicméně nakonec rada MěstNV jednomyslně souhlasila s odsouzením nepřiměřeného zákroku dne 17. listopadu proti studentům v Praze. Podle přijatého usnesení č. 228/II se rada Městského národního výboru Kutné Hory „v zásadě ztotožňuje s programovými zásadami Občanského fóra s tím, že budou konkretizovány na podmínky města K. Hory“ a podle usnesení č. 228/III navíc „zmocňuje funkcionáře MěstNV Kutná Hora k vedení dialogu se zástupci Občanského fóra“⁶⁰).

Nejzávažnější změny proběhly ovšem na dvacátém prvním plenárním zasedání Městského národního výboru Kutné Hory, které se konalo dne 14. prosince 1989 v sále Anděl a pokračovalo tamtéž 3. ledna 1990. I tento fakt, že plenárnímu zasedání nestačil jeden den k jednání, svědčil o vážnosti situace. Zasedání se účastnilo sedmdesát sedm poslanců MěstNV a pět set dvašedesát dalších hostů. Třináct poslanců se z účasti omluvilo, jedenáct se nedostavilo bez omluvy. Již při zasedání dne 14. prosince byli z rady MěstNV odvoláni Jiří Nováček a Alena Blažková, a to k témuž dni. Novými radními byly na jejich místa zvoleny Jiřina Urbanová a MUDr. Irena Poklembová.

Dne 3. ledna 1990 na pokračujícím zasedání došlo na popud poslance MUDr. Jana Havlovce k tajnému hlasování o důvěře radě městského národního výboru - nadpoloviční většina přítomných poslanců radě důvěru vyslovila. Zároveň ovšem pokračovaly personální změny, neboť o uvolnění z funkce člena rady k témuž dni požádali Václav Šebek, ing. Jaromír Blažek a Jan Reinert. Plénium s tím vyslovilo souhlas a doplnilo radu novými členy: Jiřím Hlaváčem, Marií Kunovou a Marcelou Kučerovou. Oproti červnu 1986, kdy po volbách rada MěstNV vznikla, se tak obměnila již její jedna třetina. V novém složení v patnáctičlenné radě zasedalo sedm členů KSČ, jeden člen ČSS, jeden člen ČSL a šest bezpartijních. Takto obrozená rada předložila plán činnosti národního výboru na první pololetí roku 1990, který byl usnesením č. 140 na plenárním zasedání schválen. Zároveň byl usnesením č. 146 zřízen k 1. březnu 1990 Městský stavební podnik.

Stejně jako v době „pražského jara“ v roce 1968, i nyní se někteří zajímali o osudy sochy T. G. Masaryka z někdejšího pomníku před Vlašským dvorem. Poslanec Havlovic doporučil ustanovit komisi k přezkoumání zaviněného zničení pomníku.

Dne 23. ledna 1990 přijalo Federální shromáždění ČSSR Ústavní zákon č. 14. Článek I stanovoval, že: „Poslanci Federálního shromáždění, České národní rady, Slovenské národní rady a národních výborů všech stupňů, kteří v zájmu vyrovnání rozložení politických sil nebo vzhledem k svému dosavadnímu působení neskýtají záruky rozvoje politické demokracie, mohou být ze své funkce odvoláni politickou stranou, jejímiž jsou členy. Poslance bez stranické příslušnosti může odvolat příslušný orgán Národní fronty po vzájemné dohodě s Občanským fórem v České socialistické republice a s hnutím Veřejnost proti násilí ve Slovenské socialistické republice.“ Důležitý byl rovněž článek III tohoto ústavního zákona: „Národní výbor může doplnit počet svých členů volbou na návrh předložený Občanským fórem v České socialistické republice a hnutím Veřejnost proti násilí ve Slovenské socialistické republice po vzájemné dohodě s politickými stranami a s příslušným orgánem Národní fronty.“

Dosavadní změny v radě Městského národního výboru Kutné Hory se mohly zdát malé

⁶⁰ SOkA Kutná Hora, Zápisy o schůzích rady MěNV, mimořádná schůze 28.11.1989.

v porovnání se změnami, které nastaly na dvaadvacátém plenárním zasedání dne 15. března 1990 v sále Anděl. Čtyřicet poslanců MěstNV zde rezignovalo na své členství v zastupitelském sboru. Mezi těmito odstoupivšími poslanci byli rovněž místopředseda národního výboru Miroslav Chmel, který rezignoval i na tuto funkci, a členky rady města Věra Králíková a Jiřina Urbanová. Ke dni 31. březnu 1990 odstoupil ze své funkce také tajemník JUDr. Vladimír Řezáč. Plénum tak opět stálo před úkolem radu města a její představitele doplnit, měl-li národní výbor i nadále fungovat. S nástupem od 1. dubna 1990 se novým místopředsedou a také členem rady stal Josef Pelikán, od téhož dne novým tajemníkem a členem rady JUDr. Jan Egidy a novým radním také Jindřich Kozák. Rada MěstNV všechny tyto změny vzala na své schůzi dne 13. března 1990 na vědomí.

Politické strany ve městě a Občanské fórum navrhly nových čtyřicet kandidátů, kteří se postupně představili. Jejich volba proběhla podle nového ústavního zákona a v souladu s dalšími platnými právními předpisy. Plénum nejprve sty procenty hlasů souhlasilo s veřejným hlasováním. Kandidáti na poslance nebyli voleni jednotlivě, nýbrž en bloc - pro jejich zvolení se také vyslovilo všech sto procent přítomných poslanců. Nové zvolení složili slib do rukou předsedy MěstNV ing. Pospíšila. Mezi těmito čtyřmi desítkami nových poslanců bylo dvacet dva zástupců Občanského fóra včetně zástupců obnovené ČSSD a Strany zelených, devět členů Československé strany socialistické a devět Československé strany lidové.

Ovšem nejen personálními otázkami se kutnohorští politikové v roce 1990 zabývali. Mimořádné plenární zasedání v Lorci dne 2. dubna toho roku například řešilo výstavbu sídliště v lokalitě Gorkého (dnes Benešova ulice). Nakonec dostala výstavba zelenou, což potvrdilo přijaté usnesení č. 159. Další zasedání o šestnáct dní později se zase zabývalo využitím Sankturinovského domu.

V květnu 1990 se dostavila další vlna rezignací poslanců Městského národního výboru Kutné Hory. Ke dni 22. května 1990 jejich počet klesl na devadesát tři místo předepsaných sto jednoho.

V roce 1990 byl také tajemníkem JUDr. J. Egidym za podpory vedení Občanského fóra v čele s ing. Jaroslavem Benadou obnoven Komitét pro postavení pomníku T. G. M. a na poradě dne 7. června 1990 byla dohodnut postup. Rekonstrukce poškozeného podstavce proběhla v listopadu toho roku. Komitét rovněž vyslovil návrh, aby náklady na obnovení pomníku hradil MěstNV z finanční rezervy a za příspěví místních podniků a ONV⁶¹).

Druhá polovina roku byla posledním pololetím existence MěstNV. Zřejmé to bylo od 5. září 1990, kdy Česká národní rada přijala zákon č. 368 o volbách do zastupitelstev v obcích. Podle paragrafu 27 tohoto zákona měla vzniknout po komunálních volbách obecní (ve městech městská) zastupitelstva. Paragraf 44 ustanovoval obecní (městské) rady, paragraf 52 funkci starosty a jeho zástupce (zástupců) a konečně paragraf 58 zřizoval po komunálních volbách obecní (městské) úřady. Dosavadní národní výbory, jejich plenární zasedání, rady a funkce předsednictva tak měly zaniknout. Protože však jejich pětileté funkční období končilo až v roce 1991, bylo zákonem č. 294/1990 Sb., přijatým dne 19. září 1990, zkráceno: „Volební období národních výborů zvolených v roce 1986 skončí dnem voleb do zastupitelstev obcí.“

Před národními výbory tak stála poslední důležitá událost - komunální volby. Historicky poslední, čtyřadvacáté plenární zasedání Městského národního výboru Kutné Hory se konalo dne 18. října 1990.

Poslední komunální volby za existence MěstNV a zároveň - což bylo mnohem podstatnější - první skutečně demokratické volby od roku 1946 proběhly dne 24. listopadu 1990. V Kutné Hoře bylo evidováno 15.512 voličů, z nichž 10.906 se dostavilo do volebních místností.

⁶¹ Srov. V. Šiblo, cit. d., s. 24. Pomník byl potřetí odhalen v roce 1991.

Volební účast sice v procentuálním vyjádření 70,31 % byla podstatně nižší než uváděné hodnoty ke všem předchozím volbám v letech 1948 až 1986, na druhou stranu ale byla vysoká vzhledem k naprosto dobrovolné účasti voličů. Do voleb se přihlásilo 122 kandidátů z deseti politických stran. Výsledek v procentech získaných voličských hlasů a výsledek přepočtený na počet získaných mandátů v novém osmadvacetičlenném městském zastupitelstvu byl následující:

- Koalice Občanského fóra a Strany zelených - 41,28 % hlasů, 12 mandátů
- Komunistická strana Československa - 19,74 %, 5 mandátů
- Křesťansko-demokratická unie - 17,64 %, 5 mandátů
- Demokratické sdružení - 10,52 %, 3 mandáty
- Hnutí za rovnoprávné postavení žen v Čechách a na Moravě - 5,07 %, 1 mandát
- Sdružení nezávislých kandidátů - 1,96 %, 1 mandát
- Politické hnutí členů Zemědělských družstev - 1,85 %, 1 mandát

Ostatní politické strany a hnutí nezískaly žádný mandát⁶²).

Poslední, závěrečné jednání rady Městského národního výboru Kutné Hory se konalo dne 27. listopadu 1990. Vedl jej předseda ing. Ladislav Pospíšil a jednání se účastnilo třináct členů rady. Dva byli omluveni. Předseda oznámil, že po dohodě s politickými stranami navrhuje svolat na den 4. prosince 1990 do kulturního sálu Anděl ustavující zasedání zastupitelského sboru, který by provedl volbu rady a představitelů města. Již se nemělo jednat o radu MěstNV, nýbrž radu města (městskou radu), ani o předsedu a místopředsedy MěstNV, ale o starostu města a zástupce starosty. Přítomní členové rady MěstNV s navrhovaným svoláním prvního zasedání městského zastupitelstva vyslovili souhlas, a tak se stalo usnesením rady pod číslem 189⁶³).

Dne 4. prosince 1990 se tedy konalo od tří hodin v kulturním sále Anděl v Kutné Hoře první zasedání nového městského zastupitelstva. Ing. Jaroslav Benada byl zvolen starostou města, a to po dlouhých dvaapadesáti letech, neboť poslední kutnohorský starosta Jaroslav Bouška odstoupil v roce 1938. Městský národní výbor v tuto chvíli definitivně zanikl a nahradil ho Městský úřad Kutné Hory. Poslední předseda MěstNV ing. L. Pospíšil se stal také předsedou nejdéle úřadujícím - byl ve funkci jedenáct let.

Závěrečné shrnutí

Když v prosinci 1990 Městský národní výbor Kutné Hory zanikl, měl za sebou čtyřicet pět let existence, naplněné několika dějinnými zvraty.

Vznikl jako orgán města koncem druhé světové války aktivitou kutnohorských odbojových skupin na základě dohod londýnského a moskevského vedení, dekretu prezidenta republiky a Košického vládního programu. Do roku 1948 fungoval jako výbor demokratický, byl limitován existencí Národní fronty Čechů a Slováků, jež připouštěla existenci jen vybraných politických stran. Tyto strany, Československá strana národně socialistická, Československá strana lidová, Komunistická strana Československa a Československá sociální demokracie, byly zpočátku zastoupeny paritně, po volbách v roce 1946 pak na základě volebních výsledků. Na tomto místě lze znovu připomenout, že na rozdíl od výsledků voleb pro celé Československo komunisté v Kutné Hoře tehdy nevítezili.

Vyhrocování politického zápasu vyústilo až v únorové události roku 1948. Představitel Kutné Hory z řad národních socialistů po vzoru svých stranických kolegů v Praze a i jinde

⁶² O výsledcích konaných komunálních voleb informoval 6. prosince okresní týdeník *Obzory Kutnohorská*, 1990, č. 24, s. 1.

⁶³ SOKA Kutná Hora, Zápisy o schůzích rady MěNV, schůze 27.11.1990.

v republice odstoupili ze svých funkcí. Sociální demokracie se připojila ke vzniku akčních výborů Národní fronty. Strana lidová v Kutné Hoře zaváhala, jak je to možné sledovat na jejím zástupci v radě, až se nakonec dostala do vleku událostí bez možnosti jejich ovlivňování. Po Únoru se Místní národní výbor Kutné Hory změnil víceméně pouze v úřad schvalující a vykonávající pokyny orgánů a úřadů nadřazených, jež navíc společně podléhaly Komunistické straně Československa, i když skryté za formálním přetrváváním Národní fronty. Volby do zastupitelského sboru se změnily ve schvalování jednotné kandidátky NF, i když při prvních „volbách“ po Únoru je v Kutné Hoře počet bílých lístků stejně jako počet lístků prohlášených za neplatné poměrně vysoký. I to svědčí o tom, že se obyvatelé města s nastalou situací smiřovali jen pomalu.

Tato situace přetrvávala po celá padesátá léta. Jako další příklad čistky na národním výboru lze uvést jeho „reorganizaci“ v srpnu 1950, provedenou navíc bez (alespoň podle tehdejších zákonů) regulérních voleb pouze schválením na veřejném shromáždění občanů před Vlašským dvorem.

Druhá polovina šedesátých let byla dobou postupného „uvolňování“, v rámci něhož se množily kritiky výše popsané situace a činnosti MěstNV a také zhoršující se situace ve městě. Sami členové rady a poslanci národního výboru si většinou tento stav uvědomovali a popsané aktivity vrcholného orgánu města umožňují sledovat odraz celostátních událostí „pražského jara“ v místních poměrech okresního města. Zvláště je nutné vyzdvihnout aktivitu samotných občanů, vyjádřenou především vysokou aktivní účastí na předvolebních schůzích na jaře 1968 a konečně i sepsanou a publikovanou výzvou Pro záchranu Kutné Hory z července téhož roku. Vnější zásahem v srpnu 1968 se ale dramaticky změnila situace v celém Československu a pochopitelně také v Kutné Hoře.

Doba normalizace začíná na národním výboru v roce 1969 pronášenými sebekritickými projevy, vedenými snahou omluvit „pomýlení“ z předchozího roku. Aktivity občanů v roce 1968, které nebyly organizovány stranou nebo jiným orgánem, se zpětně staly podezřelými a výzva Pro záchranu Kutné Hory byla přímo přirovnána ke „kontrarevoluční“ výzvě Ludvíka Vaculíka Dva tisíce slov. Zároveň je však doba šedesátých a sedmdesátých let dobou zvýšené stavební činnosti, jak o tom hovoří např. hodnocení za volební období 1964-1971. Toto sedmileté volební období díky svému prodloužení zákonem nemá co do délky trvání v historii národního výboru období.

Roky 1989 a 1990 přinesly v důsledku celospolečenských událostí v Československu také změny v Městském národním výboru Kutné Hory, a to nejen v jeho personálním obsazení, ale především v zastoupení politických stran a hnutí. To už se však jeho existence blížila ke konci. V prosinci 1990 zanikl a byl nahrazen Městským úřadem Kutné Hory, jehož představitel (a členové městského zastupitelstva) vzešli ze svobodných komunálních voleb na podzim roku 1990.

Jako zvláštní nit se také dějinami národního výboru, i když už vlastně začíná před druhou světovou válkou a „končí“ až v roce 1991, táhne osud pomníku prezidenta T. G. Masaryka před Vlašským dvorem, jehož opakované odhalování a odstraňování jasně vypovídá o konkrétní politické situaci v Československu a i v Kutné Hoře samotné.

Historie MNV a MěstNV přibližuje nejen nejvyšší představitele Kutné Hory a jejich činnost, ale umožňuje rovněž sledovat vliv celospolečenských událostí na dění v okresním městě a jeho reakce. Zároveň se zmiňuje o některých problémech (ekonomických, kulturních, bytových aj.), s nimiž se město potýkalo a k nimž musel národní výbor zaujmout určité stanovisko. Jakým způsobem vzniklé problémy národní výbor řešil (a nebo ke kterým svou činností dokonce sám napomohl), by mělo být posuzováno nejen v konkrétních případech, ale také vzhledem k pravomocem, jakými disponoval, k reálným možnostem jejich využití a vzhledem k politické situaci, jež v té které historické době byla.

V čele Místního (Městského) národního výboru Kutné Hory se za léta jeho existence vystřídal osm řádných předsedů a další čtyři předsedové zastupující. Pouze první z nich, Josef Horných, nebyl členem Komunistické strany Československa, nýbrž strany národně socialistické. Obdobně to bylo i u ostatních desítek místopředsedů, náměstků, tajemníků, členů rady a vlastně i poslanců - zastoupení nekomunistických stran bylo po únoru 1948 vzhledem k absolutním počtům minimální. Stranická příslušnost by se však neměla stát kritériem při hodnocení práce a činnosti toho nebo onoho zvoleného zástupce občanů Kutné Hory. S tím samozřejmě přímo souvisí také výsledky voleb - jako demokratické lze označit pouze volby v roce 1946 a 1990, jako naprosto kuriózní pak „volby“ při reorganizaci MNV v roce 1950.

Názory na konkrétní akce, na jednotlivé osobnosti, na celkovou činnost, nebo dokonce na samu existenci Místního národního výboru a poté Městského národního výboru Kutná Hora v letech 1945-1990 se mohou rozcházet. Přesto však dějiny MNV a MěNV v Kutné Hoře nesmazatelně představují jednu z kapitol bohatých dějin tohoto historického města.

Prameny a literatura

Text této publikace vychází především z pramenů Fondu Městský národní výbor Kutná Hora, uloženého v Státním okresním archivu Kutná Hora. Jedná se zvláště o *Zápisy (Protokoly) o schůzích pléna MěNV Kutná Hora* z let 1945-1990 a *Zápisy (Protokoly) o schůzích rady MěNV Kutná Hora* z let 1945-1990. Vedle toho byly také použity *Zápisy o schůzích (obecní) správní komise Kutné Hory* z let 1938-1943 a rovněž zápisy z *Kroniky Kutné Hory* 1945-1952 a 1952-1958. Dané problematiky se mohou týkat také archivní materiály z Fondu Okresní národní výbor Kutná Hora, který je uložen tamtéž. Jako zvláštní prameny byly použity originály, kopie nebo přepisy dokumentů ze soukromého archivu autorů.

Co se týče literatury, lze vedle uvedeného seznamu článků a publikací pro studium historie MNV a MěNV Kutná Hora využít také celých ročníků regionálních periodik. Jedná se především o *Svobodné noviny* z roku 1945, týdeník *Úder* vycházející v letech 1945-1948 a 1960-1990, *Obzory Kutnohorska* z roku 1990 (ročník I) a rovněž jejich dvojčíslo 18-19 z roku 1995, věnované padesátému výročí konce 2. světové války. Dále se jedná o časopis *Krásné město* z let 1946-1951 a 1969-1971, měsíčník *Kutnohorský zpravodaj* a také čtvrtletník *Kutná Hora*, vydávané Městským národním výborem Kutné Hory. Zároveň byly pro tuto práci použity v textu citované ústavní zákony, zákony a usnesení.

- Bouška, Jaroslav, *Poznámky k obnově pomníku T. G. M.*, Krásné město, 1948, č. 3, s. 29-31.
Čestný dar Kutné Hory prezidentu a vládě republiky, Krásné město, 1949, č. 3, s. 36.
Dále a směleji vpřed k vybudování socialismu, Krásné město, 1950, č. 3-4, s. 17-19.
Demharter, Josef K. B., *Veškerá moc vychází z vůle lidu*, Úder, 1945, č. 8, s. 1.
Fiala, Václav, *Pomník národní hymny Kde domov můj?*, Krásné město, 1946, č. 1, s. 9-10.
Historie a současnost podnikání na Kutnohorsku a Čáslavsku, Městské knihy s.r.o., Žehušice 2003.
Horných, Josef, *Jak byl ustaven místní národní výbor*, Svobodné noviny, 1945, č. 2, s. 1.
Horných, Josef, *O přípravě k utvoření místního národního výboru v Kutné Hoře*, Krásné město, 1946, č. 4, s. 34-35.
Horných, Josef, *Rok práce*, Krásné město, 1946, č. 6, s. 62.
Horných, Josef, *První rok dvouletky MNV v Kutné Hoře*, Krásné město, 1947, č. 6, s. 66.
Chmelík, Vladimír, *Kutná Hora v dvouletém budovatelském plánu*, Krásné město, 1946, č. 6, s. 62-63.
Jelínek, Jan, *Kutná Hora po roce 1945*, Kutnohorský zpravodaj - zvláštní výtisk (700. výročí vzniku názvu Kutná Hora 1289-1989), 1989, s. 18-23.

- Jelínek, Jan, *Kutná Hora*, TEPS, Praha 1990.
- Jelínek, Zdeněk, *Kutnohorští skauti v boji proti hákovému křížci*, Obzory Kutnohorska, 1995, č. 18-19, s. 11.
- Košický vládní program*, Svoboda, Praha 1975.
- Laštovička, Bohuslav, *V Londýně za války. Zápasy o novou ČSR 1939-1945*, Svoboda, Praha 1978.
- Nový místní národní výbor v Kutné Hoře*, Úder, 1945, č. 3, s. 2.
- Nuhlíček, Josef, *Místní národní výbor v Kutné Hoře*, Krásné město, 1946, č. 1, s. 9.
- Nuhlíček, Josef, *Pomník presidenta Dr. T. G. Masaryka*, Krásné město, 1946, č. 1, s. 10
- Nuhlíček, Josef, *Kutná Hora v revolučním květnu 1945*, Krásné město, 1946, č. 4, s. 35-37.
- Nuhlíček, Josef, *President dr. Eduard Beneš navštívil Kutnou Horu 6. července 1946*, Krásné město, 1946, č. 4, s. 43.
- Nuhlíček, Josef, *Občanstvo Kutné Hory hovořilo již po třetí s Místním národním výborem*, Krásné město, 1946, č. 6, s. 67.
- Nuhlíček, Josef, *Město Kutná Hora jmenovalo předsedu vlády Klementa Gottwalda, předsedu ÚNS Josefa Davida a náměstkyni předsedy vlády Zdeňka Fierlingera a Msgre dr. Jana Šrámka svými čestnými občany*, Krásné město, 1946, č. 6, s. 67-68.
- Nuhlíček, Josef, *Výstava „700 let československého hornictví“ v Kutné Hoře*, Krásné město, 1949, č. 2, s. 14.
- Nuhlíček, Josef, *Z kutnohorské kroniky*, Krásné město, 1951, č. 3, s. 22-23.
- Občané a občanky!* Svobodné noviny, 1945, č. 1, s. 2.
- Pospíšil, Ladislav, *Slovo na úvod*, Kutnohorský zpravodaj - 700. výročí vzniku názvu Kutná Hora 1289-1989, 1989, zvláštní výtisk, s. 1.
- Poučení z krizového vývoje ve straně a společnosti po XIII. sjezdu KSČ. Rezoluce k aktuálním otázkám jednoty strany*. Oddělení propagandy a agitace ÚV KSČ, Praha 1971.
- Pro záchranu Kutné Hory*, Úder, 1968, č. 32, s. 2-3.
- Provaz, Lukáš, *Kutná Hora v pohnutém období let 1938-1943*, I-VIII, Kutnohorský deník, 21.1., 28.1., 4.2., 11.2., 18.2., 25.2., 3.3. a 10.3.2000, s. 10.
- Provolání krajského akčního výboru národní fronty Všichni svorně a jednotně za obrozenou vládou Klementa Gottwalda*, Úder, 1948, č. 10, s. 1.
- Předseda vlády Antonín Zápotocký a ministr prof. Dr. Ing. Emanuel Šlechta čestnými občany města Kutné Hory*, Krásné město, 1948, č. 4, s. 45.
- Směrnice ÚV NF ČSSR k zabezpečení voleb do zastupitelských sborů v roce 1986*, ÚV NF ČSSR, Praha 1986.
- Socialisté v Kutné Hoře se dohodli*, Úder, 1945, č. 6, s. 1.
- Stračovská, Emilie, *Novou cestou*, Krásné město, 1948, č. 1, s. 4-5.
- Šíblo, Václav, *Masarykův pomník a tradice v Kutné Hoře*. In: *Tomáš Garrigue Masaryk. Osobnost a tradice. Kutná Hora 1991*, Zastupitelstvo města Kutné Hory, Kutná Hora 1991, s. 18-24.
- Štroblová, Helena - Altová, Blanka a kol., *Kutná Hora*, NLN, Praha 2000.
- Ústava 9. května*, Orbis, Praha 1951.
- Ustavující plénum MěstNV v Kutné Hoře*, Úder, 1981, č. 26, s. 2.
- Vaněk, Lubomír, *Průvodce po archivních fondech a sbírkách (Okresní archiv v Kutné Hoře)*, ONV Kutná Hora, Kutná Hora 1969 (kap. *Okres Kutná Hora*, s. 7-18).
- Volební program 1986-1991 MěstV NF a MěstNV Kutná Hora*, MěstNV Kutná Hora, Kutná Hora 1986.
- Vrána, Pavel, *První rok naší pětiletky*, Krásné město, 1949, č. 6, s. 63-66.
- Výstava „700 let československého hornictví“ v Kutné Hoře*, Krásné město, 1949, č. 2, s. 13-14.

Zikmunda, Ludvík, *Vyjádření rady městského národního výboru v Kutné Hoře k odstranění pomníku T. G. Masaryka*, Úder, 1968, č. 28, s. 3.

Změna v Městském národním výboru v Kutné Hoře, Krásné město, 1970, č. 1, s. 15-16.

Přílohy

Předsedové MNV a MěstNV Kutná Hora 1945-1990

Josef Hornych (1891-1974)	5. května 1945 - 25. února 1948
Pavel Vrána (1887-1961)	25. února 1948 - 8. srpna 1950 ¹⁾
Ladislav Jůva (1906-1958)	8. srpna 1950 - 24. května 1957
Josef Šlechta (1912-1986)	24. května 1957 - 22. ledna 1959
Václav Sovák (?)	22. ledna - 4. března 1959 ²⁾
Ludvík Zikmunda (1909-1990)	4. března 1959 - 31. prosince 1969 ³⁾
Jaroslav Suchý (nar. 1922)	1. ledna - 2. listopadu 1970 ⁴⁾
Vladimír Podávka (1918-2001)	2. listopadu 1970 - 11. listopadu 1976
prom. hist. Lubomír Vaněk (1925-1986)	11. listopadu 1976 - 18. prosince 1979 ⁵⁾
František Zedník (1929-2000)	29. května - 4. září 1979 ⁶⁾
Jan Jelínek (1925-2003)	4. září - 18. prosince 1979 ⁷⁾
ing. Ladislav Pospíšil (nar. 1944)	18. prosince 1979 - 4. prosince 1990

¹⁾ I. náměstek P. Vrána byl předsedou MNV oficiálně zvolen až 24.6.1948, do té doby byl zastupujícím předsedou po rezignaci J. Hornycha.

²⁾ Náměstek V. Sovák zastupoval nezvoleného předsedu.

³⁾ Od 21.6.1960 předsedové MěstNV.

⁴⁾ Náměstek J. Suchý zastupoval nezvoleného předsedu MěstNV.

⁵⁾ L. Vaněk funkci od května 1979 nevykonával a zůstal pouze titulárním předsedou.

⁶⁾ Místopředseda F. Zedník byl ve funkci zastupujícího předsedy za nemocného L. Vaňka, než sám nemohl pro zdravotní potíže funkci vykonávat.

⁷⁾ Místopředseda J. Jelínek vystřídal F. Zedníka ve funkci zastupujícího předsedy za nemocného L. Vaňka.

I. náměstci předsedy MNV 1945-1954

Jaroslav Mach	květen-červen 1945
Bohumil Čihák	červen 1945 - červenec 1946
ing. Vladimír Chmelík	červenec 1946 - únor 1948
Pavel Vrána	únor-červen 1948 ¹⁾
František Klos	červen 1948 - září 1949
Stanislav Lustig	září 1949 - srpen 1950
Bohumil Láznovský	srpen 1950 - duben 1952 ²⁾
Antonín Červený	duben 1952 - únor 1953
Bohumil Láznovský (znovu)	únor 1953 - květen 1954 ³⁾

¹⁾ Koncem února 1948 se P. Vrána chopil vedení MNV, když zastupoval odstoupivšího J. Hornycha. V červnu 1948 byl zvolen řádným předsedou.

²⁾ B. Láznovský se stal v dubnu 1952 II. náměstkem a v únoru 1953 zpět I. náměstkem.

³⁾ B. Láznovský se stal v květnu 1954 náměstkem bez určení pořadí, když už funkce II. a III. náměstka neexistovaly.

II. náměstci předsedy MNV 1945-1953

JUDr. Miloslav Haertl	květen-červen 1945 ¹⁾
Petr Blahník	červen 1945 - červenec 1946

JUDr. Gustav Svěrák	červenec 1946 - červen 1948 ²⁾
Emilie Stračovská	červen 1948 - srpen 1950
Jindřich Výborný	srpen 1950 - duben 1952
Bohumil Lázňovský	duben 1952 - únor 1953 ³⁾

¹⁾ JUDr. M. Haertl byl v letech 1938-42 místopředsedou obecní správní komise Kutné Hory a v letech 1942-43 jejím předsedou.

²⁾ JUDr. G. Svěrák byl sice v březnu 1948 odvolán, ale ještě v tomtež měsíci byl do funkce opět schválen. V červnu 1948 se stal III. náměstkem.

³⁾ B. Lázňovský byl v letech 1950-52 I. náměstkem a poté zvonu od února 1953.

III. náměstci předsedy MNV 1945-1950

Josef Kaube	květen-červen 1945
JUDr. Gustav Svěrák	červen 1948 - srpen 1950 ¹⁾

¹⁾ JUDr. G. Svěrák byl do března 1948 II. náměstkem.

Náměstci předsedy MNV a MěstNV 1954-1970 ¹⁾

Bohumil Lázňovský	květen 1954 - květen 1957 ²⁾
Václav Sovák	květen 1957 - červen 1960 ³⁾
Jaroslav Suchý	červen 1960 - prosinec 1970 ⁴⁾

¹⁾ Poněvadž byl od roku 1954 náměstek pouze jeden, upustilo se od jeho číslování.

²⁾ B. Lázňovský byl v letech 1950-52 a 1953-54 I. náměstkem a 1952-53 II. náměstkem.

³⁾ V. Sovák zastupoval nezvoleného předsedu MNV v období leden-březen 1959.

⁴⁾ J. Suchý již náměstkem předsedy MěstNV. V období leden-listopad 1970 zastupoval nezvoleného předsedu.

Tajemníci MNV a MěstNV 1950-1990

Vladimír Chudík	listopad 1950 - září 1952
Václav Vytlačil	květen 1954 - červen 1960
Miroslav Ďoubal	červen 1960 - říjen 1963 ¹⁾
Bohuslava Jiroutková	červenec 1964 - březen 1966
Josef Pavel	březen 1966 - prosinec 1974
Jiří Berný	prosinec 1974 - listopad 1976
Jana Němcová	listopad 1976 - červen 1981 ²⁾
Jiří Berný (znovu)	červen 1981 - červen 1986
Miroslav Šír	červen 1986 - květen 1989
<i>Olga Nekvasilová</i>	<i>květen-červen 1989 ³⁾</i>
JUDr. Vladimír Řezáč	červen 1989 - březen 1990
JUDr. Jan Egidy	duben-prosinec 1990

¹⁾ Od června 1960 tajemníci MěstNV.

²⁾ J. Němcová byla poté zvolena místopředsedkyní MěstNV.

³⁾ Místopředsedkyně MěstNV O. Nekvasilová zastupovala nezvoleného tajemníka.

Místopředsedové MěstNV 1971-1990 ¹⁾

František Zedník	březen 1971 - prosinec 1979 ²⁾
Stanislav Vaněk	duben 1972 - leden 1973
Jan Jelínek	říjen 1975 - prosinec 1985 ³⁾

Jiří Berný	leden 1980 - červen 1981
Jana Němcová	červen 1981 - duben 1983 ⁴⁾
Olga Nekvasilová	duben 1983 - červen 1989 ⁵⁾
Miroslav Chmel	leden 1986 - březen 1990
Josef Pelikán	duben-prosinec 1990

¹⁾ Místopředsedové MěstNV měli být dva, ale v některých obdobích nebyly obě funkce obsazeny.

²⁾ F. Zedník byl v období květen-září 1979 zastupujícím předsedou MěstNV.

³⁾ J. Jelínek byl v období září-prosinec 1979 zastupujícím předsedou MěstNV.

⁴⁾ J. Němcová byla v letech 1976-1981 tajemnicí.

⁵⁾ O. Nekvasilová byla v období květen-červen 1989 také zastupující tajemnicí.

Volby do MNV a MěstNV v Kutné Hoře 1945-1990

- 1945 - Nejednalo se o volby v pravém slova smyslu, jednotlivé politické strany pouze nominovaly své zástupce a všechny čtyři (ČSNS, KSČ, ČSL a ČSSD) byly od 2. června zastoupeny stejným počtem.
- 1946 - Poslední demokratické volby před Únorem se konaly 26. května. Vítězné strany: 1. ČSNS, 2. KSČ, 3. ČSL.
- 1948 - Volby se konaly 30. května. U voleb v letech 1948-1986 byla předkládána pouze kandidátka NF, a proto nejsou žádné vítězné politické strany uváděny.
- 1950 - Volby 8. srpna proběhly pouze formou aklamace při shromáždění občanů na Havlíčkově náměstí.
- 1954 - Volby se konaly 16. května.
- 1957 - Volby se konaly 19. května.
- 1960 - Volby se konaly 19. června.
- 1964 - Volby se konaly 14. června.
- 1971 - Volby se poprvé konaly ve dvou dnech, a to 26. a 27. listopadu.
- 1976 - Volby se konaly 22. a 23. října.
- 1981 - Volby se konaly 5. a 6. června.
- 1986 - Poslední volby do MěstNV Kutná Hora v socialistickém Československu se konaly 23. a 24. května.
- 1990 - Demokratické volby se konaly 24. listopadu. Vítězné strany: 1. Koalice OF a Strany zelených, 2. KSČ, 3. KDU.

Volební období a počty poslanců a členů rady MNV a MěstNV

- 1945 - volební období do června 1945
 - počet členů MNV: 4 představitelé + 8 členů „užšího“ výboru + 23 dalších
- 1945 - volební období 1 rok
 - počet členů MNV 36, počet členů rady 13
- 1946 - volební období 2 roky
 - počet členů MNV 36, počet členů rady 12
- 1948 - volební období nestanoveno, ale po dvou letech byl MNV reorganizován
 - počet členů MNV 36, počet členů rady 12
- 1950 - volební období 4 roky
 - počet členů MNV 48, počet členů rady 12
- 1954 - volební období 3 roky
 - počet poslanců MNV 98, počet členů rady 9
- 1957 - volební období 3 roky
 - počet poslanců MNV 98, počet členů rady 13

- 1960 - volební období 4 roky
 - počet poslanců MěstNV 60, počet členů rady 13
- 1964 - volební období původně 4 roky, ale roku 1968 zákonem prodlouženo do roku 1971
 - počet poslanců MěstNV 60, počet členů rady původně 13, v roce 1968 se zvolením dalšího zvedl počet na 14
- 1971 - volební období 5 let
 - počet poslanců MěstNV 62, počet členů rady 13
- 1976 - volební období 5 let
 - počet poslanců MěstNV 70, počet členů rady 13
- 1981 - volební období 5 let
 - počet poslanců MěstNV 90, počet členů rady 15
- 1986 - volební období původně 5 let, ale roku 1990 bylo zákonem zkráceno
 - počet poslanců MěstNV 101, počet členů rady 15

Dokument „Pro záchranu Kutné Hory“

Kutná Hora patřila odedávna pro své cenné umělecké památky mezi historické klenoty naší vlasti a byla již od středověku druhým nejvýznamnějším politickým a kulturním centrem našeho státu po Praze. Po vrcholných obdobích, jakým bylo např. i období předbrežnové roku 1848, kdy Kutná Hora pod vedením J. E. Vocela, V. Štiety a jiných byla skutečně střediskem revolučních myšlenek a dala naší zemi nejzávažnější kulturní podněty tohoto období /byl zde založen první český ochotnický spolek, jeden z prvních zpěváckých spolků, byla otevřena jedna z nejstarších veřejných knihoven i jedna z nejstarších středních škol atd./, začaly se projevovat některé prvky stagnace, které nutně vycházely i z úpadku hospodářského.

Zdálo by se, že období po roce 1945, kdy se náš lid vydal na novou cestu budování, dojde i k opětovnému povznesení Kutné Hory na ono místo, které v minulosti zvláště na kulturním poli pro náš národ znamenala. Namísto toho jsme však v celém období uplynulých 20 let byli svědky naprosté bezradnosti v celkové koncepci dalšího rozvoje města.

Všechny snahy o to vytvořit z Kutné Hory město převážně průmyslové nenavazují na tradici města, zůstávají mu cizí a dostávají se do přímého rozporu s přirozeným historickým posláním Kutné Hory. Nad touto situací je nutno se vážně zamyslet.

Výrazem této koncepce, jejíž těžiště se přesunulo do oblasti průmyslové a opomíjelo kulturní poslání našeho města, jemu vlastní již po několik staletí, se stal i směrný územní plán z roku 1950 a jeho revize z roku 1968 i asanační plán historického jádra města z roku 1961. Oba tyto plány snižují význam historického jádra na úroveň jednoho z obytných okrsků nově plánovaného města, jehož nová bytová výstavba byla podstatně motivována potřebami nově budovaného závodu ČKD. Podobně i problematika dopravní i zásobovací byla řešena v těchto intencích a neřešila vlastní potřeby Kutné Hory jako jednoho z nejvýznamnějších kulturních center naší vlasti.

Je nutno si totiž uvědomit, že Kutná Hora je jediným urbanistickým celkem na světě, kde se po druhé světové válce zachovala komplexně původní gotická skladba města. Naše město není tudíž ve světě slavné jenom svými vynikajícími stavebními památkami jako chrám P. Barbory, Vlašský dvůr, Hrádek atd., ale jako unikátní dochovaný stavební celek, který se podařilo zachovat přes všechny zásahy z minulých dob až na naše časy.

Je proto povinností dnešní generace zachovat tento cenný soubor v jeho celistvosti a zhodnotit jej současnými potřebami moderního života i stále stoupajícího turistického ruchu.

Po dvacet let nebyly však tyto zásadní myšlenky respektovány a zejména pak v posledních letech docházelo k záměrnému potlačování historického a společenského významu města v této oblasti.

Tato nejasněná koncepce byla naší veřejností pocítována jako element našemu městu cizí

a neúspěch veškerých snah po zvrácení této situace vyústil až v pasivitu ke kulturnímu a společenskému dění v Kutné Hoře. Ani profesionálním i dobrovolným kulturním pracovníkům se nepodařilo přes dlouholeté obětavé úsilí tento stav změnit.

Dnešní doba dává každému občanu naší republiky možnost přímého a pravdivého vyjádření vlastních názorů. Této možnosti využívají pracovníci působící na úsecích dalšího kulturního rozvoje Kutné Hory, kteří se sešli na půdě OV NF dne 18. července 1968 k tomu, aby poukázali na nedostatky dosavadní koncepce a předložili konkrétní požadavky na další rozvoj našeho města, který by byl v souladu s přirozeným historickým jeho vývojem.

Chceme z Kutné Hory vytvořit v souladu s jejími hlubokými tradicemi a životními potřebami, které vyplývají z přirozené podstaty, charakteru města a očekávaného rozvoje, město, které uspokojí nejen rostoucí kulturní potřeby svých obyvatel, ale stane se vynikajícím kulturním a turistickým centrem naší republiky. Je nutno zdůraznit, že z Kutné Hory je třeba vytvořit především kulturní středisko a v tomto smyslu plánovat i rozvoj průmyslu, aby její historické jádro nebylo narušováno.

Tuto novou náplň života Kutné Hory je nutno bezodkladně realizovat těmito opatřeními:

1/ přepracovat ideovou koncepci rozvoje města jako příklad pro vypracování směrného územního plánu i asanačního plánu tak, aby se historické jádro města stalo živým kulturním centrem okresního města při zachování všech památkových hodnot a jejich slohové čistoty.

a/ Soustředit do jádra města turistický zájem s jeho moderními požadavky a nároky na kulturu prostředí i služeb. Předpokladem je realizace podniků všeho druhu /divadelní představení, koncerty, výstavy, letní festival, divadelní přehlídky, symposia celostátního významu, obnova tradičních hornických slavností, které by těžily ze specifického vývoje města/, vybudování letní scény pod Vlašským dvorem, rozšíření možností výstavních sál, pořádání varhanních koncertů v objektech církevního charakteru, oživení vyletých restaurací v okolí města, otevření areálu Lorce, zřízení vyhovující sítě pohostinství, prodejen suvenýrů a uměleckých předmětů, antikvariátu, otevření nové reprezentativní prodejny Knihy apod. Pro podchycení turistického ruchu v Kutné Hoře žádáme vytvoření městského turistického informačního střediska, které by poskytlo odborné průvodcovské služby návštěvníkům z domova i ze zahraničí v celé památkové rezervaci a které by menšími výstavními expozicemi informovalo o kulturních památkách a bylo schopno podat návštěvníkům i informace o potřebných službách, ubytování /event. i v soukromí/, o veškerém kulturním dění a současně venovalo zvýšenou pozornost všem prostředkům účinné a vkusné propagace Kutné Hory v republice i za hranicemi. Účinnější propagaci by podle našeho názoru prospělo i pravidelné vydávání propagačního časopisu Kutné Hory. Jako základní předpoklad veškerého rozvoje turistického ruchu pokládáme nutnost zabezpečit dokonalou čistotu města, pořádek v ulicích a vybudovat potřebná hygienická zařízení.

b/ Vrátit Kutné Hoře její kdysi slavné místo v dějinách našeho školství. V první řadě přehodnotit současnou školskou politiku města, která nejen že se nezaměřuje ani na zajištění základního školství, ale podceňuje dokonce zásadně sociální a ekonomický dosah i význam možnosti vyššího vzdělání pro město. Žádáme proto, aby neprodleně byly realizovány požadavky na důstojné umístění gymnasia v našem městě jako potřeba v současné době nejnaléhavější. Nedostatkem prostoru je vážně ohrožena existence této jedné z nejstarších středních škol v Čechách. Navíc v souladu s celkovou naší koncepcí rozvoje města žádáme obnovu dalších typů středních a odborných škol a v dohledné době prosadit do Kutné Hory umístění fakulty vysoké školy humanitního nebo umělecko-průmyslového zaměření, které je městu vlastní, pro jehož zřízení jsou v městě plně předpoklady a které bude přínosem pro Kutnou Horu v jejím kulturním poslání. V souvislosti s tím obnovit činnost starých uměleckých řemesel jako např. varhanářství, řezbářství, umělecké kovářství a zřítit výzkumnou památkovou četou zaměřenou na moderní technologii pro sanaci a rekonstrukci,

jakož i rozšířit možnosti polygrafického průmyslu. Tím se podstatně obohatí a ovlivní život města, do jehož charakteru vstoupí nová společenská skladba. Tato skutečnost pozvedne město nejen kulturně, ale i ekonomicky a podstatně příznivě změní celý životní styl Kutné Hory.

c/ V uplynulých letech byla nesprávně prováděna politika krátkodobých opatření, která realizovala jen momentálně akutní požadavky přemísťování institucí, jak vyplývaly z naléhavých potřeb vyklizování havarijních objektů. Pociťujeme naléhavou potřebu dlouhodobého dislokačního programu, který by realizoval soulad společenských, obchodních, distribučních, rekreačních a komunikačních potřeb města. Tento dislokační program bude závaznou směrnicí a podkladem jednak pro směrným územní plán i asanační plán, jednak vyjádří novou koncepci kulturního a společenského života města. Konkrétním příkladem neujasněné dislokační koncepce v našem městě je osud Sankturinovského domu na Palackého náměstí, u něhož došlo v průběhu sanačních prací čtyřikrát ke změně funkční náplně a v současné době, kdy je již projektová studie vypracována, není náplň objektu stále zcela jasná. V této souvislosti je nutné znovu zvážit dislokační potřeby MěstNV v souvislosti s nárůstem počtu obyvatel, zvážit mimořádně exponované místo Sankturinovského domu ve středu turistického ruchu a vycházet z výjimečných historických hodnot objektu, které jsou dány. Obdobně je nutno zvážit poslání a úlohu Vlašského dvora, který představuje v našem městě památku nejvyšší kategorie[.] a prosadit v dislokační studii, aby tato národní kulturní památka byla zhodnocena vnitřní funkční náplní, především kulturního využití. Stejně jako bude využito kláštera Voršilek jako výchozího bodu turistické trasy na severovýchodním okraji města, doporučujeme využít bývalou jezuitskou kolej, která leží na výjimečně přitažlivé trase v sousedství chrámu P. Barbory, v intencích naší kulturní a školské koncepce. Doporučujeme, aby v dislokačním programu byla řešena určitá střediska s uceleným účelovým zaměřením. Navrhujeme např. soustředít do areálu Rejskova náměstí a Husovy třídy, který je mimořádně výtvarně obohacen stavbou gotické Kamenné kašny, provoz Okresní knihovny do celého objektu č.p. 145 s rozšířením služeb do č.p. 144 vybudováním čítárny, studovny, diskotéky, čítárny pro mládež; oživit dvůr č.p. 145 letní čítárnou a lokalizovat do tohoto náměstního prostoru exkluzivní prodejnu antikvariátu; vytvořit koncertní síň v barokním kostele sv. Jana Nepomuckého a využít pro účely Lidové školy umění objektu č.p. 146. Naprosto nedůstojné a svému významu neodpovídajícím způsobem jsou umístěny i sekretariáty významných společenských organizací jako např. Socialistické akademie, SČSP a dalších. I jejich požadavky musí dislokační plán vzít v úvahu.

Žádáme proto Městský národní výbor, aby bezodkladně ustavil městskou dislokační komisi složenou ze zástupců kulturních zařízení, pracovníků památkové ochrany, obchodu a služeb.

d/ Samotný kulturní život v Kutné Hoře bývá často podrobován kritice naší veřejnosti. Je nutno však konstatovat, že iniciativa samotných kulturních pracovníků, ať profesionálních či dobrovolných, byla po řadu let utlumována jednak přílišným zdůrazňováním podle našeho názoru chybné koncepce rozvoje města a z toho vyplývajícího nezájmu představitelů města, jednak tím, že nebyly vytvořeny podmínky pro provozování kulturní činnosti. Názorným příkladem omezování provozovatelské činnosti je Tylovo divadlo. Na úkor vlastního provozu divadla konají se denně nouzově v jeho šatnách kursy (jazykové, hudební, pohybové, psaní na stroji, těsnopisu a nápravného tělocviku), pro které se nenašlo jiné vhodné umístění. Jinou bolestnou otázkou je areál letního divadla v parku, zvláště jeho dnešní neujasněná rozestavěnost, která brání veškeré kulturní činnosti v letním období. Rovněž umístění samotného Domu kultury a vzdělání je nevyhovující a nespĺňuje základní požadavky ani na jeho poslání, ani na estetiku prostředí. Proto je bezpodmínečně nutné rozšířit dosavadní provozní místnosti DKV. Vyhovujícím řešením by bylo jeho přemístění do Sankturinovského domu. V případě, že bude zváženo jiné, pro kulturní potřeby města více vyhovující využití

tohoto domu, bylo by nutné dát Domu kultury a vzdělání k dispozici celý sousední dům v Husově tř. (Jamborův dům) včetně přízemí jako účelový komplex se stávajícím č.p. 151. V zásadě je nutno též vyřešit umístění městské galerie. Dosavadní možnost dvou výstavních místností je naprosto nevyhovující a vůbec neumožňuje vystavit sbírky města. Původní náplň exponátů Felixe Jeneweina, které podle jeho odkazu mají být trvale instalovány, nemůže být veřejnosti představena, protože exponáty jsou bohužel uskladněny v depositáři. Z tohoto faktu vyplývá i obava o přenesení díla Felixe Jeneweina z Kutné Hory. Je proto zapotřebí otevřít galerii v celém rozsahu tak, aby bylo možno instalovat jak odkaz Felixe Jeneweina, tak i zajímavou městskou ikonografii a navíc zřídit stálou výstavní síň pro soudobé umění.

e/ Ve smyslu těchto záměrů žádáme tedy po vyjádření dislokační komise urychlené přepracování směrného plánu a asanačního plánu jako jeho předstupně buď formou soutěží[,] nebo samostatnou prací městských architektů a dát správnost této koncepce po všeobecné diskusi ke schválení příslušným orgánům s přizváním odborníků nejvyšší úrovně. Po tomto schválení postoupit vypracovaný směrný územní plán k oponentnímu řízení, které v případě Kutné Hory jako mimořádně hodnotného městského celku přísluší nejvyšším odborným místům v naší republice, namně odborníkům Českého vysokého učení technického. Urychleně zajistit naléhavou potřebu projektové složky se sídlem v Kutné Hoře pro zpracování rekonstrukce historického jádra.

2/ Problémy kulturního života v Kutné Hoře spatřujeme i v dosavadním způsobu koordinace této činnosti mezi jednotlivými pořadateli. Tímto koordinujícím orgánem by podle našeho názoru měla být kulturní komise Městského národního výboru, jejíž složení by ovšem mělo odpovídat požadavkům změněné koncepce života města, jehož těžiště se stále více přesouvá do oblasti kultury. Také váha a význam kulturní komise přímo v radě Městského národního výboru musí být respektována vzhledem k současným i budoucím potřebám města tak, aby přinejmenším předseda této komise byl členem rady MěstNV. Protože však při dnešním obsazení kulturní komise nemohou se zde soustředit všichni zájemci a odborníci v otázkách kultury, doporučujeme zřídit oponentní orgán dobrovolných poradců, nezávislých na komisi, který by svou kvalifikací zajistil správné rozhodování komise a stal se občanským garantem všech kulturních požadavků našeho města. Stejně věříme, že budoucí vývoj v Kutné Hoře si vynutí zřízení samostatného odboru kultury MěstNV.

Předkládáme všem veřejným orgánům v našem městě i celé kutnohorské veřejnosti naše stanovisko k současnému stavu i k dalšímu výhledu rozvoje našeho města. Naše požadavky jsou výsledkem našeho dlouhodobého úsilí dát Kutné Hoře takové postavení, jaké jí právem vzhledem k jejímu postavení v minulosti i významu mezi ostatními městy i vzhledem k současné ekonomické situaci našeho státu plně náleží. Vyzýváme vás všechny k zamyšlení nad našimi slovy a zveme vás k aktivní spolupráci pro další rozkvet našeho města.

Věříme, že naše výzva najde u vás všech, jimž leží další osud našeho města stejně na srdci jako nám, patřičný ohlas. Žádáme vás proto o vaše názory, rady i další náměty, které můžete posílat na Okresní výbor Národní fronty, a jsme přesvědčeni, že vás v brzké době budeme moci informovat o realizování našich i vašich podnětů.

Jaroslav Alt, akademický malíř

Rudolf Dvořák, tajemník Socialistické akademie

Ing. František Dyntar, vedoucí projekce oborového ředitelství Kamennouhelných dolů
Kladno, provoz Kutná Hora

Emanuel Frisch, pracovník Domu kultury a vzdělání

Jaroslav Hájek, předseda školské a kulturní komise Okresního národního výboru

Ludmila Hrušková, pracovnice Oblastního muzea

Marie Chválová, pracovnice Domu kultury a vzdělání

Ing. Petr Kalfus, pracovník Střediska státní památkové péče a ochrany přírody SKNV

Albína Kapičková, pracovnice Domu kultury a vzdělání
Antonín Kommers, vedoucí odboru školství a kultury ONV
Miloš Konvalina, ředitel Okresní knihovny
Helena Konvalinková, pracovnice Oblastního muzea
Josef Kouba, ředitel Domu kultury a vzdělání
Jarmila Kukralová, pracovnice Okresní knihovny
Gustav Kutílek, pracovník Domu kultury a vzdělání
Kamila Kutílková, pracovnice Domu kultury a vzdělání
Eva Lehečková, pracovnice Oblastního muzea
Ing. Jiří Mach, architekt Městského národního výboru
Jiří Mates, pracovník Domu kultury a vzdělání
Prom. hist. Eva Matějková, ředitelka Oblastního muzea a předsedkyně památkové komise
MěstNV
Otakar Matoušek, pracovník OV KSČ
Květa Michálková, pracovnice Okresní knihovny a předsedkyně kulturní komise MěstNV
Miloslav Oliva, vedoucí stavebního úseku Krajského investorského útvaru
Karel Pázler, ředitel Střední všeobecně vzdělávací školy a předseda Socialistické akademie
Vlasta Pázlerová, pracovnice Domu kultury a vzdělání
František Pokorný, vedoucí prodejny Kniha, n. p.
Jan Pospíšil, pracovník Domu kultury a vzdělání
Milan Pospíšil, pracovník Domu kultury a vzdělání
Jan Prokopec, pracovník Oblastního muzea
Dana Sadílková, pracovnice Oblastního muzea
Dr. Milan Skřivánek, pracovník Oblastního muzea
Zdeněk Sláma - Ostaš, pracovník Okresní knihovny
Ing. Jaromír Strnad, pracovník odboru výstavby Městského národního výboru
PhDr. Radko Šťastný, profesor SVVŠ a redaktor Kulturního kalendáře
Marie Vaňková, pracovnice Okresní knihovny
Ing. Vlastimil Veverka, vedoucí úseku výstavby Kamennouhelných dolů Kladno, provoz
Kutná Hora
Zdeněk Vlk, pracovník střediska Státní památkové péče SKNV
RSDr. Josef Vondrák, vedoucí tajemník OV KSČ
Zdeněk Vrba, redaktor Okresního rozhlasového studia
Otakar Vrbenský, pracovník Oblastního muzea

Dokument „Hodnocení rozvoje města Kutné Hory a činnosti Městského národního výboru v letech 1964-1971“

Stalo se již pravidlem, že v závěru svého volebního období skládají všechny zastupitelské orgány svým voličům účty, hodnotí svou práci a seznamují občany s tím, co se za celé volební období podařilo ve prospěch celé společnosti udělat.

Vzhledem k tomu, že podle rozhodnutí nejvyšších stranických a státních orgánů skončí koncem letošního roku prodloužené volební období dosavadních zastupitelských sborů všech stupňů, předkládáme Vám souhrnnou zprávu o zhodnocení práce a přehled docílených výsledků na jednotlivých úsecích činnosti národních výborů.

K hodnocení své práce jsme přistupovali pod dojmem významného 50. výročí založení Komunistické strany Československa. KSČ se od svého vzniku až po dnešek stala osvědčenou vůdkyní pracujících a inspirátorkou všech úspěchů, kterých naše společnost dosáhla při budování socialismu v naší zemi.

Rovněž závěry XIV. sjezdu Komunistické strany Československa, jehož průběh jsme

pozorně sledovali[,] nás vedou k tomu, abychom k hodnocení své práce postupovali i velmi zodpovědně, abychom si vytvořili solidní základ pro zpracování plánů pro další léta.

Hodnotíme-li dnes činnost národního výboru za uplynulé volební období 1964-1971, uvědomujeme si, jak toto prodloužené funkční období bylo složité a pro práci národních výborů obtížné.

Po volbách v roce 1964 byly hlavní směrnici pro práci národních výborů propagované plány, zpracované v předvolebním období. V nich jsme si vytýčili hlavní úkoly, směřující ke zkvalitnění organizačnické práce a k zintenzivnění budovatelského úsilí.

Významným mezníkem v práci národních výborů byl XIII. sjezd Komunistické strany Československa, který se sešel v roce 1966. Byl to první sjezd, který schválil samostatné usnesení, týkající se národních výborů. Jeho závěry sledovaly posílení postavení národních výborů jako orgánů státní moci a správy cestou posílení finanční, ekonomické a plánovací samostatnosti. Výsledkem tohoto úsilí bylo zvýšení samostatnosti v rozhodování národních výborů v oblasti státní správy a posílení působnosti i v oblasti socialistické zákonnosti.

V roce 1967 byl schválen a vydán nový zákon o národních výborech, který upravil působnost jednotlivých stupňů a který se stal významným nástrojem pro činnost národních výborů.

Další událostí, která však ovlivnila práci národních výborů negativně, byly události v letech 1968-9. Znamé záporné působení pravicových, protisocialistických sil mělo vliv na činnost celého státního mechanismu.

Byly zneváženy úspěchy, kterých bylo v práci národních výborů v uplynulých letech dosaženo. Došlo i k ochromení činnosti některých orgánů národního výboru, zejména některých komisí a Občanských výborů. Přes všechny tyto negativní vlivy splnil Městský národní výbor i v kritickém období let 1968-9 svou funkci a ve své většině i poslanci národního výboru osvědčili své pevné postoje.

Situaci v národních výborech pomohl řešit ústavní zákon č. 117/69 Sb., který umožňoval odvolat bez zbytečných formalit ty poslance národních výborů, kteří neplnili řádně svoji funkci, nebo v letech 1968-9 zklamali[,] a naopak doplnit národní výbory o nové poslance, občany, kteří osvědčili věrnost zásadám marx-leninismu a socialismu.

V květnu letošního roku byl svolán XIV. sjezd KSČ, který zhodnotil vývoj v naší zemi od XIII. sjezdu a vytýčil hlavní směry rozvoje pro všechna odvětví. Je třeba říci, že KSČ k splnění vytýčených úkolů bude všestranně vytvářet i podmínky, že však bude záležet na každém z nás, do jaké míry a v jakém období se nám podaří tyto úkoly realizovat.

Přesto, že bylo uděláno hodně věcí, hodně prospěšné práce, je nutno říci, že jsme řadu věcí, o kterých jsem v roce 1964 hovořili, nezajistili. Ať již to bylo z důvodů ekonomických, že jsme přeceňovali naše možnosti a mnohdy důsledně neodstraňovali nedostatky, nebo tím, že jsme nesprávně hodnotili dosažený stupeň rozvoje naší společnosti, což se potom nepříznivě odráželo v celém dalším vývoji.

Byla to na příklad velká investiční rozestavenost, která měla nepříznivý vliv na včasné uvádění investic do provozu, byl i nedostatek pracovních sil a mnohdy nebylo s nimi ani dobře hospodařeno. Tak mnoho akcí nemohlo být splněno ne proto, že by nebyly finanční prostředky, ale proto, že nebyl podnik, který by akci provedl, nebo z důvodů, že nebyl potřebný materiál. A tak by bylo možno uvést i další příklady, které nám mnohdy činily, nebo ještě činní (sic!) potíže při zajišťování úkolů.

Nyní dovolte, abychom Vám připom[n]ěli a v kostce poukázali na to, co se v našem městě změnilo, co se v posledních letech postavilo, vybuďovalo na jednotlivých úsecích, ať již řízených ústředně, nebo národními výbory.

Život města i jeho strukturu v letech 1964-1971 podstatně ovlivnila výstavba nového závodu ČKD na předměstí Karlov, provedená nákladem 426 mil. Kčs, zahájená v r. 1961.

V roce 1964 byly prováděny práce na hlavních objektech a největší nápor na výstavbu byl v letech 1965-6. V roce 1967 se uváděly do provozu jednotlivé objekty i první pec, pojmenovaná „Barborka“. Nový závod zvýšil počet pracovních příležitostí v městě o 2.000[,] a tím přispěl značně ke zmenšení vyjížd'ky pracujících za prací do jiných měst. Zároveň alespoň částečným zajištěním bytové výstavby ovlivnil i zvýšení počtu obyvatel města z 16.900 v roce 1964 na 18.100 koncem roku 1970. Přistěhováním se přibližně 1.200 převážně mladých obyvatel bylo ovlivněno jak sociální složení obyvatel města zvýšením počtu dělníků, tak i jeho věkové složení. Zvýšil se počet dětí a obyvatel do 30 let, což v příštích letech se projeví příznivě i v přirozeném vývoji počtu obyvatel.

Vedle ČKD prováděla v městě novou výstavbu, nebo alespoň rekonstrukci provozoven řada dalších organizací. Tak na příklad od roku 1966 staví na předměstí Karlov svůj nový závod Okresní stavební podnik, kde má soustředit veškerou svoji přidruženou stavební výrobu. Vlastní výstavba je rozdělena do několika etap, dosud bylo za 4 roky prostavěno 4 mil. Kčs.

Jako experiment byl v r. 1967 postaven z keramických panelů rodinný domek, který slouží jako vstupní objekt.

V roce 1966 přistoupil k vlastní nové výstavbě i Ústav nerostných surovin. První část v hodnotě 24 mil. Kčs byla dána do užívání v roce 1970.

Protože dosavadní závod Geoindustria v Gorkého ulici musí být uvolněn pro novou bytovou výstavbu, buduje tento národní podnik náhradní dílny v prostoru u hlavního nádraží v Sedlci. Výstavba byla zahájena v r. 1970 stavbou prvé provozní haly.

Dosavadní plynoslužba s regulační stanicí v Revoluční třídě musela být uvolněna pro II. etapu výstavby sídliště. Nová plynoslužba na Karlově byla postavena v letech 1964-6 za 1,5 mil. Kčs.

Velmi významnou pro celý okres je rekonstrukce cihelny v Sedlci za téměř 9 mil. Kčs. Tato stavba byla vyhlášena jako okresní stavba mládeže, zahájena v prosinci 1969. Do konce roku 1970 bylo prostavěno přes 2,5 mil. Kčs. rekonstrukce přinese zvýšení výroby ročně téměř o 5 milionů kusů cihel.

Rovněž Okresní průmyslový podnik zahájil v roce 1969 výstavbu nové provozovny v Malíně za 5,5 mil. Kčs, do které soustředí své provozovny, zejména výrobu kusového nábytku.

Velmi rozsáhlá byla v letech 1964-70 rovněž zemědělská výstavba. Státní statek zahájil výstavbu na předměstí Neškaredice v hodnotě přes 4 mil. Kčs. Současně s budováním farmy provádí zde i novou bytovou výstavbu. Postupným uváděním do provozu nových farem v Poličanech a Neškaredicích uvolňuje Státní statek bývalá hospodářství ve městech, čímž nejen zlepšuje životní prostředí obyvatel, ale mění tím podstatně charakter předměstí Žižkova a Karlova.

Zemědělský nákupní a zásobovací podnik zahájil v roce 1968 na Karlově, vedle závodu ČKD, výstavbu nového areálu za 30 mil. Kčs. Hlavní výstavba obilního sila na 21.000 tun obilí proběhla v roce 1969-70. Dosud bylo prostavěno 15 mil. Kčs.

Rovněž od roku 1969 buduje svůj stavební závod na Karlově Okresní společný zemědělský podnik.

V rámci elektrifikace trati Kolín - Jihlava bylo nutné v Kutné Hoře vybudovat stykovou stanici stejnosměrné a střídavé trakce s releovou zabezpečovací stanicí, podchodem pro cestující[,] komunikačním nadjezdem a dalšími zařízeními, vše za 78 mil. Kčs.

Velmi významnou pro Kutnou Horu byla stavba nádrže na Vrchlici. Kutná Hora již před 40 lety se snažila zajistit pro město vhodný zdroj pitné vody a uvažovalo se o využití Vrchlice. Po několika návrzích a studiích bylo teprve v roce 1964 rozhodnuto, že výstavba nového vodního díla bude situována nad Velký rybník a tento bude ponechán k rekreaci. K zahájení prací došlo v r. 1966. Výstavba za 41 mil. Kčs nespočívá jen ve vlastní hrázi, mimochodem je

to prvá klenbová železobetonová hráz v naší republice, ale musí být provedena i úprava zatopeného území, včetně hygienického pásma. Prvé napouštění přehrady bylo provedeno v roce 1970, v polovině letošního roku byla přehrada vypuštěna, aby bylo možno vyčistit zdrž. Zachycená voda ve vodním díle Vrchlice bude vedena přivaděčem do úpravný vody, která je stavěna od roku 1969 poblíž kostela sv. Trojice[,] a odtud půjde voda do města přes vodojem „Střed“. V současné době jsou přivaděče již hotovy, staví se vlastní úpravna vody a zmíněný vodojem. Celá tato akce si vyžádá nákladu 20 mil. Kčs.

V současné době se v předstihu staví nový vodovodní zásobovací řád od Provaznice k Lorci a na Revoluční třídě za 1,5 mil. Kčs. Tato stavba zlepší dodávku pitné vody do Revoluční třídy. Vedle toho v letech 1968-70 byl rozšířen vodovod na předměstí Sedlec, Šipší a Žižkov nákladem 1,6 mil. Kčs.

V těchto letech vedle vodovodu bylo přikročeno i ke stavbě soustavné kanalizace. Splaškové vody v Kutné Hoře byly odváděny do povodí Vrchlice bez přečištění a jednoduchá čistírna fekálních vod v prostoru za SVA pro předměstí Hlouška nebyla pro malý objem již v provozu. Tím byl značně znečištěn tok Vrchlice i zhoršováno životní prostředí. Pro stavbu nové kanalizační čistírny bylo schváleno staveniště mezi předměstími Karlov a Sedlec, když na ostatních místech[,] na příklad u hlavního nádraží, nebylo možno stavbu realizovat pro zcela neúnosné zeminy a vysokou spodní vodu. Vlastní práce byly zahájeny v prosinci 1965 a v roce 1969 byla dána kanalizační čistírna v hodnotě 1,4 mil. Kčs do provozu.

V návaznosti na tuto stavbu byly vybudovány vlastní kanalizační stoky, tzv. I.-III. etapa, celkem za 21,1 mil. Kčs. Prvá etapa zahrnuje Kmenovou hlavní stoku „A“, která vede od kanalizační čistírny podél Stavebních strojů a nádraží až do Městských sadů. Tato kmenová stoka podchytila převážnou část dosavadních městských sběračů. V druhé etapě se postavila kanalizace v předměstí Sedlec a Šipší, a v III. etapě bylo odkanalizováno předměstí Karlov.

Dodavatel této akce n. p. Vodní stavby však již neprevzal pro nemožnost použití ve větší míře mechanizace IV. etapu, která zahrnuje rekonstrukci historického jádra a odkanalizování horního Žižkova. Proto IV. etapa se provádí jako součást rekonstrukce historického jádra města a kanalizaci na Žižkově zajišťuje MěstNV postupně jako budování inženýrský sítí pro individuální bytovou výstavbu.

Z dalších vodohospodářských akcí, vedle drobné údržby, zajistil MěstNV v letech 1968-70 za 1,8 mil. Kčs rekonstrukci náhonů a opěrných zdí Královské procházky[,] kde se v posledních letech projevovaly průsaky a sesouvání jednotlivých částí.

Oproti předcházejícím letům se v Kutné Hoře v posledním volebním období značně zvýšila i bytová výstavba. Za posledních 8 let bylo postaveno 1.228 nových bytů, to je pětina ze všech bytů v Kutné Hoře. Rovněž pro značné stáří bylo zároveň mnoho bytů ve starém vnitřním městě zrušeno, čistý přírůstek bytů není již tak velký. Je to jen 520 bytů. To odpovídá také zvýšení počtu obyvatel města a zároveň i vysvětluje, proč nebylo možno řešit soustavně bytový problém. Z 994 bytů postavených dodavatelským způsobem bylo určeno 397 bytů pro ČKD, 55 bytů pro ostatní podniky, 65 bytů pro ozbrojené složky, 111 bytů družstevních a 366 bytů pro MěstNV. Tyto státní byty nahradily tedy jen polovinu úbytku bytového fondu v tomto období.

Na sídlišti v Revoluční třídě v nové panelové výstavbě bude celkem postaveno 982 bytů a 57 svobodárenských lůžek. Celé sídliště stojí přes 150 mil. Kčs. Vedle bytových domů je postavena kotelna za 9 mil. Kčs, distribuce, staví se mateřská škola a počítá se ještě s výstavbou objektu služeb. Do nákladu sídliště jsou zahrnuty samozřejmě také příslušné inženýrské sítě, komunikace a terénní úpravy.

Na výstavbu rodinných domů, kterých bylo kolaudováno v letech 1964-70 celkem 65, přispěl stát stavebníkům přímo částkou 497 tis. Kčs, 1,455.000 Kčs jim půjčil tak zvanou formou nenávratné půjčky, která se odepisuje po 5 letech, dodržel-li stavebník dané podmínky.

Vedle toho vynaložil MěstNV další miliony na výstavbu inženýrských sítí, jejichž budování bylo vyvoláno individuální bytovou výstavbou.

V současné době v Kutné Hoře je rozestavěn na sídlišti v Revoluční třídě poslední dům s 71 byty a 57 svobodářenskými lůžky, dále převážně na Žižkově 60 bytů ve svépomocné výstavbě a 114 rodin[n]ých domů v celém městě.

V posledním volebním období velmi významnou akcí v Kutné Hoře je rekonstrukce historického jádra města. Památková rezervace historického jádra byla vyhlášena výnosem ministerstva školství v roce 1961, ale k cílevědomé ochraně historického jádra města bylo možno přikročit až v roce 1967, po provedení hydrogeologického průzkumu. Tento prokázal, že významným činitelem pro destrukce podzemních částí jsou prosakující vody ze staré kamenné kanalizace a porušeného vodovodu i těžká nákladní doprava procházející městem. Proto byl jako první opatření vůbec vydán zákaz k průjezdu historickým jádrem pro těžké nákladní automobily a autobusy. Pro rekonstrukci historického jádra byly získány kapacity n. p. VKD Kladno, Geindustria Jihlava, OSP Kutná Hora a Středočeského podniku pro obnovu památkových měst z Kostelce nad Černými lesy. V roce 1967 bylo přikročeno ihned k asanaci podzemí, která je postupně zajišťována v jednotlivých ulicích. V Poděbradově třídě a na Náměstí 1. máje byla v roce 1968 zahájena rekonstrukce kanalizace a vodovodu.

V roce 1969 převzal investorství nad rekonstrukcí historického jádra Krajský investorský útvar v Praze, který soustřeďuje finanční prostředky a zajišťuje centrální řízení výstavby. Dosud bylo prostavěno v r. 1968 7,8 m[i]l. Kčs, v r. 1969 10,6 mil. Kčs, v r. 1970 11,8 mil. Kčs. Postup prací na rekonstrukci historického jádra je často zdoluhavý, protože se přichází na nové podzemní prostory, o nichž nebylo dosud nic známo. Také provedení rekonstrukce nadzemních objektů je velmi náročné. Dosud rekonstrukce nadzemních částí se prováděla jen v jednotlivých domech, nejvíce havarijně postižených. V roce 1967 byla také dokončen hotel „Mědínek“, který se stavěl od roku 1961. Svou hmotovou i architektonickou koncepcí zapadá dobře do architektury celého Palackého náměstí. Je v něm 170 lůžek a 132 míst v jídelně, takže dnes dobře zajišťuje ubytování a stravování turistů, přicházejících navštívit naše město.

V souvislosti s rekonstrukcí historického jádra a vyloučením těžké dopravy bylo přistoupeno k výstavbě náhradní komunikace, vedené na severozápadním okraji města. Stavba byla započata v roce 1966 a již v roce 1968 byla dána do provozu[.] i když zatím s provizorním napojením. Celkový náklad byl 9 mil. Kčs. Pro náročnost na přeložku inženýrských sítí bylo možno přikročit k výstavbě křižovatky u Cejchovny až v letošním roce, křižovatka na Žižkově se bude provádět v příštím roce.

Rovněž z důvodu omezení dopravy v historickém jádru města byla vyvolána stavba autobusového nádraží v Kutné Hoře v hodnotě 5 mil. Kčs. Autobusové nádraží bylo dáno do provozu letošního roku v důsledku uzavření Lorecké ulice, i když nebyly dokončeny přístřešky a sociální zařízení.

V roce 1969 bylo rovněž přikročeno k rekonstrukci státní silnice z Kutné Hory k závodu ČKD s vybudováním nové části k Čáslavské ulici. Tato silnice stála 4 mil. Kčs.

Na běžné rekonstrukce místních komunikací vynaložil MěstNV v letech 1964-70 celkem 7,3 mil. Kčs, tedy přes jeden milion ročně. Z větších akcí byla provedena úprava ulic Zachovy, Družstevní, Lorecké, Zemanovy, Olivovy, Pod Valy, Rudní, k Vrbovému mlýnu a náměstí Národního odboje. V r. 1970 byla dána do provozu také nová čerpací stanice pohonných hmot n. p. Benzina na Žižkově.

Na úseku obchodu byly provedeny celkově jednotlivými obchodními organizacemi různé rekonstrukční práce pro zlepšení situace v obchodní síti. Tak na př. Restaurace a jídelny uvedly do provozu nový hotel Mědínek, vinárnu v podloubí, kiosky u Barbory, obnovili (sic!) činnost hostince U slunce, provedli (sic!) rekonstrukci restaurace Dačický, Anděl, Kréty, Sportovní, Bašty na Kaňku. Velkého nákladu 1,5 mil. Kčs si vyžádala úplná rekonstrukce

Lorce, čímž bylo umožněno uvést opět do provozu největší sál v okresním městě, velmi důležitý pro veřejný život města i okresu.

Nár. podnik Potravin y uvedl do provozu novou samoobsluhu na sídlišti v Revoluční třídě, nově vybudoval prodejnu Kajetán v Tylově třídě a prodejnu masa v Linhartově ulici, provedl rekonstrukci cukrárny na Palackého náměstí a v Tylově třídě. Před dokončením je i mléčná a cukrářská výroba v Jungman[n]ově ulici.

Spotřební družstvo Jednota velmi iniciativně, vlastními silami a velmi rychle vybudovalo obchodní středisko v Zápotockého ulici, které značně přispělo k zlepšení situace v obchodní síti v Hloušce. Rovněž prodejna na horním Žižkově, rekonstrukce pohostinství a prodejny na Karlově, zřízení skladu propan-butanu v prodejně Stav o na Žižkově přispěly značně k zlepšení zásobování obyvatelstva na předměstích.

Obchody s průmyslovým a drobným zbožím provedly rekonstrukce pro provozovny Elektro v Tylově třídě, Sklo a porcelán, Supraphon, Drogerie a papírnictví na Palackého náměstí. Před dokončením je rekonstrukce prodejny v čp. 160 Kollárova třída, kde bude umístěno část sortimentu z prodejny Kovomat[.] a rekonstrukce čp. 170 v Šultysově třídě s prodejnou obuvi n. p. Obuv.

Mnoho politicko-organizační práce vynaložili poslanci MěstNV, spolu s celým aktivem, zejména s Občanskými výbory[.] při zajišťování akce „Z“. Tímto svépomocným způsobem byla v posledních sedmi letech v Kutné Hoře vybudována díla v celkové hodnotě 6 mil. Kčs 382 tisíc, při vynaložení 2,281.000 Kčs celkových nákladů. Díky brigádnické práci občanů bylo tak uspořeno 4 mil. Kčs. Z menších akcí je možno na příklad uvést v roce 1964 úpravu hrací plochy ve Švermových sadech, vodovodní přípojka na hřiště v Sedlci, oplocení hřiště na Kaňku a na Žižkově, úprava vozovky v Barborské ulici. V r. 1965 byla vybudována umývárna Svazarmu na Karlově a septik v ZDŠ na Kaňku, v r. 1966 pak kanalizace a komunikace na Kaňku, vozovka v Lorci, rozšíření kabin na hřišti v Malíně i úprava lehkootletického hřiště na Žižkově. V roce 1967 pak cesta na hřiště v Malíně. V roce 1968 byla vybudována chata pro dětskou organizaci ve Švermových sadech za 44.000 Kčs a v Čížkově skále na Žižkově stejné hodnoty.

Vzhledem k náročnostem byly prováděny větší svépomocné akce etapově[.] a to po dobu dvou až čtyř let. Z počátku období to byla zejména rekonstrukce hřiště v Lorci v hodnotě 1,3 mil. Kčs, kde vedle úpravy hrací plochy, včetně odvodnění a oplocení[.] byla provedena i úprava hlediště, zřízen nový přístřešek pro stojící diváky, přístavba kabin a sociálního zařízení, vybudování trainingového hřiště.

Svépomocí byla vybudována také loutková scéna v Tylově divadle v hodnotě 850.000 Kčs, internát pro průmyslovou školu na Žižkově v hodnotě 540.000 Kčs a kabiny na hřišti v Sedlci v hodnotě 80.000 Kčs. Velmi úspěšnou byla v roce 1970 dokončená akce výstavby sokolovny v Malíně v hodnotě 1,5 mil. Kčs.

V roce 1969 byla také zahájena několika milionová akce - výstavba nového hřiště Rudé Hvězdy na Žižkově. Dosud provedené práce mají hodnotu 800.000 Kčs. V roce 1970-1 budovali občané na Žižkově svépomocí kanalizaci v hodnotě 100.000 Kčs. V současné době se započalo se stavbou mostu přes Vrchlici pod Barborou, o jehož potřebě se již hovoří několik desítek let. I když zatím převažovaly akce pro tělovýchovu, ukazuje se, že je možno budovat touto formou i obecně prospěšné akce na mnoha dalších úsecích. Zkušenosti, které národní výbor získal při řízení této akce[.] budou jistě ve spolupráci se všemi občany města využity v příštím volebním období.

Na okraji zájmů MěstNV nestála ani zemědělská výroba. Na katastru našeho města je více jak 2.000 ha zemědělské půdy, kterou převážně obhospodaruje Státní statek v Sedlci a menší část v Malíně JZD Nové Dvory. MěstNV pomáhal Státnímu statku při špičkových pracích (sic!) zajišťovat brigádnickou výpomoc a i jiným způsobem s ním velmi dobře spolupracoval.

V těchto letech se začal také uskutečňovat záměr výhledového plánu z roku 1964 na výsadbu 420 ha intenzivních sadů na pozemcích za Hřbitovem a pod Kaňkem. Celkem zatím bylo vysazeno 10 ha a z toho 30 ha broskví a 70 ha jabloní a hrušní.

Část zemědělské půdy[,] a sice 133 ha[,] obhospodařují v městě drobní držitelé půdy do 0,5 ha, zahrádkáři a 45 jednotlivě hospodařících rolníků do 2 ha. Orné půdy je takto obhospodařováno již jen 7 ha. Rovněž v těchto letech bylo dokončeno předání lesní půdy n. p. Státní lesy.

Městský národní výbor řídí podnik Komunální služby. Výkony tohoto podniku při nepatrném nárůstu 2 pracovníků stoupl v roce 1970 oproti roku 1964 o 50 %, v tržbách od obyvatel o 22 %. Zatímco v roce 1964 vykonávaly Kom. služby pro každého občana města průměrně ročně úkonu za 307 Kčs, v roce 1970 to již bylo za 352 Kčs. Docílily to zejména kvalitou[,] ale i rozšířením služeb. Tak od roku 1964 byla zavedena služba pojízdné sběrné čistírny, čistička peří, napínání záclon, zavedena výroba upomínkových předmětů, vybudována nová kadeřnická provozovna v závodě SVA a dětské kadeřnictví v Kollárově třídě, změněna nerentabilní a dostatečně nevyužívaná Pradlenka v Husově třídě na rychločistírnu, bývalá budova špýcharu v Havířské ulici byla adaptována na sklenářskou provozovnu, rekonstruována holičská a kadeřnická provozovna v Sedlci a provozovna Fotoslužby na Havlíčkově náměstí. V roce 1967 započato s výstavbou nové haly na Karlově za n. p. Pleas, na které bylo do konce roku 1970 proinvestováno 1,2 mil. Kčs. Výstavba je hotova tak z jedné poloviny a má být dokončena v příštím roce. Bude sem soustředěna kovo a dřevo výroba, dosud roztroušená v starých, nevyhovujících dřílníčkách v celém městě. Za posledních 8 let vložily Kom. služby do investic 4 mil. Kčs, z toho na strojní zařízení 1,9 mil. Kčs. Problémem, kterým se Komunální služby v současnosti zabírají nejvíce, je odvoz popela, vzhledem k veliké poruchovosti Kuka vozu. Bude vyřešena až v příštím roce zakoupením nového vozu, dříve jej nebylo možno z výroby zajistit.

Tak zvané neplacené služby zajišťuje MěstNV prostřednictvím svého zařízení - Technických služeb. Jde zejména o veřejné osvětlení, místní komunikace a jejich čištění, sady, parky, hřbitovy. Do rekonstrukce veřejného osvětlení bylo v posledních letech investováno celkem 4,5 mil. Kčs. Síť veřejného osvětlení délky 47 km se rozšířila na 76 km, počet výbojkových světel z 459 kusů se zvýšil na 1278, zatímco za spotřebu elektrické energie se zaplatilo za rok 1964 celkem 152.000 Kčs, v roce 1969 již 299.000 Kčs. Pro opravy a běžnou údržbu byla v těchto letech zakoupena také velká montážní plošina.

Ve správě města je v současnosti 67 km místních komunikací, z toho je 8 km asfaltových, dlažba 13 km, štěrkových 16 km a ostatních 30 km. Neupravený povrch má tedy 69 % vozovek. Je to stav velmi neutěšený. Kromě toho městem prochází 19 km okresních silnic, které jsou ve správě n. p. Okresní silnice, z toho je asfaltových 4 km a dlážděných 15 km. C[h]odníků je ve městě 122.000 m².

Zatímco v roce 1964 bylo čištěno 15 km ulic, prakticky jen státní průtah, díky zakoupení zametacího auta v r. 1965 bylo v roce 1970 čištěno již 34 km ulic. Podíl ručního čištění naproti tomu klesl. Zatímco v roce 1964 mělo město 7 metařů, nyní pracují již jen čtyři. Nové pracovníky pro tuto službu nelze sehnat. Vedle čištění ulic se títo pracovníci starají o čištění 250 kusů odpadkových košů. Kromě zametacího vozu byl zakoupen sypač náledí, nakladač zemin, nové nákladní auto Praga V3S a dodávkové auto ŽUK. Pro veškeré práce na místních komunikacích má MěstNV 15 pracovníků, z toho jsou 4 metaři, 5 pracovníků s mechanizací, 2 pracovnice u veřejných záchodků. Pro opravy vlastních komunikací má národní výbor vedle řidiče a závozníka pouze 4 pracovníky, kteří ani nestačí zadláždít a opravit to, co jiné organizace rozkopají.

Plocha parků ve správě NV vzrostla od roku 1964 z 5 ha na 8 ha, při čemž počet pracovníků stoupl pouze o jednoho. V roce 1964 připadalo na jednu pracovníci 1,25 ha, nyní

již 1,6 ha. Při tom jde převážně o ruční práce, v investicích byla zakoupena jen ruční motorová sekačka. Protože vlastní pracovnice stačí pouze na údržbu parků, musí MěstNV zajišťovat výsadbu a květinovou úpravu prostřednictvím Kom. služeb, což stojí ročně průměrně 100.000 Kčs.

Vedle parků má ve své správě MěstNV ještě 6 hřbitovů o rozloze celkem 10 ha s 8.700 hrobovými místy.

Státní bytový fond spravuje MěstNV prostřednictvím své organizace Domovní správy. Počet spravovaných bytových jednotek stoupl z 1.404 v roce 1964 na 1.753 v roce 1970, to je o 25 %. Uspokojivě se zvýšil počet údržbářů. V roce 1964 připadalo na jednoho údržbáře 88 bytových jednotek, dnes již jen 61 bytů. Přesto vzhledem k vysokému průměrnému stáří bytového fondu, zejména ve vnitřním městě, nestačí vlastní pracovníci na větší opravy. Ročně se na opravy a údržbu státního bytového fondu vynakládá průměrně 7,5 mil. Kčs, t. j. na jednu bytovou jednotku 4.400 Kčs. Samozřejmě tyto náklady značně ovlivňuje vysoce náročná rekonstrukce bytů v historickém jádru města. Značné problémy vyvstaly v posledním roce s kotelnou na sídlišti, která v minulém zimním období již pracovala na plný výkon. Jakákoliv porucha, nebo oprava na jednom z dvou kotlů vytváří těžko řešitelné situace při vytápění sídliště. Situace se zlepšil po instalaci třetího kotle, který je plánován na příští rok.

Ze zdravotnického úseku pečuje MěstNV po materiální stránce o jedny dětské jesle s 30 místy, což je pro 18.000 město naprosto nedostatečná kapacita. Počet žádostí o umístění dětí stále vzrůstá s postupujícím růstem zaměstnanosti žen. Zdravotní komise MěstNV proto hledala cestu, jak pomoci zaměstnaným ženám. Z jara r. 1966 schválila rada MěstNV zřízení mikrojeslí, po jednání na ministerstvu zdravotnictví a v předsednictvu vlády, za pomoci ONV byly již k 1.9.1966 otevřeny první mikrojesle pro 12 dětí, o které pečovaly 4 ženy. Podmínkou byl vyhovující byt a pro MěstNV získání finančních prostředků. Mikrojesle jsou financovány ze srušeného fondu podniků a organizací, které přispívají podle počtu dětí jejich zaměstnankyň. Tento experiment se v Kutné Hoře osvědčil, mikrojesle byly stále rozšiřovány, takže dnes již v tomto dětském zařízení je pečováno o 42 dětí. Mikrojesle jsou v zásadě považovány za detašované pracoviště jeslí a po odborné stránce pečovatelky podléhají dětské jeselní lékařce a vedoucí sestře jeslí. Mikrojesle nejenže jsou ekonomicky výhodnější, odpadají náklady na stavbu a údržbu budovy, kuchyně, prádelny a pod., ale i po výchovné stránce mají řadu předností. Velmi kladně se totiž projevuje aspekt domácího a rodinného prostředí, ve kterém se děti pohybují.

Na úseku školství pečuje MěstNV po materiální stránce o mateřské školy, základní devítileté školy a lidovou školu umění. Rovněž kapacita mateřských škol je v Kutné Hoře poměrně malá, částečně se zlepšila výstavbou závodní mateřské školy ČKD a ostatních závodů za 2 mil. Kčs. I když tím přibýlo 120 míst v předměstí Hlouška, přece jen dosud nelze vyhovět mnoha žádostem o umístění dětí. Z ostatních úprav je možno se zmínit o přemístění mateřské školy v Sedlci z nevyhovujících místností do zrušeného bytu ředitele školy. Současně byla rozšířena i mateřská škola na Kaňku.

U Základních devítiletých škol na mimořádnou údržbu škol bylo v letech 1964-70 věnováno 4,1 mil Kčs. Z větších oprav byla provedena rekonstrukce elektroinstalace na všech školních budovách, rekonstrukce kotelen ústředního topení na ZDŠ Hlouška a Žižkov, rekonstrukce hygienických zařízení a tělocvičny ZDŠ Na Náměti, vybudováno ústřední topení v ZDŠ Kaňk, provedeny opravy ZDŠ Neškaredice, Sedlec a Malín. Na ZDŠ Hlouška, Žižkov a vnitřní město byla zřízena školní zubní ambulatoria, na všech školách byly vybudovány dílny pro polytechnickou výchovu, i když většinou ve sklepích, nevyhovujících prostorách. Na II. stupni byly zřízeny cvičné kuchyně a školy vybaveny i četnými pomůckami. Rovněž školní družiny byly rozšířeny zejména po získání budovy čp. 368 Hlouška z deseti na čtrnáct. Nevyhovující školní jídelna z Dačického náměstí byla přemístěna po rekonstrukci do zrušené

restaurace U zlaté husy. Všechny školní jídelny jsou vybaveny různými kuchyňskými stroji, chladničkami i myčkami nádobí. Dobře ve spolupráci s SRPŠ pracují i stravovací komise. Spolupráce školské komise MěstNV se SRPŠ na jednotlivých školách je velmi dobrá a díky pomoci rodičů se podařilo na školách mnohé zlepšit.

Na úseku kultury se snaží MěstNV a jeho kulturní komise zajišťovat kulturní život ve městě. Pro značnou organizační náročnost zřídil MěstNV v polovině roku 1970 zvláštní svoje zařízení - Městské kulturní středisko. Působí velmi krátkou dobu, ale jeho činnost je ve městě již znát. Projevilo se to také na návštěvnosti divadla v poslední sezóně, kdy zde bylo již uspořádáno několik představení, v nichž účinkovali umělci předních pražských scén. Pro zájemce o komorní hudbu jsou pořádány pravidelné koncerty v městské koncertní síni v ZDŠ město. Vedle symfonického orchestru byla v roce 1970 obnovena činnost i Městské hornické dechové hudby. Městské kulturní středisko organizuje i vzdělávání občanů [v] různých kursech, jazykových, hudebních, psaní strojem, těsnopisu, šití a pohybové výchovy. Po dokončení loutkové scény v Tylově divadle v roce 1968 hraje zde loutkářský soubor v sezóně pravidelně 1x týdně pro naše nejmenší. Za necelé tři roky obnovení činnosti se vypracoval mezi 15 nejlepších v republice a zúčastnil se úspěšně celostátní přehlídky v Chrudimi. Národní výbor se stará též o kutnohorské kino Svět, které bylo v roce 1969 vybaveno novým promítacím zařízením. Značného zlepšení doznalo i kino Osvětové besedy v Malíně, kde nové promítací stroje a pěkné prostředí přispívají ke stále větší návštěvnosti. Rada MěstNV převzala též patronát nad činností stálého kina amatérských filmů, které vzniklo v spolupráci závodního klubu ROH SVA a Střední průmyslové školy. Je to prvé kulturní zařízení tohoto druhu v naší republice.

Přes veškerou snahu MěstNV se dosud nepodařilo rozšířit prostory okresní knihovny, která již v roce 1970 dosáhla 96.000 výpůjček, to je o 5.000 víc než v roce 1964. Dobře pracují o pobočky v Malíně a Sedlci. Od roku 1965 bylo opět po desetileté přestávce obnoveno psaní kroniky města. Kronikáři pomáhá v práci 10členná kronikářská rada, jako aktiv kulturní komise.

O důchodce s nízkým důchodem, žijící v Kutné Hoře[,] se stará sociální komise MěstNV. Poskytuje jim příspěvky na polední stravování, výpomoc na nákup paliva, na ošacení, na nákup věcí potřebných pro domácnost. Vedle toho se stará sociální komise o dva kluby důchodců, z nichž první byl zřízen v roce 1964 v Jakubské ulici a druhý loňského roku na Kaňku v bývalé Radnici. V klubech jsou pořádány přednášky, promítány filmy, organizují se společné návštěvy divadel, městského kina i zájezdy do jiných měst. V současné době zřizuje sociální komise v domě čp. 614 Hornická tak zvaný Dům soustředěné pečovatelské služby, do kterého budou přijímáni občané z Kutné Hory, kteří se již pro stáří nemohou sami o sebe starat a nemohou být přijati do Domova důchodců pro jeho malou kapacitu. Na svou činnost vynakládá sociální komise MěstNV ročně přes 1 mil. Kčs z rozpočtu národního výboru.

Národní výbor podporuje rovněž i činnost Požárních sborů v našem městě, ať již jde o materiálně technické vybavení, výstavbu požárních zbrojnic in akci „Z“, výstavbu protipožárních nádrží nebo o podporu při jejich kulturní činnosti.

Bylo by však nesprávné, kdybychom ukazovali jen na úspěšné výsledky a při tom se alespoň několika slovy nezmínili o tom, že ne vše, co jsme chtěli, se nám podařilo udělat. Není jistě pochyb o tom, že v průběhu naší společné práce se projeví i nedostatky, které nám mnohdy ztěžují práci a mnohdy i zneprůjemňují život. Tak se nám dosud nepodařilo uvést do provozu sauny, ztroskotala výstavba zimního stadionu, nepodařilo se zajistit výstavbu Domu kultury na Malinově zahradě, není dokončena rekonstrukce Tylova divadla, nepodařilo se vybudovat letní kino pod Vlašským dvorem v zamýšleném rozsahu, máme mnoho nedostatků ještě v obchodní síti i na úseku služeb, při údržbě komunikací i čistoty města. Důležité je, že jsme si těchto nedostatků vědomi a že máme snahu tyto nedostatky řešit.

Podávaná zpráva za sedmileté období ukazuje na to, jaké úspěchy a nedostatky se v naší činnosti vyskytovaly. Za touto prací je nutno vidět orgány národního výboru, jeho pléna, rady, komisi, Občanských výborů a Sboru pro občanské záležitosti.

Plenární zasedání národního výboru, ve kterém pracuje 60 poslanců, se scházelo po celé období pravidelně podle zákona o národních výborech a pouze jedenkrát nebylo schopné se usnášet pro nedostatek přítomných poslanců národního výboru (jednalo se o roku 1968).

Zasedání projednávalo zásadní otázky výstavby města, rekonstrukci historického jádra, hospodaření národního výboru a jeho zařízení, stížnosti a připomínky občanů, práci komisí, soutěž o Vzornou obec, dále otázky zdravotní, sociální, školské, kulturní, veřejného pořádku, zásobování obyvatel, službami, obchodem a podobně. Činnost se řídila plánem práce, který byl vždy schvalován na půl roku. Pravidelně bylo informováno o činnosti rady národního výboru.

Během sedmiletého volebního období někteří poslanci nemohli nadále vykonávat [svůj mandát] pro pokročilý věk, ze zdravotních důvodů, rodinných důvodů nebo pracovního zatížení, čímž byla narušována činnost národního výboru. Významným mezníkem pro zlepšení práce NV po roce 1968 byl ústavní zákon č. 117/69 Sb., podle kterého bylo možno doplnit nového poslance na návrh Městského výboru Národní fronty. Podle tohoto zákona bylo plénum doplněno o 14 nových poslanců.

V roce 1968 jsme se jako poslanci národního výboru dopustili některých chyb, pod tlakem vyšších orgánů, které však po zasedání ÚV KSČ v r. 1968 byly napravovány. Již plenární zasedání v prosinci 1968 přijalo usnesení, kterým se jednomyslně staví za listopadovou resoluci ÚV KSČ 1968.

Většina poslanců splnila své poslání, aktivně se podílela na činnosti NV a jejich účast jak na plenárním zasedání byla dobrá. Byli i někteří, kteří odmítli nadále funkce poslance vykonávat, jako s. Jahoda z důvodů politických, s. Fendrychová z rodinných a někteří další poslanci požádali o uvolnění [z] jak již shora uvedených jiných důvodů. Poslanci odsoudili čin bývalého poslance Miroslava Vokolka, který ilegálně opustil území naší republiky.

Výkon[ny]m orgánem městského národního výboru je jeho rada, která má 14 členů. V době mezi plenárními zasedáními řídí veškerou činnost národního výboru. Po celé funkční období řídila se plánem práce, který schvalovalo plenární zasedání, scházela se pravidelně 14denně a v případě potřeby konala i mimořádné schůze. Rada průměrně konala 28 schůzí ročně, za průměrné účasti 90 % členů rady. V docházce se nevyskytovaly žádné závady a při jednání nebyly rozpory zásadního rázu.

Rada projednávala především přípravu plenárního zasedání, činnost odborů, Komunálních služeb, Domovní správy, výstavby města a jiné úkoly, které byly předkládány plenárnímu zasedání, hlavní pozornost věnovala asanačnímu a směrnému územnímu plánu, výstavbě města a opravě historického jádra. Pracovala s přehledem, se znalostí potřeb města, jeho nedostatků i přesto, že v některých případech nedostatky byly takového rázu, že potřebovaly [-a] pomoc vyšších orgánů [a] obracela se na ně.

Důležitým článkem národního výboru jsou jeho komise, které jsou ustaveny pro jednotlivé úseky činnosti národního výboru. U našeho národního výboru byly ustaveny následující komise: plánovací, finanční, místního hospodářství, výstavby, bytová, obchodní, školská, kulturní, zdravotní, sociální, veřejného pořádku a Městská komise lidové kontroly.

Během volebního období byla zrušena komise zemědělská, která v našem městě již nemá opodstatnění. Ostatní komise své poslání splnily, až na komisi lidové kontroly, která od roku 1968 nevyvíjí žádnou činnost z důvodu nezájmu členů o práci této komise. Ostatní komise své poslání plní, jako komise výstavby, která na příklad za uplynulé volební období provedla 320 pochůzkových komisí a bylo uskutečněno 4.750 prohlídek. Komise ochrany veřejného pořádku vyřídila 585 přestupků a 288 stížností. Komise zdravotní zřídila 13 mikrojeslí. Školská komise aktivně řídí Sdružení rodičů a přátel školy. Sociální komise rozšířila kluby

důchodců. Kulturní komise řídí Městské kulturní středisko, které bylo ustaveno v roce 1970.

Všechny komise, které jsou u MěstNV ustaveny, plní své úkoly ze zákona o národních výborech a ostatních zákonů a směrnic. Vedle těchto úspěchů byly i potíže a nedostatky, na které poukazujeme v této zprávě.

Při hodnocení naší činnosti je nutno vyzvednout práci některých poslanců, kteří projeví aktivitu při zajišťování úkolů národního výboru a jeho komisí. Jsou to: s. Háje Vincenc, Čermák František, Bartoň Jindřich, Nováček Jiří, Koťátková Anna, MUDr. Emanuel Růžička, Černý Josef, Nechvílová Drahomíra, Alois Suchánek, Burian František, Šáleny Rudolf, Vlasta Vilímová, Kříž Václav, Ouřecký Josef, Hlavatý Josef, Křištof Josef, Svoboda Miroslav, Křemenáková Květa, Zikmunda Josef, Nepustil Josef, Poláček Vladimír, Timmer Jiří, Zadina Karel, Pavel Josef a další.

Ze zdravotních důvodů, rodinných, pracovních i v některých případech [pro] nezájem o práci byla slabší činnost u následujících poslanců: s. Fendrichová Vlasta, Jahoda Václav, Neřuková Marie, Černého Josefa, Bohumila Sochora, Tlamky Miroslava, Vašíčkové Markéty. Někteří z nich již z funkce poslanců byli odvoláni podle zákona č. 117/69 Sb.

Aktivem národního výboru jsou Občanské výbory, kterých je v našem městě ustaveno sedmnáct. Jsou zřízeny radou MěstNV. V těchto Občanských výborech je zapojeno přes 300 občanů. Nedostatkem je to, že velká většina je z řad důchodců. Jejich činnost byla narušena v roce 1968, ale v posledním období se činnost konsoliduje. Nejlépe si vede občanský výbor č. 1 - Neškaredice - předsedkyně s. Železná Marie, dále č. 7 Hlouška - předseda s. podplukovník Nováček Jiří, č. 12 - město - předseda s. Hájek Vincenc, č. 18 - Malín - předseda s. Bartoš, č. 17 Kaňk - předsedkyně s. Pavlová Jarmila, a i některé další. Nepracuje Občanský výbor v Poličanech, ve vnitřním městě, č. 6 a u ostatních občanských výborů se provádí jejich doplňování a aktivizace. Z nově utvořených si vede velmi dobře občanský výbor č. 8 v Šipší - kde je předsedou s. Volejník.

Úkolem Občanských výborů bude nadále získávat občany města ke spolupráci s národním výborem při zajišťování jeho potřeb a zlepšování životního prostředí.

Velmi záslužnou práci vykonal i Sbor pro občanské záležitosti. Ať již jde o vítání novorozeňat, nebo blahopřání k významným výročím občanů, nebo v některých čtvrtích prováděné loučení se zemřelými při občanských pohřbech, vždy [byla] jeho činnost velmi vděčně přijímána našimi spoluobčany.

Je toho jistě mnoho, co se za poslední roky v Kutné Hoře udělalo. Je to práce poslanců národního výboru, členů komisí, aktivistů komisí, členů Občanských výborů a občanů našeho města. Jim patří dík za tisíce brigádnických hodin, které dobrovolně odpracovali ve prospěch našeho města. Rovněž patří dík všem, kteří aktivně pomáhali zvládnout úkoly našeho městského národního výboru.

Seznam zkratk

Tato publikace v textu používá následující více či méně známé zkratky, které se výjimečně mohou lišit od dnešního přesného významu (např. ČSSD):

ČNR	- Česká národní rada
ČSL	- Československá strana lidová
ČSM	- Československý svaz mládeže
ČSNS	- Československá strana národně socialistická
ČSR	- Československá republika
ČSS	- Československá strana socialistická
ČSSD	- Československá sociální demokracie
ČSSR	- Československá socialistická republika
JZD	- jednotné zemědělské družstvo
KDU	- Křesťansko-demokratická unie
KNV	- krajský národní výbor
KSČ	- Komunistická strana Československa
OF	- Občanské fórum
ONV	- okresní národní výbor
ORO	- okresní rada osvětová
OV	- okresní výbor
MěstNV	- městský národní výbor
MNV	- místní národní výbor
MRO	- místní rada osvětová
NF	- Národní fronta (Čechů a Slováků)
NV	- národní výbor
ROH	- Revoluční odborové hnutí
SNB	- Sbor národní bezpečnosti
SOka	- Státní okresní archiv
SSSR	- Svaz sovětských socialistických republik
ÚNS	- Ústavodárné národní shromáždění
ÚV	- ústřední výbor